

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ŽEHRA NA ROKY 2017 až 2023

Žehra 2017

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 až 2023
Územné vymedzenie :	Košický samosprávny kraj, okres Spišská Nová Ves, Obec Žehra
Územný plán obce:	áno
Dátum schválenia PHSR:	24.02.2017
Dátum platnosti:	25.02.2017 – 31.12.2023
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	24.02.2017

OBSAH

Úvod	5
1. Analytická časť.....	9
1.1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA.....	9
1.1.1. História obce.....	9
1.1.2. Prírodné pomery	9
1.1.3. Kvalita životného prostredia.....	10
1.1.4. Obyvateľstvo.....	12
1.1.5. Zamestnanosť a mzdy.....	19
1.1.6. Domový a bytový fond	24
1.1.7. Dopravná infraštruktúra.....	24
1.1.8. Technická infraštruktúra	25
1.1.8. Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby	27
1.1.9. Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport.....	28
1.1.10. Administratívno-správne služby	28
1.1.11. Hospodárske pomery	29
1.1.12. Finančná analýza	34
1.1.11. Ex-post hodnotenie obdobia 2007-2013.....	37
1.2. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	38
1.2.1. Analýza väzieb územia obce Žehra.....	38
1.2.2. Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia	39
1.2.3. Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území	41
1.2.4. Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi	43
1.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	45
1.4. SWOT ANALÝZA	46
1.4.1. Silné a slabé stránky územia.....	51
1.4.2. Príležitosti a ohrozenia	53
1.4.3. Identifikácia potrieb a odhad budúceho možného vývoja.....	55
2. STRATEGICKÁ ČASŤ.....	58
2.1. VÍZIA ÚZEMIA	58
2.2. FORMULÁCIA STRATÉGIE PHSR.....	59
2.3. VÝBER A POPIS CIEĽOV	61
2.3.1. Ciele stanovené na národnej úrovni.....	61
2.3.2. Ciele stanovené na regionálnej úrovni	62

2.3.3.	Popis cieľov PHSR obce Žehra	64
3.	PROGRAMOVÁ ČASŤ	69
3.1.	KONKRÉTNE OPATRENIA A AKTIVITY.....	69
3.2.	ANALÝZA UKAZOVATEĽOV PHSR	72
3.	REALIZAČNÁ ČASŤ.....	78
4.1.	POSTUP REALIZÁCIE PHSR	78
4.1.1.	Postup realizácie PHSR	78
4.1.2.	Spolupráca s partnermi	82
4.1.3.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	83
4.2.	MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR	84
4.2.1.	Plán hodnotenia a monitorovania.....	85
4.3.	KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR	88
4.3.1.	Východisková situácia.....	88
4.3.2.	Ciele komunikačnej stratégie	89
4.3.3.	Cieľové skupiny.....	89
4.3.4.	Komunikačná stratégia PHSR.....	90
4.3.5.	Prípravná fáza PHSR	90
4.3.6.	Realizačná fáza PHSR	91
4.3.7.	Komunikačné plány PHSR.....	94
4.4.	AKČNÝ PLÁN OBCE ŽEHRA NA ROKY 2017 -2018	95
5.	FINANČNÁ ČASŤ.....	96
5.1	FINANČNÝ PLÁN PHSR	96
6.	ZÁVER	97
6.1	INFORMÁCIE O SCHVÁLENÍ A ZVEREJNENÍ PHSR	97
	PRÍLOHY	98
	Formulár U4 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR	99
	Formulár U9 Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR	100
	Zoznam skratiek použitých v PHSR.....	103
	Formulár R1 - Akčný plán na roky 2017-2018	104
	Formulár F1 - Indikatívny rozpočet PHSR obce Žehra na roky 2017-2018 – sumarizácia	110
	Formulár A4 - Evidencia podnikateľských subjektov.....	111
	Formulár A5 - Evidencia mimovládnych organizácií v obci Žehra	113
	Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov.....	114

Formulár R6 - Formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR	114
Formulár F2 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce	115
Formulár U2 - Harmonogram spracovania PHSR	125

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	7
Tabuľka 2 Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát	8
Tabuľka 3 Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva	12
Tabuľka 4 Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Žehra	17
Tabuľka 5 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity	18
Tabuľka 6 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti	19
Tabuľka 7 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (eur)	20
Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí	21
Tabuľka 9 Vývoj nezamestnanosti v obci	21
Tabuľka 10 Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015	22
Tabuľka 11 Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody	24
Tabuľka 12 Byty podľa obytných miestností	24
Tabuľka 13 Byty podľa obdobia výstavby	24
Tabuľka 14 Vybavenie technickou infraštruktúrou	26
Tabuľka 15 Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2017)	27
Tabuľka 16 Infraštruktúra kultúry a športu	28
Tabuľka 17 Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb	29
Tabuľka 18 Subjekty podľa právnej formy v obci Žehra	30
Tabuľka 19 Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2015; v ha)	31
Tabuľka 20 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2015 (eur; netto)	35
Tabuľka 21 Náklady a výnosy v roku 2015	35
Tabuľka 22 Projektové zámery obce Žehra zrealizované v období 2007 – 2013	37
Tabuľka 23 Projekty zrealizované v období rokov 2007-2013 z finančných zdrojov obce	38
Tabuľka 24 STEP analýza obce Žehra	42
Tabuľka 25 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík	57
Tabuľka 26 Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHSR	60
Tabuľka 27 Prehľad cieľov v PHSR KSK	63
Tabuľka 28 Popis jednotlivých cieľov stratégie PHSR obce Žehra	64
Tabuľka 29 Prehľad priorít, opatrení a aktivít podľa oblastí	69
Tabuľka 30 Zoznam ukazovateľov dopadu podľa oblastí	72
Tabuľka 31 Zoznam ukazovateľov výsledku podľa aktivít	73
Tabuľka 32 Popis realizácie jednotlivých oblastí PHSR	78
Tabuľka 33 Aktivity pre jednotlivé oblasti realizácie PHSR	79
Tabuľka 34 Plán priebežných hodnotení PHSR	85
Tabuľka 35 Komunikačná SWOT analýza	88
Tabuľka 36 Popis komunikačných aktivít v rámci jednotlivých fáz PHSR	92

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Žehra	13
Graf 2 Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015	14
Graf 3 Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015	15
Graf 4 Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015	16
Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2015	16
Graf 6 Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	18
Graf 7 Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016	22
Graf 8 Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016	23

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) predstavuje základný a kľúčový dokument pre riadenie rozvojových aktivít miestnej samosprávy. Vychádza z poznania konkrétnych podmienok a situácie riešeného územia a aktuálnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiacich v území. Na základe zabezpečenia vzájomnej komunikácie a spolupráce miestni aktéri majú možnosť spoločne sformulovať svoju predstavu o budúcom vývoji územia vrátane návrhu rôznych činností a projektov, ktorými sa bude v najbližších rokoch rozvoj realizovať.

PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s možným dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. Dokument koncepčne a systémovo analyzuje aktuálny stav územia a následne určuje budúcnosť jeho rozvoja prostredníctvom rôznych investičných i neinvestičných aktivít (projektov) vrátane zabezpečenia zdrojového krytia ich budúcej realizácie. Takto vytvorený rámec budúceho rozvoja predstavuje záruku, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré samospráva nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Dokument je spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ako aj v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2015. Pri spracovaní dokumentu bola zohľadnená odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) spracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVaRR SR).

PHSR je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja príslušného samosprávneho kraja, miestnej akčnej skupiny, združenia obcí a pod.

Samotný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja pozostáva z:

- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie, odhad budúceho možného vývoja, príležitosti a ohrozenia vo väzbe na vonkajšie prostredie a nadradené existujúce stratégie a koncepcie, využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a definovanie podmienok miestneho trvalo udržateľného rozvoja,
- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja pri zohľadnení miestnych vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele plánovaného rozvoja s rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie budúceho plánovaného rozvoja,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a tiež organizačné zabezpečenie budúcej realizácie programu, systém monitorovania a hodnotenia s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný

a časový harmonogram realizácie programu prostredníctvom pravidelnej aktualizácie akčných plánov,

- e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít vrátane inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie a plnenia programu rozvoja.

Stručný popis vzniku a chronológie prípravy PHSR

Vypracovanie nového PHSR obce na roky 2017 – 2023 bolo iniciované jej predstaviteľmi koncom roku 2016. Potreba spracovania nového dokumentu súvisela jednak s ukončením platnosti predchádzajúceho plánovacieho dokumentu, ale predovšetkým so začínajúcim sa novým programovacím obdobím a možnosťami uchádzať sa o finančné prostriedky z EŠIF (v rámci jednotlivých operačných programov), iných zdrojov EÚ, SR a pod. na zabezpečenie nevyhnutného a požadovaného rozvoja obce v prospech všetkých jej obyvateľov.

Harmonogram spracovania PHSR bol predbežne navrhnutý na 4 mesiace. Po odsúhlasení procesu prípravy a samotného spracovania dokumentu sa začalo s prípravou analytickej časti, ktorá pozostávala predovšetkým zo zberu, triedenia, spracovania a vyhodnocovania dôležitých údajov a informácií o obci a jej súčasnej situácii v rôznych kľúčových oblastiach rozvoja (demografia, bývanie, zamestnanosť/nezamestnanosť, služby, vybavenosť obce, infraštruktúra a pod.). Zároveň sa spracovali a vyhodnotili informácie o rozvojových (investičných) projektoch realizovaných obcou v predchádzajúcom programovacom období 2007 – 2013. Na základe spracovaných podkladov bol vyplnený formulár Ex-post hodnotenie predchádzajúcej činnosti obce, ktorý tvorí jednu z príloh tohto dokumentu. Po dokončení analytickej časti sa pristúpilo k spracovaniu strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti, ktoré si vyžadovali aktívne zapájanie predstaviteľov obce a členov pracovných skupín zriadených za účelom prípravy PHSR. V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na informačných tabuliach a webovej stránke obce, organizovania stretnutí s miestnymi obyvateľmi a uskutočnenia (a následného vyhodnotenia a zapracovania výsledkov) dotazníkového prieskumu. Spracovaný dokument bol v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa PHSR

Predkladaný programový dokument je previazaný so sektorovými operačnými programami vypracovanými na základe Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2014-2020. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika za účasti partnerov v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020. Ďalej je v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014), Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001

(KURS 2001), Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016-2022, Územným plánom Košického samosprávneho kraja, Regionálnou inovačnou stratégiou Košického samosprávneho kraja.

Počas vypracovania PHSR boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, predovšetkým jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku:

„Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie“

Obec Žehra sa nachádza v okrese Spišská Nová Ves, a teda územne patrí do Košického samosprávneho kraja. Pri spracovaní PHSR bolo nevyhnutné zabezpečiť súlad s nadradenými východiskovými koncepčnými dokumentmi týkajúcimi sa vymedzeného územia. Jednalo sa predovšetkým o nasledovné základné dokumenty:

Tabuľka 1 Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Žehra
Územný plán obce Žehra	priebežne	lokálna	Obecný úrad Žehra
PHSR Košického samosprávneho kraja 2016-2022	2016-2022	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 - návrh	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem toho sa v rámci prípravy PHSR prihliadalo aj na nasledovné sektorové koncepčné dokumenty:

- Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 ,
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020,
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020,
- Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja,

- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji,
- Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji,
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020.

Tabuľka 2 Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Žehra Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Mestská a obecná štatistika Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.obec-zehra.sk www.statistics.sk www7.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Žehra Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.obec-zehra.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Žehra Databáza regionálnej štatistiky Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	www.obec-zehra.sk www7.statistics.sk www.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Žehra	www.obec-zehra.sk
Zdravotníctvo	Obec Žehra	www.obec-zehra.sk
Sociálna sféra	Obec Žehra Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.obec-zehra.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľov, pričom obsahuje analýzu vnútorného prostredia rozčlenenú do jednotlivých oblastí, analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj daného územia ako aj identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia, analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území, analýzu väzieb územia.

1.1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1.1. História obce

Obec Žehra je významnou archeologickou lokalitou, zaradenou spolu so Spišským Hradom, Spišským Podhradím, Spišskou Kapitulou do zoznamu UNESCO. Rozprestiera sa vo východnej časti Hornádskej kotliny na východnom úpätí travertínovej kopy Dreveník. Žehra patrí k najstaršie osídleným obciam Spiša, prvá písomná zmienka o nej pochádza z roku 1245 a viaže sa k farskému kostolu sv. Ducha. V tomto starobyľom ranogotickom kostole, ktorý bol vybudovaný v rokoch 1245-1275, sú obzvlášť cenné gotické fresky, vytvorené počas piatich rozličných období priebehu 13. až 16. storočia (www.obec-zehra.sk).

Menej známe sú iné archeologické nálezy z katastra obce, ako napr. kusy štiepanej industrie, zlomky keramiky, kamenná sekera a klin, dokumentujúce prítomnosť ľudu kultúry s lineárnou keramikou, železovskej skupiny a bukovohorskej kultúry v mladšej dobe kamennej. Črepy pilinskej kultúry pochádzajú zo strednej a mladšej doby bronzovej, vo fragmentoch sa objavuje keramika púchovskej kultúrnej skupiny a z obdobia sťahovania národov. Najmladšiu skupinu archeologických nálezov z katastra obce Žehra tvorí slovanská keramika z 9. a 10. storočia, nájdená na brehoch potoka Žehra. So slovenským obyvateľstvom sa stretávame už po celé ďalšie obdobie historického vývoja Žehry, ktorá bola sídlom šľachtického rodu Žehrianskych a od roku 1638 Csákyovcov (www.obec-zehra.sk).

Súčasťou obce Žehra je aj miestna časť Hodkovce, ktorá sa prvý krát spomína už v roku 1293 ako Hodcouch. V roku 1452 sa spomína ako Hodkocz a v roku 1808 ako Hotkowce. Hodkovce boli pôvodne majerom Spišského hradu, v polovici 19. storočia boli administratívne pričlenené k obci Žehra.

1.1.2. Prírodné pomery

Geologická stavba územia nie je veľmi pestrá – takmer celé územie tvorí centrálnokarpatský paleogén, reprezentovaný hutianskym a zubereckým súvrstvom (pieskovce a vápnité ílovce). V západnej a severozápadnej časti katastra sa však nachádzajú vzácne neogénne travertíny – travertínové kopy. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie

Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, Fatransko-tatranskej oblasti a celku Hornádska kotlina. Severnú časť katastra tvorí podcelok Podhradská kotlina, centrálnu časť podcelok Medvedie chrby a južnú časť podcelok Hornádske podolie.

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Hornádu. Sústavu vodných tokov v území tvoria potoky Branisko, Margecianka a Žehrica. Jednotlivé toky majú niekoľko ďalších menších prítokov. Rieky a potoky na území obce majú vrchovinný-nížinný dažďovo-snehový režim odtoku s najvyššou vodnosťou v marci až v apríli (maximá v marci) a najnižšou vodnosťou v októbri. Kataster obce leží v hydrogeologickom rajóne PQ 115 – Paleogén Hornádskej a časti Popradskej kotliny.

Územie obce Žehra patrí do **mierne teplej klimatickej oblasti**, okrsku M2 (mierne teplý, mierne vlhký, so studenou zimou, kotlinový). Priemerná júlová teplota je viac ako 16 °C a priemerná januárová teplota viac ako -5 °C. Na vlahu je územie málo bohaté, priemerný ročný úhrn zrážok je menej ako 500 mm. Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú kambizeme modálne a kultizemné, čiernice kultizemné a v okolí travertínov aj rendziny a pararendziny.

Z hľadiska **fytogeografického** členenia patrí kataster obce do ihličnatej fytogeograficko-vegetačnej zóny. V stromovej etáži sa v hojnom počte vyskytujú smrek obyčajný, jedľa biela, borovica lesná, breza previsnutá, lipa malolistá, lipa veľkolistá a ďalšie. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie do provincie listnatých lesov. Zo stavovcov sú pre toto územie charakteristické najmä jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, zajac poľný, vlk obyčajný a liška obyčajná.

1.1.3. Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Žehra v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Z hľadiska ochrany prírody sa v katastri obce nachádza viacero významných lokalít – maloplošných chránených území, ktoré sú zároveň zaradené medzi lokality **NATURA 2000**. Takouto lokalitou (NATURA 2000) sú tzv. Spišskopodhradské travertíny, ktoré celkovo pozostávajú zo 7 travertínových kôp, pričom v katastri Žehry sa nachádzajú 4 z nich: travertínová kopa Dreveník, Ostrá hora, Sobotisko a Spišský hradný vrch.

Dreveník je Národná prírodná rezervácia s 5. stupňom ochrany. Územie s mimoriadnym vedeckým významom. Travertínový útvar (kopa) je vytvorený z prameňov minerálnych vôd na geologickom zlome, je najstarší v okolí Spišského Podhradia. Nachádzajú sa tu rozmanité vežovité útvary, puklinové jaskyne a priepasti. NPR je bohatá na fosílné nálezy, vzácne a rozmanité rastlinstvo ako aj na archeologické nálezy.

Ostrá hora je Prírodná pamiatka so 4. stupňom ochrany. PP bola vyhlásená na ochranu pleistocénnej travertínovej kopy. Ochrana je potrebná pre zachovanie celého komplexu travertínov v okolí Spišského Podhradia. Ide o paleontologické nálezisko, vyskytuje sa tu vzácna xerothermná vegetácia.

Travertínová kopa Sobotisko je Prírodná pamiatka rovnako so 4. stupňom ochrany. Táto PP bola vyhlásená na ochranu geomorfologicky výraznej travertínovej kopy, dôležitej z vedeckovýskumného, náučného a kultúrno-výchovného hľadiska. Je to významná archeologická lokalita - kamenná industria a stopy ohnísk zo stredného paleolitu.

Spišský hradný vrch je Národná prírodná pamiatka, aj na ňom platí 4. stupeň územnej ochrany. NPP bola vyhlásená na ochranu travertínovej kopy s národnou kultúrnou pamiatkou Spišský hrad, ktorá má aj archeologické hodnoty. Genézou sa odlišuje od iných travertínových kôp Hornádskej kotliny.

Z národných parkov sa najbližšie k obci Žehra nachádza Národný park Slovenský raj, kde sú vyčlenené zóny s 3. až 5. stupňom územnej ochrany prírody. Okrem toho sa v blízkom okolí obce nachádza množstvo ďalších významných chránených území – či už lokalít NATURA 2000 alebo maloplošných chránených území. Z hľadiska ochrany vôd zasahuje do katastra obce Žehra chránená oblasť pre odber pitnej vody – ochranné pásmo liečivých a minerálnych vôd Baldovce.

Základným dokumentom pre realizáciu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života na regionálnej úrovni je Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES). Pre okres Spišská Nová Ves bol RÚSES spracovaný v roku 2015. Ten v katastri obce Žehra definuje 1 nadregionálne biocentrum (centrum biologickej diverzity nadregionálneho významu) – Dreveník. Na toto nadregionálne biocentrum nadväzuje nadregionálny terestrický biokoridor, ktorý ho prepája s nadregionálnym centrom Branisko. Okrem toho sú v katastri obce definované aj 3 genofondové lokality. Sústavu ekologicky hodnotných a dôležitých prvkov v území dopĺňajú mieste biocentra, terestrické i hydrické biokoridory a interakčné prvky.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú 120 l KUKA nádoby. Triedený zber odpadov je zabezpečený prostredníctvom plastových vriec, veľkoobjemových kontajnerov alebo špeciálnych nádob na triedený zber, ktoré sú rozmiestnené na území obce. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečujú zmluvné organizácie.

1.1.4. Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Žehra za posledných 10 rokov. Len necelú 1/5 obyvateľov Žehry tvoria osoby narodené v inej obci, autochtónne obyvateľstvo predstavuje až 82,4 % všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v obci (podľa výsledkov SODB 2011).

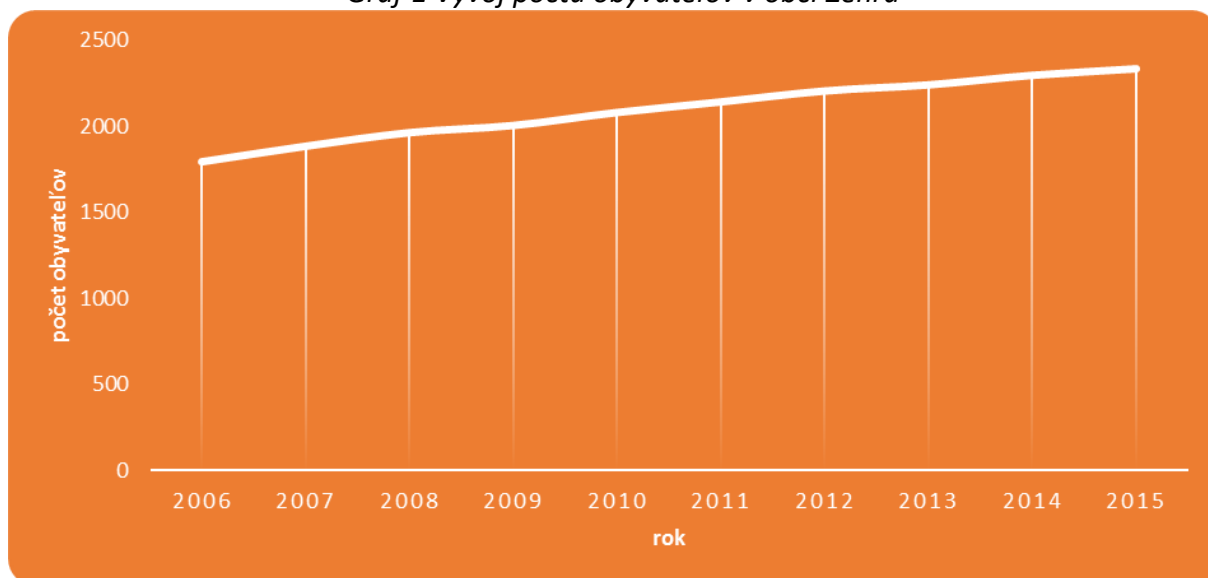
Tabuľka 3 Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvateľov (k 31.12.)	1793	1884	1964	2006	2082	2144	2208	2244	2300	2338
Živonarodení	70	89	86	89	72	91	85	61	53	47
Zomrelí	10	13	14	11	13	8	12	10	12	7
Bilancia prirodzeného pohybu	60	76	72	78	59	83	73	51	41	40
Priťahovaní	22	40	24	13	35	12	8	5	47	11
Vysťahovaní	51	25	16	49	18	21	17	20	32	13
Migračné saldo	-29	15	8	-36	17	-9	-9	-15	15	-2
Bilancia celkového pohybu	31	91	80	42	76	74	64	36	56	38
Hr.m. živorodenosti (‰)	39,0	47,2	43,8	44,4	34,6	42,4	38,5	27,2	23,0	20,1
Hr.m. úmrtnosti (‰)	5,6	6,9	7,1	5,5	6,2	3,7	5,4	4,5	5,2	3,0
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	33,5	40,3	36,7	38,9	28,3	38,7	33,1	22,7	17,8	17,1
Hr.m. imigrácie (‰)	12,3	21,2	12,2	6,5	16,8	5,6	3,6	2,2	20,4	4,7
Hr.m. emigrácie (‰)	28,4	13,3	8,1	24,4	8,6	9,8	7,7	8,9	13,9	5,6
Hr.m. migračného salda (‰)	-16,2	8,0	4,1	-17,9	8,2	-4,2	-4,1	-6,7	6,5	-0,9
Hr.m. celkového prírastku (‰)	17,3	48,3	40,7	20,9	36,5	34,5	29,0	16,0	24,3	16,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov v obci v posledných 10 rokoch výrazne rastie. Na konci roku 2015 bol oproti roku 2006 až o 304 % vyšší (narástol o 545 z 1793 na 2338).

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Žehra

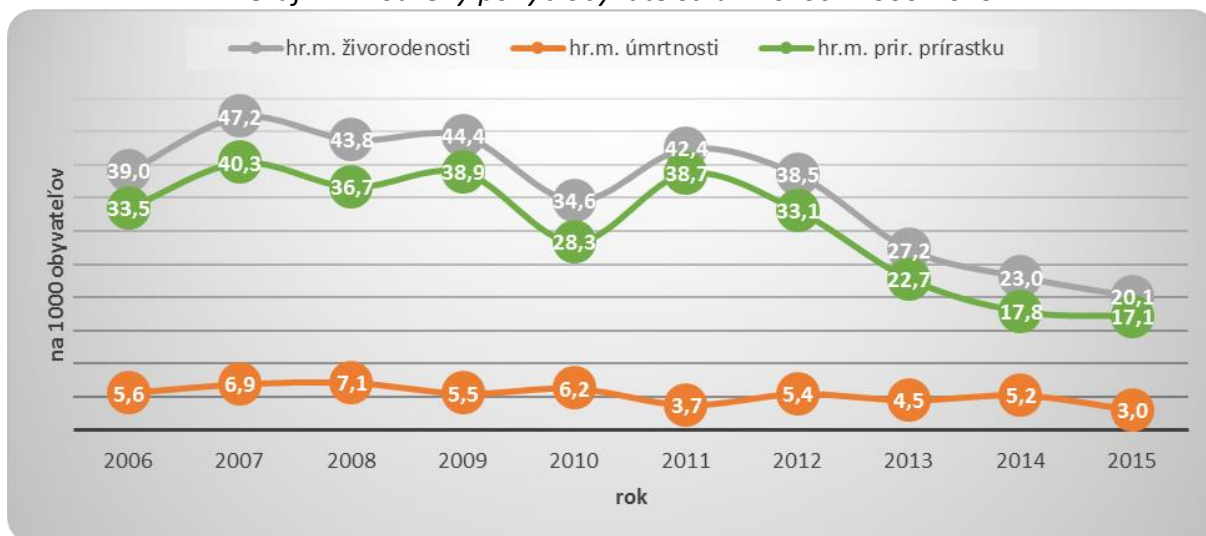
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Žehru možno označiť za výrazne pronatalitnú obec. Úroveň natality za posledných 10 rokov mala extrémne vysoký a pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 20 – 47 ‰. Od roku 2011 možno pozorovať klesajúci trend v jej vývoji. Najpriaznivejšie boli roky 2007 a 2009, keď sa v obci narodilo zhodne po 89 detí (hr. m. živorodenosti 47,2 ‰ v roku 2007), najmenej priaznivý bol rok 2015, keď sa narodilo 47 detí (hr. m. živ. 20,1 ‰). Priemerná hodnota tohto ukazovateľa za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola až 36,0 ‰. Pre porovnanie, v okrese Spišská Nová Ves sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 13 ‰, v Košickom kraji 11 ‰ a v Slovenskej republike cca 10 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, na druhej strane, oveľa vyrovnanejší priebeh (avšak s rádovo výrazne nižšími hodnotami). Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2015 (7 osôb), najviac v roku 2008 (14 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 3,0 po 7,1 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Žehre 5,3 ‰. V obci teda môžeme pozorovať oveľa nižšiu mieru úmrtnosti akú má okres Spišská Nová Ves (7,7 ‰), Košický kraj (9,4 ‰) i priemer Slovenskej republiky (cca 10,0 ‰).

Extrémne pozitívne hodnoty hrubej miery živorodenosti s veľmi pozitívnymi hodnotami hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Žehry. Obec bola počas celého hodnoteného obdobia populačne zisková (v každom roku sa viac ľudí narodilo ako zomrelo). Najpriaznivejší bol rok 2011 (prirodzený prírastok +83 obyvateľov), „najmenej“ priaznivý rok 2015 (prirodzený prírastok +40 obyvateľov). Hrubá miera prirodzeného prírastku sa tak v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od 17,1 ‰ v spomínanom roku 2015 po 38,7 ‰ v roku 2011. Z dôvodu kombinácie vysokej natality na jednej strane a nízkej mortality na strane druhej bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov vysoko efektívna – prirodzenými populačnými procesmi v obci každoročne dochádzalo k nárastu počtu obyvateľov.

Graf 2 Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

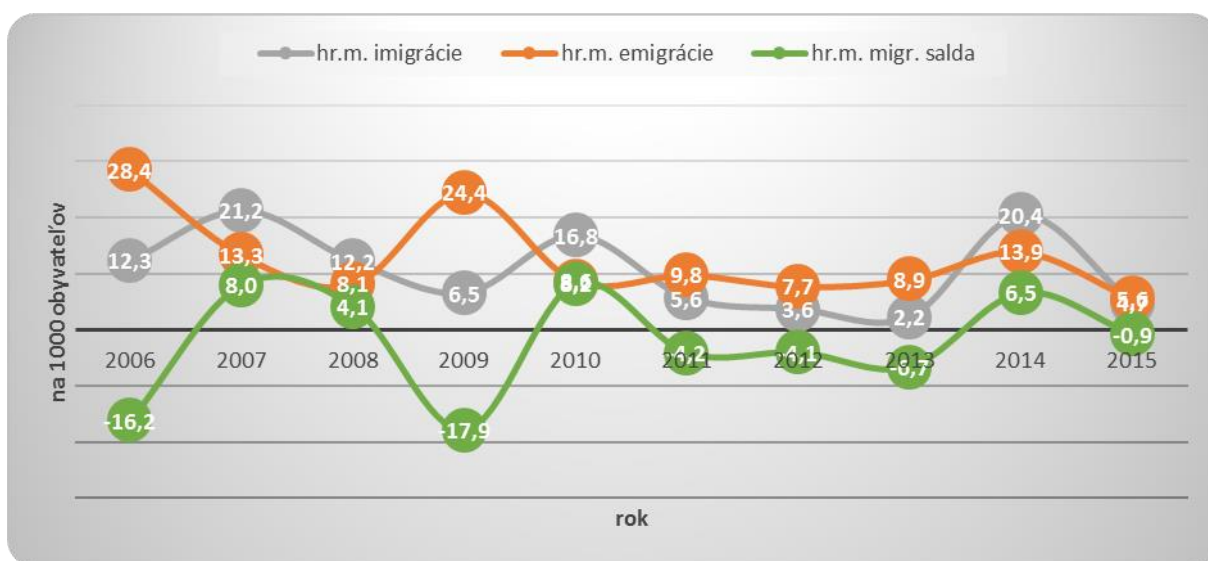
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci výrazne pozitívny, celkový vývoj z hľadiska migračného pohybu je, naopak, mierne negatívny. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 10,6 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo cca 22 osôb). V absolútnom vyjadrení sa počet prisťahovaných medziročne pohyboval v rozmedzí od 5 v roku 2013 po 47 osôb v roku 2014. Hrubá miera imigrácie sa teda pohybovala v rozmedzí od 2,2 po 20,4 ‰.

Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala o niečo vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 12,9 ‰ (v priemere cca 26 vystahovaných osôb ročne). Tento ukazovateľ sa pohyboval v rozmedzí od 5,6 ‰ v roku 2015 (13 vystahovaných osôb v danom roku), po 28,4 ‰ v roku 2006 (51 vystahovaných), kedy bol najvyšší.

Výsledkom hore uvedených procesov bol mierne nepriaznivý celkový vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -36 osôb v roku 2009 (migračný úbytok na úrovni -17,9 ‰) po +17 osôb v roku 2010 (migračný prírastok na úrovni 8,2 ‰). Za ostatných 10 rokov bolo migračné saldo kladné 4x, v ostatných 6 rokoch bolo záporné. Jeho priemerná hodnota za celé hodnotené 10-ročné obdobie bola -2,3 ‰.

Graf 3 Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas celého hodnoteného obdobia výrazne kladné hodnoty (viac ľudí sa v každom roku narodilo ako ich zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov každoročne rástol. Bilancia prirodzeného pohybu za celé hodnotené obdobie je teda kladná, na úrovni +633 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa v obci narodilo o 633 osôb viac ako ich zomrelo). Hr. m. migračného salda dosahovala väčšinou záporné hodnoty (znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva). Celkovo je migračné saldo za hodnotené obdobie záporné, na úrovni -45 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa z obce vysťahovalo o 45 osôb viac ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je extrémne pozitívna bilancia celkového pohybu obyvateľstva Žehry v rokoch 2006 až 2015. Za posledných 10 rokov nezaznamenala obec celkový úbytok obyvateľstva ani raz. Z demografického hľadiska možno situáciu ohľadne populačného vývoja v obci hodnotiť veľmi pozitívne, keďže počet obyvateľov výrazne rastie.

Graf 4 Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

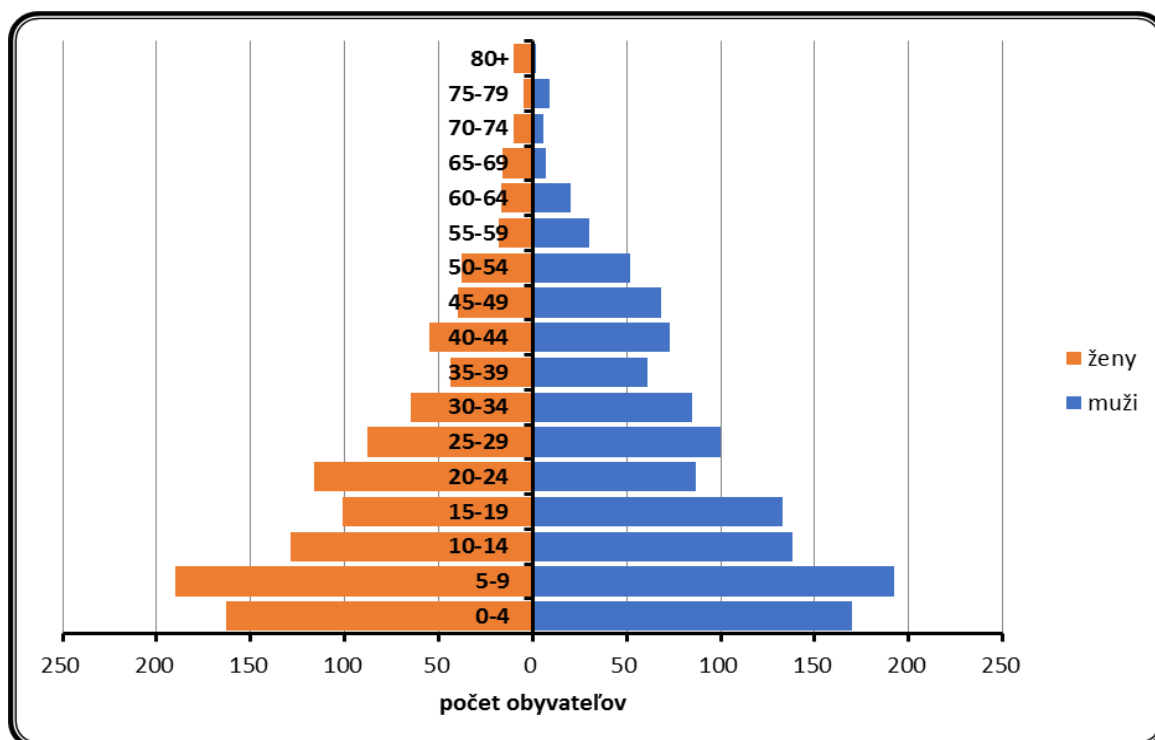

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Veková štruktúra

Vekovú pyramídu obyvateľstva Žehry možno charakterizovať ako typický príklad progresívneho typu pyramídy. Početnosť predreprodukčnej zložky obyvateľstva (0-14 r.) výrazne prevyšuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 982 ku 240 k 31.12.2015). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva majú (podľa poradia) vekové skupiny 5-9, 0-4 a 10-14 ročných. V obci žije extrémne mladé obyvateľstvo, k 31.12.2015 tu spomedzi 2338 obyvateľov žilo len 65 seniorov vo veku nad 65 rokov.

Graf 5 Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2015

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, výrazne prevláda predproduktívna zložka obyvateľstva (0-14 r.) nad poproduktívnou (65+ r.), pričom podiel produktívnej zložky je 55,2 %.

Tabuľka 4 Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Žehra

k 31.12.2015	Počet obyvateľov	Veková štruktúra (počet)			Veková štruktúra (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Žehra	2 338	982	1291	65	42,0	55,2	2,8

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesijná štruktúra

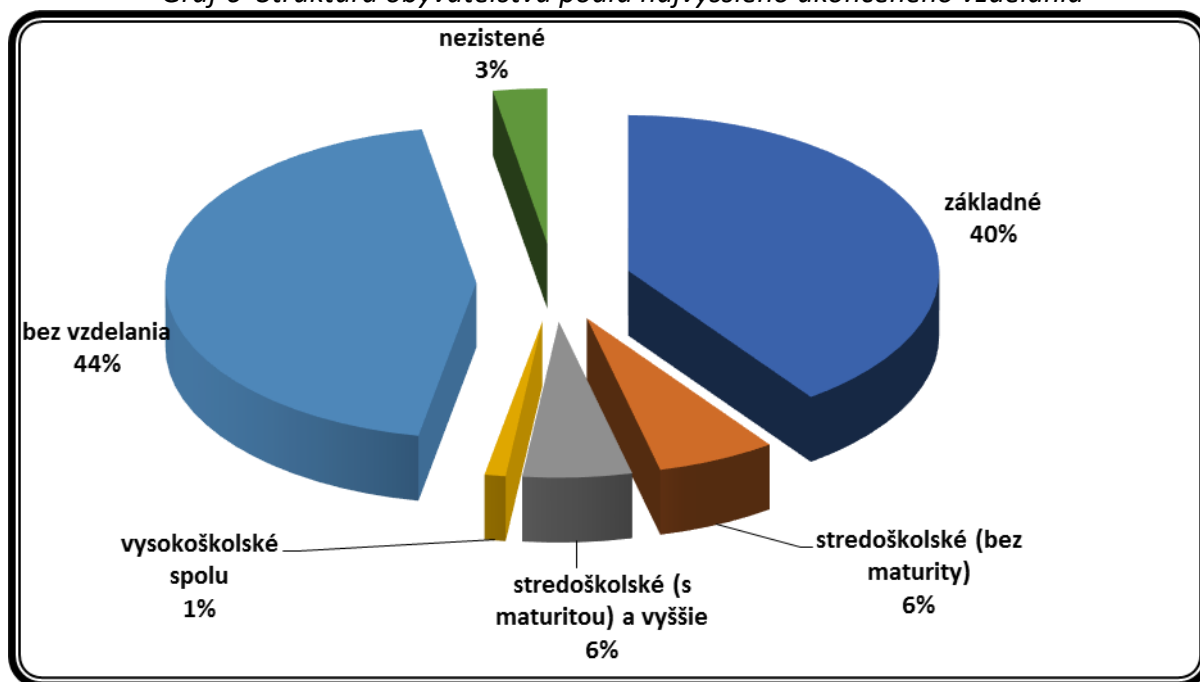
V národnostnom zložení obyvateľstva obce Žehra dominuje podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 rómska národnosť so 66,5 % obyvateľov, slovenská národnosť má 28,0 % zastúpenie a u 5,5 % obyvateľov národnosť zistená nebola. Tieto údaje sú však výrazne skreslené, nakoľko časť v obci žijúcej rómskej komunity sa v spomínanom sčítaní prihlásila k slovenskej národnosti. Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunít z roku 2014, v roku 2013 žilo v obci Žehra približne 78,2 % (cca 1740 z 2229) obyvateľov rómskej národnosti (Mušinka a kol., 2014).

V konfesijnej štruktúre obyvateľstva výrazne dominuje rímskokatolícke vierovyznanie so 73,5 % obyvateľov, vyššie zastúpenie má aj apoštolská cirkev (14,3 %). Nepatrný podiel má aj náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia (1,3 %). K žiadnemu náboženstvu sa nehlási 0,8 % obyvateľov obce a u 10,1 % obyvateľov príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2011).

Vzdelanostná štruktúra

Veľmi nepriaznivou je skutočnosť, že podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB, 2011) má až 40 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie a ďalších 44 % obyvateľov je dokonca bez vzdelania (v tom sú však zahrnuté aj deti do 16 rokov). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) má 6 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie rovnako 6 % obyvateľov Žehry. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2011 len jedno percento obyvateľov obce.

Graf 6 Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2011

Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva

Miera ekonomickej aktivity (podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku) v obci Žehra je 43,8 %. Zo 689 ekonomicky aktívnych osôb bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pracujúcich osôb (okrem pracujúcich dôchodcov) 144, pracujúci dôchodcovia boli 4, na materskej dovolenke bolo 5 osôb a 522 obyvateľov bolo nezamestnaných. Medzi ekonomicky aktívne osoby sa zaraďujú aj vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch. V tejto kategórii sa nachádzalo 14 osôb. Z 2 099 obyvateľov obce bolo 207 dôchodcov (pracujúcich aj nepracujúcich spolu), čo predstavuje 9,9 % obyvateľstva. Takmer jednu polovicu (47,4 %) všetkých obyvateľov tvorili deti do 16 rokov.

Tabuľka 5 Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

			počet	podiel (%)
Osoby nezávislé	v tom:	ekonomicky aktívni	689	32,8
		rodičovská dovolenka	32	1,5
		nepracujúci dôchodcovia	203	9,7
		ostatní nezávislí	9	0,4
	nezávislé osoby spolu:		933	44,4
Osoby závislé	v tom:	deti do 16 rokov	952	45,4
		študenti stredných škôl	35	1,7
		študenti vysokých škôl	11	0,5
		ostatní závislí, nezistení	168	8,0
	osoby závislé spolu:		1166	55,6
Obyvateľstvo spolu			2099	100,0

Zdroj: SODB 2011

1.1.5. Zamestnanosť a mzdy

Ukazovateľ „odvetvie ekonomickej činnosti“ predstavuje druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, ktorú obyvateľ aktuálne alebo v poslednom pracovnoprávnom vzťahu vykonával. Vztahuje sa na obyvateľov starších ako 16 rokov, ktorí už niekedy pracovali.

Podľa SODB 2011 najväčšiu časť zo 689 ekonomicky aktívnych obyvateľov Žehry predstavovali pracujúci v odvetví priemyselnej výroby (222 obyvateľov; 32 % z celkového počtu EAO). V poradí druhé a tretie najvýznamnejšie odvetvia v Žehre predstavujú odvetvia poľnohospodárstva, lesníctva a ťažby dreva (55 EAO; 8 %) a veľkoobchodu a maloobchodu (52 EAO; 8 %). Najmenej EAO pracovalo v oblasti verejnej správy a obrany – iba 1 osoba.

Tabuľka 6 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti ¹	Počet EAO	podiel	
		z toho dochádza do zamestnania	dochádzajúcich do zamestnania v danom odvetví (%)
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a ťažba dreva, rybolov	55	13	23,64
Priemyselná výroba, iná ťažba a dobývanie	222	53	23,87
Dodávka energií, odpadové hospodárstvo	9	0	0,00
Stavebníctvo	50	9	18,00
Veľkoobchod, maloobchod	52	8	15,38
Doprava a skladovanie	35	11	31,43
Ubytovacie a stravovacie služby	10	2	20,00
Činnosti v oblasti nehnuteľností, financií, poisťovania, informácií a komunikácie	18	4	22,22
Odborné, vedecké a technické činnosti	9	3	33,33
Administratívne a podporné služby	8	2	25,00
Verejná správa a obrana	1	0	0,00
Vzdelávanie	29	11	37,93
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	48	23	47,92
Ostatné činnosti spolu	4	0	0,00
Nezistené	139	17	12,23
Spolu	689	156	22,64

Zdroj: SODB 2011

¹ kvôli zjednodušeniu a prehľadnosti sú niektoré odvetvia v danej tabuľke oproti klasifikácii SK NACE Rev.2 spojené

Najdôležitejšími miestami dochádzky za prácou boli pre obyvateľov Žehry v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 mestá Krompachy a Spišské Vlachy, do ktorých dochádzalo za prácou zhodne po 11 obyvateľov. V menšom počte odchádzali obyvatelia obce za prácou aj do Sp. Novej Vsi (9 obyvateľov), Bijacoviec a Levoče (po 2 obyvatelia). Do inej obce v rámci okresu Sp. Nová Ves odchádzalo celkovo 33 osôb, do iných okresov v rámci SR celkom 19 osôb a do zahraničia 9 ekonomicky aktívnych obyvateľov Žehry. Na druhej strane, do obce Žehra dochádzalo najviac EAO z miest Spišské Podhradie (23 EAO) a Spišské Vlachy (33) a z obce Granč-Petrovce (11).

Jednou z dôležitých charakteristík pracovného trhu a zároveň významným ukazovateľom vyspelosti/zaostalosti regiónu je nastavenie výšky miezd v danom regióne. Obec leží v okrese Spišská Nová Ves a, ako napovedá tabuľka nižšie, tento okres patrí z hľadiska výšky priemerných nominálnych mesačných miezd zamestnancov medzi podpriemerné okresy Košického kraja. Na druhej strane, ak vezmeme do úvahy historický región stredného a dolného Spiša, ktorý je rozdelený na okresy Levoča, Spišská Nová Ves a Gelnica, tak spomedzi nich má okres Spišská Nová Ves túto mzdu najvyššiu.

Možno teda vyvodiť záver, že z hľadiska výšky miezd je makropoloha Žehry (v mierke celého Slovenska) nepriaznivá (nakoľko obec leží na východe SR, v regióne s nízkymi mzdami v porovnaní s celou SR), no na druhej strane, mezopoloha obce (v mierke Spiša) je na lepšej úrovni (keďže priemerná mzda v okresoch stredného a dolného Spiša je nižšia).

Tabuľka 7 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (eur)

	2011	2012	2013	2014	2015
okres Spišská Nová Ves	726	752	746	799	812
okres Poprad	755	790	782	835	888
okres Levoča	740	735	718	759	781
okres Prešov	767	774	785	847	875
okres Rožňava	802	818	796	847	867
okres Gelnica	598	620	670	691	699
Košický kraj	848	851	855	908	945
Prešovský kraj	697	715	721	767	799
Slovenská republika	853	881	891	957	993

Poz.: údaje za podniky s 2 a viac zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza STATdat

V ostatných 10-15 rokoch, najmä v súvislosti s nástupom informačného veku a masívnym rozvojom informačno-komunikačných technológií, sa na trhu práce (predovšetkým na primárnom²) čoraz väčší dôraz kladie na digitálne zručnosti zamestnancov.

² Na základe teórie duálneho trhu práce rozlišujeme primárny a sekundárny trh práce. Na primárnom trhu práce sú lepšie a výhodnejšie pracovné príležitosti s vyššou prestížou, poväčšine lepšie pracovné podmienky, možnosti profesionálneho rastu a vyššie mzdy. Na sekundárnom trhu práce sú pracovné miesta s nižšou

Schopnosť osôb uplatniť sa na trhu práce je vo výraznej miere determinovaná úrovňou ich počítačových znalostí. Z tohto aspektu je digitálna gramotnosť obyvateľov Žehry v porovnaní s inými obcami na veľmi nízkej úrovni. Najmenší podiel obyvateľov ovláda prácu s tabuľkami (135 – 6 % trvalo bývajúcich obyvateľov). Prácu s elektronickou poštou ovláda 9 % (197 osôb), prácu s textom 11 % (225 osôb) a prácu s internetom 15 % (316 osôb) trvalo bývajúcich obyvateľov obce. Ozajstný počet obyvateľov ovládajúcich/neovládajúcich prácu s počítačom sa však môže ešte líšiť, nakoľko cca 9 % obyvateľov neuviedlo svoje digitálne schopnosti.

Tabuľka 8 Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	práca s textom			práca s tabuľkami		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	225	1 666	208	135	1 757	207
	práca s elektronickou poštou (e-mail)			práca s internetom		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
2 099	197	1 711	191	316	1 599	184

Zdroj: SODB 2011

Nezamestnanosť

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci v ostatnom období pohybuje v rozmedzí cca 150 až 350. Miera nezamestnanosti sa teda v obci za ostatných 7 rokov pohybovala v rozpätí od 22,2 % (2014) po 51,8 % (2010). Pre porovnanie, k 31.12.2015 bola miera nezamestnanosti v okrese Sp. Nová Ves 18,2 %, v Košickom kraji bola na úrovni 17,3 % a v Slovenskej republike 12,4 %. V okolitých okresoch bola nasledovná: Poprad 13,0 %, Levoča 18,2 %, Prešov 14,6 %, Rožňava 26,0 %, Gelnica 23,8 %.

Tabuľka 9 Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet UoZ	259	357	348	302	177	153	194
Miera nezamestnanosti (%)	37,6	51,8	50,5	43,8	25,7	22,2	28,2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na konci druhého kvartálu 2016 bolo v obci Žehra prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 197 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 112 mužov (56,9 %) a 85 žien (43,1 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, problémy s nezamestnanosťou majú v obci všetky vekové skupiny obyvateľstva.

prestížou, nižšou mzdovou úrovňou a nižšie sú aj kvalifikačné nároky na pracovníkov. Pováčšine sa tu jedná o „manuálnu“ prácu.

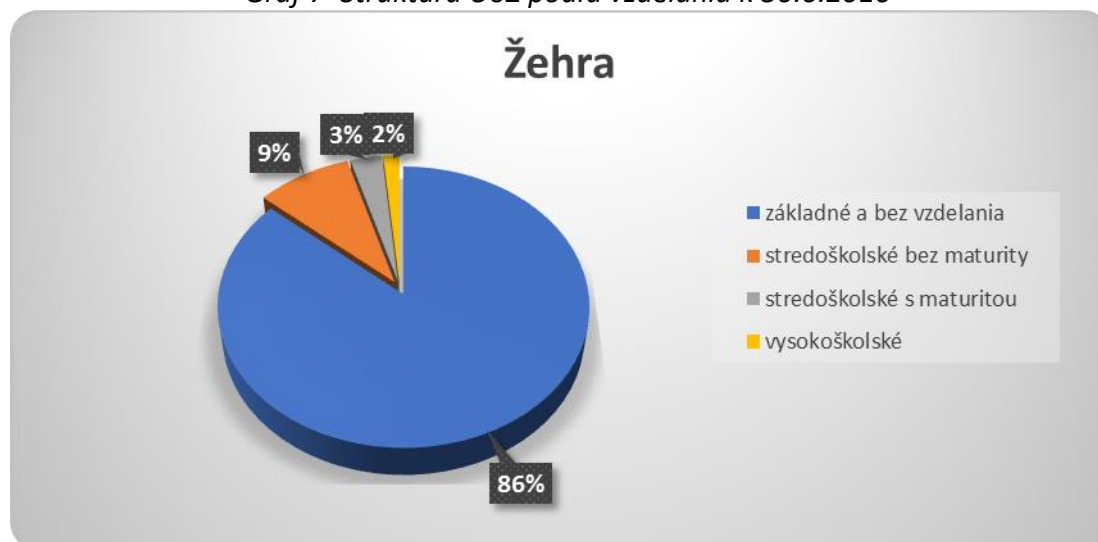
Tabuľka 10 Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
22	11,2	61	31,0	43	21,8	33	16,8	36	18,3	2	1,0	197	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Žehre extrémne negatívnou skutočnosť, že zo 197 uchádzačov o zamestnanie na konci druhého kvartálu 2016 bolo až 86 % UoZ s najvyšším ukončeným základným vzdelaním alebo bez vzdelania.

Graf 7 Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016

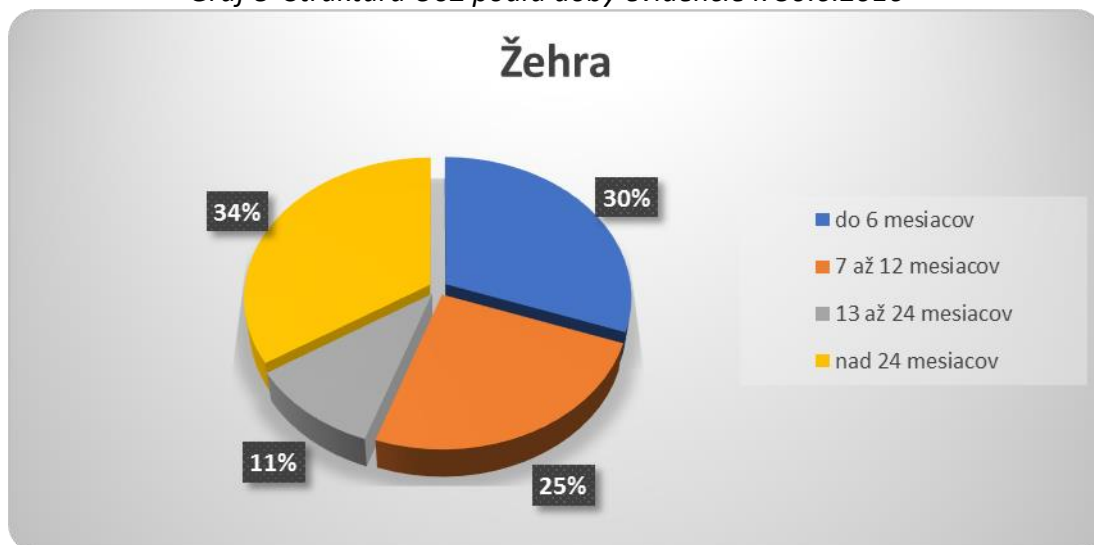
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (do 6 mesiacov) pohybuje na úrovni cca 38 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na

úrovni cca 16 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 46 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Žehre bol podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) k 30.6.2016 45 %, pričom 34 % z celkového počtu UoZ je nezamestnaných dokonca viac ako 2 roky.

Graf 8 Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie pred tým, než sa stal nezamestnaným. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Jednoznačne najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Žehre osoby bez pracovného zaradenia (116 zo 197 UoZ; 58,9 %). To sú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.). Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (57 UoZ zo 197; 28,9 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi a pod.).

1.1.6. Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Žehre je nepriaznivá. Väčšina bytov síce má tečúcu vodu (202 z 215) a rovnako je výborná aj ich veková štruktúra (keď 2/5 bytov bolo postavených za socializmu a ďalšie 2/5 po roku 1990 – čo sú v podstate novostavby), no čo je z hľadiska domového a bytového fondu v obci azda najdôležitejšie – v obci Žehra, ktorá má cca 2300 obyvateľov, sa nachádza len 215 bytov. V priemere tak na 1 bytovú jednotku pripadá cca 10 osôb, čo je veľmi vysoké číslo (obzvlášť z dôvodu, že v obci sa nachádzajú najmä dvoj a trojizbové byty). Veľká časť obyvateľstva však býva v chatrčiach, ktoré sa v týchto štatistikách neuvádzajú (priemerný počet osôb na 1 domácnosť je teda nižší). Celkovo však možno skonštatovať, že kvalita domového a bytového fondu v obci je veľmi slabá.

Tabuľka 11 Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody

	byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	Spolu
v obytnej jednotke je tečúca voda	82	0	4	114	2	202
v obytnej jednotke nie je tečúca voda	5	0	0	0	0	5
nezistené	7	0	0	1	0	8
Byty spolu	94	0	4	115	2	215

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 12 Byty podľa obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu bytov
24	77	69	28	17	0	215

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 13 Byty podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1990	1991-2000	2001-2011	nezistené	spolu
počet bytov	3	11	101	49	50	29	243

Zdroj: SODB 2011

1.1.7. Dopravná infraštruktúra

Katastrom obce Žehra prechádzajú 3 cestné komunikácie. Juhozápadnou časťou katastra vedie cesta II. triedy č. 547, ktorá začína pri Spišskom Podhradí na križovatke s cestou I/18 a vedie cez Spišské Vlasy, Gelnicu a Veľký Folkmar smerom na Košice. Na túto cestu II/547 sa pri osade Dobrá Vôľa napája cesta III. triedy č. 3261 a na nej leží samotná obec Žehra (táto cesta vedie ďalej na Beharovce, kde sa napája na cestu I/18). Okrem toho

vedie katastrom obce aj krátka spojka III/3215, na ktorej leží miestna časť obce Žehra – Hodkovce. Čo je však oveľa dôležitejšie – hneď vedľa katastra Žehry prechádza najvýznamnejšia dopravná tepna Slovenska – **diaľnica D1**, ktorá spája Bratislavu s Košicami. Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné komunikácie je teda poloha Žehry mimoriadne výhodná – v bezprostrednej blízkosti katastra obce sa nachádza výjazd na diaľnicu D1 (v Beharovciach).

Pomerne výhodnú polohu má obec aj z hľadiska **napojenia na rýchlostné železničné dopravné komunikácie**. Hlavná železničná trať Slovenska prechádza najbližšie k obci Žehra pomerne blízko – Krompachmi (v tomto meste však nezastavujú najrýchlejšie vlaky). Táto železničná stanica má len regionálny význam, najbližšie železnice celoštátneho a medzinárodného významu sa nachádzajú v Košiciach alebo v Poprade.

Pomerne blízko sa nachádzajú **letiská medzinárodného významu**. Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ však lieta len málo pravidelných liniek a kde sa uskutočňujú poväčšine len charterové lety. Ďalšie letisko sa nachádza v Košiciach, to ponúka širšie možnosti spojenia s Európou ako Poprad.

Statická doprava

Väčšina obyvateľov obce má parkovanie riešené priamo vnútri pozemku rodinného domu, prípadne na kraji cestnej komunikácie.

V centrálnej časti obce pri kultúrnom dome sa nachádza vybudované parkovisko určené predovšetkým pre návštevníkov obce. Avšak chýbajú parkoviská pred obecným úradom, pri kostole, cintoríne, MŠ a v rómskej osade.

Pešia doprava

Obec nemá vybudované komunikácie pre peších, ktoré by pokrývali celý intravilán obce. Chodník pre peších je vybudovaný iba v centrálnej časti obce. Za najproblematickejšie úseky je považovaný úsek od rómskej osady Dobrá Vôľa do centra obce, kde sa chodci pohybujú po krajnici štátnej cesty, čo je z dlhodobého hľadiska neprijateľné.

1.1.8. Technická infraštruktúra

V Žehre je vybudovaný **verejný vodovod**, správcom ktorého je Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť, a. s. Napriek naliehavej potrebe, pomerne vysokému počtu obyvateľov a aktivite samosprávy v tejto oblasti nie je v obci úplne vybudovaná kanalizačná sieť.

V centrálnej časti obce **nie je kanalizácia ani ČOV** vybudovaná vôbec, v tejto časti obce sa odpadové vody likvidujú cestou domových žump. Miestna časť Hodkovce má kompletne vybudovanú splaškovú aj dažďovú kanalizáciu, ktorá je pripojená na funkčnú ČOV. V rómskej osade Dobrá Vôľa je vybudovaná splašková kanalizácia, ktorá je pripojená

čističku odpadových vôd. Táto ČOV je však v súčasnosti (2017) v havarijnom stave, v záujme spoľahlivého fungovania si nutne vyžaduje rekonštrukciu.

Obec je od roku 1999 **plynofikovaná** a rovnako sú všetky časti obce aj plne elektrifikované. Domácnosti, do ktorých nebol zavedený plyn, používajú na kúrenie tuhé palivo. V obci funguje verejné osvetlenie a obecný rozhlas, k dispozícii sú služby mobilných operátorov a tiež internetové pripojenie.

Tabuľka 14 Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	čiastočne
ČOV	čiastočne
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: www.obec-zehra.sk

Verejné osvetlenie v obci je umiestnené na slúpkach NN siete a v súčasnosti je nutné jeho rozšírenie.

Obyvatelia obce Žehra môžu využívať služby rôznych **telekomunikačných** spoločností. Územie obce je pokryté ako fixnými, tak aj mobilnými operátormi pôsobiacimi na slovenskom telekomunikačnom trhu. Hlasové služby poskytuje niekoľko fixných ako aj mobilných operátorov. Služby na prenos dát poskytujú viaceré spoločnosti.

Pripojenie na **internet** v obci Žehra je možné prostredníctvom telekomunikačných operátorov pevných a mobilných sietí poskytujúcich svoje služby na území obce, avšak pokrytie územia je veľmi slabé

V obci je vybudovaný **obecný rozhlas**, ktorý slúži pre informovanie obyvateľov, avšak jeho súčasný technický stav si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

V obci Žehra nie je vybudovaný **kamerový systém**, ktorý by pokrýval všetky rizikové lokality. V rómskej osade Dreveník sú inštalované tri kamery, ktoré slúžia na monitorovanie častí lokalít v katastrálnom území obce za účelom zvýšenia bezpečnosti a ochrany zdravia a majetku občanov s cieľom prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti. Tento systém je vybavený záznamovým softvérom.

1.1.8. Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Za **zdravotnou starostlivosťou** musia obyvatelia obce dochádzať – tá im je poskytovaná najmä v okolitých mestách Spišské Podhradie, Spišské Vlachy a Krompachy, kde sú k dispozícii aj lekáreň. Špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v Levoči a v Spišskej Novej Vsi. V obci sa nenachádza pošta, tá je lokalizovaná do Spišských Vlách. V centrálnej časti obce sú pre jej návštevníkov ako aj miestnych obyvateľov zriadené verejné toalety.

V Žehre pôsobí neverejný poskytovateľ sociálnych služieb – nezisková organizácia **Domovina, n. o.** Táto nezisková organizácia poskytuje v Domove sociálnych služieb, sídlacom v budove kaštieľa v Žehre – Hodkovciach, sociálne služby pobytovou formou pre fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách alebo je prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III. podľa prílohy č. 3 tohto zákona. Okrem Domova sociálnych služieb poskytuje táto nezisková organizácia svoje služby prijímateľom aj v špecializovanom zariadení, nachádzajúcom sa v samotnej Žehre. V tomto zariadení poskytuje celoročnú pobytovú sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a má zdravotné postihnutie, ktorým je schizofrénia (www.domovina-no.sk).

Tabuľka 15 Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2017)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnej služby	áno
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárneň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	nie

Zdroj: Obecný úrad

Okrem vyššie uvedených základných zariadení a služieb sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti je v obci prostredníctvom miestnych podnikateľských i nepodnikateľských subjektov pre obyvateľov dostupných viacero rôznych služieb: **výroba výrobkov z dreva a spracovanie drevnej hmoty, poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve, zemné a stavebné práce, pomocné stavebné práce, dokončovacie stavebné práce a iné.**

Jedným z poskytovateľov sociálnych služieb (nielen služieb na základe zákona o sociálnych službách, ale aj služieb na základe iných zákonov) v obci je samospráva. Obec je zapojená do projektu menších obecných služieb, cieľom ktorého je v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi udržiavať u dlhodobo nezamestnaných

obyvateľov pracovné návyky. V prípade potreby poskytuje obec obyvateľom základné sociálne poradenstvo a v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v prípade potreby vykonáva tiež osobitného príjemcu či už dávky v hmotnej núdzi alebo prídavku na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku.

1.1.9. Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V Žehre sa nachádza len materská škola, školopovinní žiaci navštevujú základnú školu v Spišských Vlachoch. Pre potreby spoločenského života má obec k dispozícii kultúrny dom, ktorý je čerstvo zrekonštruovaný. Tento kultúrny dom slúži na organizáciu rôznych podujatí. Kultúrny život v obci je veľmi bohatý, počas roka sa tu koná množstvo rôznych kultúrno-spoločenských podujatí. Tento bohatý kultúrno-spoločenský život je spojený predovšetkým s rôznymi akciami na Spišskom hrade (slávnosti, výstavy, ukážky historických bojov, tzv. Hradohranie – podujatie pre deti, spájajúce históriu a šport a iné...) a v kostole Svätého Ducha (koncerty vážnej hudby, prednášky a pod.). Okrem toho organizujú niektoré podujatia aj miestne organizácie – ako napr. miestna farnosť alebo nezisková organizácia Domovina, n. o. V obci nepôsobí žiadny športový klub.

Tabuľka 16 Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	nie
Knižnica	nie	Športové ihrisko umelé	nie
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Športový klub	nie
Folklórny súbor	nie		

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v Žehre má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza známy rímskokatolícky farský kostol sv. Ducha, vedľa ktorého je aj cintorín. Žehra je sídlom farnosti, do pôsobnosti ktorej patria aj obce Beharovce, Granč-Petrovce a miestna časť Spišských Vlách – Dobrá Vôľa. Menší kostolík - kostol svätého Kozmu a Damiána, sa nachádza aj v Hodkovciach.

1.1.10. Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-

správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 17 Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Spišské Vlachy
Sídlo pracoviska daňového úradu	Spišská Nová Ves
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Spišské Vlachy
Sídlo Okresného súdu	Spišská Nová Ves
Sídlo Okresného úradu	Spišská Nová Ves
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Sp. Nová Ves, pracovisko Krompachy

Zdroj: vlastné spracovanie

1.1.11. Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá³ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Žehra, ležiacej na východnom Slovensku, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiažnutie investícií do priemyselnej výroby pomerne nízka, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe.

Mezopoloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrámi a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu je, naopak, výhodná. Výraznejšie ekonomické centrá najbližšie k Žehre predstavujú mestá Spišská Nová Ves a Poprad, pričom najmä prístup do Popradu je veľmi pohodlný prostredníctvom diaľnice. Obe mestá teda tvoria rádius dennej dochádzky do zamestnania zo Žehry (časová vzdialenosť dochádzky do

³ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Šariša patrí práve do tej chudobnejšej časti.

zamestnania zo Žehry je v prípade oboch spomínaných miest rovnaká – cca 30 min jazdy autom).

Ak rozdelíme ekonomické činnosti na poľnohospodárstvo, priemysel a služby, tak určitý potenciál pre prítiahnutie prípadných investícií má obec z dôvodu dobrej polohy pri diaľnici a vo významnej oblasti cestovného ruchu nielen v spomínanom cestovnom ruchu, ale aj v priemyselnej výrobe.

Organizačná štruktúra ekonomiky

K 31.12.2015 bolo v Žehre v registri štatistických jednotiek vedených celkom 24 právnych subjektov. Z tohto počtu bolo 92 % podnikateľských subjektov. Spomedzi všetkých právnych subjektov bolo 29 % právnických osôb (7 subjektov) a 71 % (17 subjektov) súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského oprávnenia (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci). V štruktúre právnických osôb mali prevahu právnické osoby ziskové (5) nad neziskovými (2). V kategórii fyzických osôb – podnikateľov dominujú, prirodzene, živnostníci (avšak ich celkový počet každoročne, pravdepodobne aj z dôvodu nepriaznivej politiky zo strany vlády voči nim v podobe neustáleho zvyšovania odvodového zaťaženia až do roku 2016, rapídne klesal). V obci dlhodobo pôsobí 1 samostatne hospodáriaci roľník a 1 osoba so slobodným povolaním.

Tabuľka 18 Subjekty podľa právnej formy v obci Žehra

k 31.12.	Subjekty spolu	v tom: Právnické osoby			v tom: Fyzické osoby-podnikatelia			
		spolu	ziskové ¹	neziskové	spolu	živnostníci	SHR ²	SP ³
2010	44	12	5	7	32	30	1	1
2011	45	12	4	8	33	31	1	1
2012	43	13	4	9	30	28	1	1
2013	37	13	4	9	26	24	1	1
2014	34	13	4	9	21	19	1	1
2015	24	7	5	2	17	16	_ ⁴	_ ⁴

¹Právnické osoby, vykonávajúce sústavnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, podnikajúce podľa obchodného zákonníka, príspevkové organizácie vytvárajúce zisk, spoločenstvá vlastníkov pozemkov

²Samostatne hospodáriaci roľníci

³ Slobodné povolania (lekári, audítori, advokáti, komerční právnici...)

⁴ údaje za rok 2015 nie sú dostupné

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podnikateľské prostredie je závislé od živnostníkov a podnikov, pričom tieto sú hlavným zdrojom ekonomickej výkonnosti a tvorby nových pracovných miest. Podľa právnej

formy v štruktúre podnikateľských subjektov v obci v roku 2015 dominovali (prirodzene) živnostníci, ktorí tvorili približne 73 % podiel spomedzi všetkých podnikateľských právnych subjektov. Živnostníci sú fyzické osoby podnikajúce podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov na základe živnostenského listu alebo koncesie. Vhodným ukazovateľom, vyjadrujúcim ochotu obyvateľov k samozamestnávaniu, je miera podnikateľskej aktivity, vyjadrená počtom živnostníkov na 1000 obyvateľov. V Žehre bola v roku 2015 zaznamenaná miera podnikateľskej aktivity na úrovni 7 živnostníkov na 1000 obyvateľov. Pre porovnanie, počet živnostníkov na 1000 obyvateľov sa v Slovenskej republike pohybuje okolo úrovne 70, v Bratislavskom kraji 100 (najviac medzi kraji), v Banskobystrickom kraji 60 (najmenej medzi kraji). V rámci okresov Slovenska sa hodnota tohto ukazovateľa pohybuje v rozmedzí od približne 40 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najzaostalejších okresoch ako Revúca a Rimavská Sobota po cca 140 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najrozvinutejších okresoch – teda v mestských okresoch Bratislavy. Možno teda konštatovať, že ochota obyvateľov Žehry k samozamestnávaniu (ochota podnikat') je na extrémne nízkej úrovni.

Polnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce Žehra dominuje orná pôda (408,5 ha), výraznejšiu plochu zaberajú aj trvalé trávne porasty (277,9 ha). V poľnohospodárskej výrobe majú teda vzhľadom k rozsiahlejším plochám ornej pôdy a menším plochám trvalých trávnych porastov priaznivé podmienky tak rastlinná, ako aj živočíšna poľnohospodárska výroba. V obci hospodári 1 samostatne hospodáriaci roľník. V katastri obce hospodári aj jeden subjekt poľnohospodárskej veľkovýroby – Agrodružstvo Žehra.

Tabuľka 19 Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2015; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
408,5	0,0	0,0	7,2	0,0	277,9	693,7
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorcia		ostatné plochy		Spolu
174,2	12,0	51,4		34,5		272,1
Celková výmera územia						965,8

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Lesné pozemky síce zaberajú nevelikú časť rozlohy katastra obce (18 %; 174 ha), napriek tomu tu však existujú vhodné podmienky pre výkon poľovníctva. Poľovný revír v katastri obce Žehra obhospodaruje Poľovnícke združenie Spišské Vlchy. Okrem Žehry vykonáva toto združenie právo poľovníctva aj v katastroch obcí Oľnava a Bystrany a mesta Spišské Vlchy. Lesné a pozemkové hospodárstvo v katastri obce Žehra realizuje Urbárske

a pozemkové spoločenstvo Žehra. Ide o pozemkové spoločenstvo zapísané v Registri pozemkových spoločenstiev.

Priemyselná výroba je v obci reprezentovaná drevárskym priemyslom – nachádzajú sa tu 2 podniky, vyrábajúce výrobky z dreva (okná, dvere a pod.): Drevovýroba Kočíš a Eurodreveník Žehra (Hodkovce).

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Obec Žehra leží pomerne blízko k najatraktívnejšiemu turistickému regiónu v rámci Slovenska – Tatrám a tiež k unikátnemu a vyhľadávanému Slovenskému raju.

Veľmi výhodnú polohu má však obec vzhľadom k významným kultúrohistorickým pamiatkam, ako napr. súbor kultúrnych pamiatok UNESCO pod názvom „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“, do ktorého patrí centrum mesta Levoča s Chrámom svätého Jakuba, dielom Majstra Pavla z Levoče, Radnicou, Thurzovým domom a ďalšími historickými stavbami na levočskom námestí, ďalej Spišský hrad (ležiaci priamo v katastri Žehry), Spišská Kapitula, Spišské Podhradie a tiež známy a vyhľadávaný kostol sv. Ducha v Žehre. Okrem toho sa v blízkom Kežmarku nachádza ďalšia lokalita UNESCO - evanjelický drevený artikulárny kostol Najsvätejšej Trojice, patriaci do súboru Drevených chrámov v slovenskej časti Karpatského oblúka. Okrem pamiatok UNESCO sa v blízkom okolí Žehry nachádzajú pamiatkové rezervácie v Spišskej Kapitule (komplex cirkevných budov), v Levoči (námestie), Kežmarku (hrad, mestské hradby, unikátne námestie, evanjelické lýceum a ďalšie stavby) alebo v Spišskej Sobote (námestie).

Obec Žehra má teda z hľadiska pritiažnutia turistov vynikajúcu polohu, keďže významné (prírodné) oblasti cestovného ruchu v okolí – Tatranský národný park a Národný park Slovenský raj ležia pomerne blízko Žehry, pričom obec samotná leží v srdci množstva kultúrohistorických pamiatok Spiša.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich priamo v katastri obce koná niekoľko (spomíname ich pri kultúrno-spoločenskom živote v obci). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) sú teda v okolitom regióne na výbornej úrovni.

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálo-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia).

Dopravná infraštruktúra je v regióne na pomerne dobrej úrovni (diaľnica, cesty I., II. a III. triedy). V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov

a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne. Dopravné spojenie s okolitými regiónmi je zabezpečené autobusovou a železničnou dopravou. Zo športovo-technických zariadení možno v blízkom okolí spomenúť a za najvýznamnejšie považovať najmä lyžiarske stredisko Krompachy – Plejsy. Ubytovacie kapacity sú v blízkom regióne reprezentované najmä miestnymi penziónmi a rekreačnými chatami s menším počtom postelí.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Žehra sú na vynikajúcej úrovni. Máloktorá obec na Slovensku sa totižto môže pochváliť tým, že na jej katastrálnom území, tak ako v Žehre, sa nachádzajú dve národné kultúrne pamiatky, obe zapísané v Zozname svetového dedičstva UNESCO. Ide o hradný komplex Spišský hrad a vzácny klenot - kostol Ducha Svätého v Žehre. 15. marca 1985 bol farský kostol Sv. Ducha v Žehre vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku a 11. decembra 1993 bol Spišský hrad a kultúrne pamiatky okolia – teda aj kostol Sv. Ducha v Žehre zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO (www.zehra.fara.sk).

Jedným z najväčších hradov v strednej Európe je práve Spišský hrad, ktorý sa stal centrom Spiša po jeho začlenení do Uhorského štátu. V starobyľom ranogotickom kostole sv. Ducha sú obzvlášť cenné gotické fresky z piatich rozličných období. V interiéri sa nachádzajú viaceré gotické plastiky zo začiatku 15. storočia a kamenná krstiteľnica z 13. storočia. Kostol sv. Ducha má medzinárodný význam, prichádzajú ho obdivovať stovky ľudí z celého sveta. V Hodkovciach, miestnej časti Žehry, je barokový kaštieľ Csákyovcov z roku 1703 s francúzskym parkom, ako aj kostolík svätého Kozmu a Damiána. Okrem pamätihodností priamo v obci majú návštevníci možnosti širokého kultúrneho vyžitia na Spišskom hrade a jeho okolí (www.zehra.fara.sk). V obci sa však nenachádzajú len kultúrno-historické pamiatky, známa je aj prírodná rezervácia Dreveník (vzácná archeologická lokalita), ako aj iné chránené územia v katastri obce – travertínové kopy.

Je však nutné skonštatovať, že vzhľadom k podmienkam, ktoré obec z hľadiska rozvoja CR má (množstvo kultúrno-historických pamiatok a chránených území priamo v katastri obce), je tento len na veľmi nízkej úrovni. V obci je malá ponuka stravovacích a ubytovacích služieb pre turistov ako aj ponuka možností trávenia voľného času. Azda najhorší dojem a negatívne reakcie však vyvoláva množstvo nelegálnych skládok odpadu a chatrčí, ktoré sa v Žehre a v jej blízkom okolí nachádzajú.

1.1.12. Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Žehra k 31.12.2015 bola 2 752 112,93 eur. V dlhodobom majetku je teda viazaných až 99 % zdrojov obce. Jeho výrazne dominantnú zložku (2 507 974,69 eur) tvorí dlhodobý hmotný majetok v podobe pozemkov a najmä stavieb, významné zdroje má obec aj v dlhodobom finančnom majetku (215 926,44 eur) – v realizovateľných cenných papieroch a podieloch. Obežný majetok k 31.12.2015 predstavoval 25 354,68 eur.

Na konci roku 2015 obec evidovala pohľadávky v celkovej výške 5 017,00 eur, pričom väčšinu sumy predstavovali pohľadávky krátkodobé (4 562,68 eur). Celkové záväzky obce k uvedenému dátumu boli vo výške 390 791,94 eur. Krátkodobé záväzky (voči

dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a pod.) boli k 31.12.2015 vo výške 54 765,31 eur, dlhodobé záväzky vo výške 276 517,54 eur.

Tabuľka 20 Bilancia aktív a pasív k 31.12.2015 (eur; netto)

AKTÍVA	2 777 467,61	PASÍVA	2 777 467,61
Neobežný majetok spolu	2 752 112,93	Vlastné imanie	1 686 437,02
Dlhodobý nehmotný majetok	28 211,80	Výsledok hospodárenia	1 686 437,02
Dlhodobý hmotný majetok	2 507 974,69	-minulé roky	1 691 964,53
Dlhodobý finančný majetok	215 926,44	-účtovné obdobie	-5 527,51
Obežný majetok spolu	25 354,68	Záväzky súčet	390 791,94
Zásoby	0,00	Rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00
Pohľadávky	5 017,00	Záväzky	331 282,85
Finančné účty	20 337,68	Bankové úvery a ostatné	59 509,09
Časové rozlíšenie	0,00	Časové rozlíšenie	700 238,65

Zdroj: Súvaha k 31.12.2015

Analýza príjmov a výdavkov

Celkové príjmy obce v roku 2015 boli 687 819,10 eur. Dominantnú zložku tejto sumy predstavovali vlastné príjmy obce vo forme podielových daní vo výške 433 663,99 eur, výnosy z poplatkov mala obec v roku 2015 vo výške 16 435,88 eur (spolu 450 099,87 eur). Významnejší profit mala obec aj z tržieb za vlastné výkony a tovar (predaj vlastných výrobkov a predaj služieb) – 47 612,18 eur.

Celkové výdavky obce v roku 2015 boli vo výške 693 346,61 eur. Najväčšiu časť tejto sumy tvorili osobné náklady (mzdy a odvody zamestnancov) vo výške 392 921,72 eur. Prevádzkové výdavky obce za spotrebované nákupy boli vo výške 66 834,13 eur a za spotrebované služby vo výške 99 764,96 eur. Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebovávané bez toho, aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce. V roku 2015 dosiahla obec Žehra záporný hospodársky výsledok vo výške -5 527,51 eur po zdanení.

Tabuľka 21 Náklady a výnosy v roku 2015

Náklady	eur
Spotrebované nákupy	66 834,13
Služby	99 764,96
Osobné náklady	392 921,72
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	36 956,28
Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	93 383,00

Finančné náklady	3 486,52
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	0,00
Spolu	693 346,61
Výnosy	eur
Tržby za vlastné výkony a tovar	47 612,18
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	450 099,87
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	0,00
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	0,00
Finančné výnosy	0,89
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo VÚC	190 106,16
Spolu	687 819,10
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po zdanení	-5 527,51

Zdroj: Výkaz ziskov a strát obce Žehra k 31.12.2015

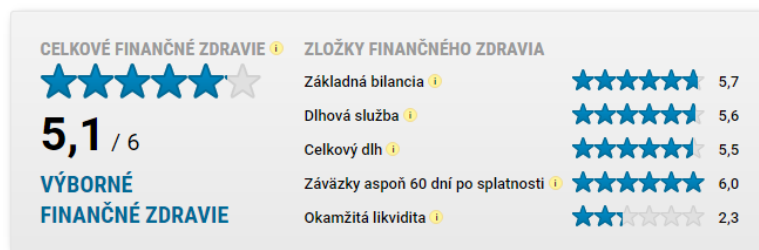
Finančné zdravie obce Žehra podľa spoločnosti INEKO

Spoločnosť INEKO hodnotí finančné zdravie obcí a VÚC podľa rôznych ukazovateľov. Finančné zdravie obce vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje obci problémy. Finančné zdravie je vyjadrené číslom v intervale 0 (najhoršie) až 6 (najlepšie), nezávislé od roku, a počíta sa kombináciou piatich vybraných indikátorov finančnej stability: Základnej bilancie, Dlhovej služby, Celkového dlhu, Zväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti a Okamžitej likvidity. Celkové finančné zdravie obce sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti, Okamžitá likvidita a Základná bilancia. Všetky zložky okrem Celkového dlhu majú váhu 1, Celkový dlh - má váhu 2.

Žehra

HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA (2012 - 2015)

HLAVNÉ INDIKÁTORY (2015)

			priemer samospráv SR
+	Základná bilancia	1,8 %	★★★★★ 1,1 %
+	Dlhová služba	4,0 %	★★★★★ 7,7 %
+	Celkový dlh	9,8 %	★★★★★ 20,8 %
+	Závazky aspoň 60 dní po splatnosti	0,0 %	★★★★★ 0,5 %
+	Okamžitá likvidita	37,1 %	★★★★★ 193,3 %

Skóre za "dlhovú službu" v rámci finančného zdravia sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je skóre za niektoré z týchto rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu dlhovej služby vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátora finančnej stability Dlhová služba.

Zdroj údajov: www.hospodarenieobci.sk

1.1.11. Ex-post hodnotenie obdobia 2007-2013

Miestna samospráva obce Žehra v období rokov 2007 až 2013 postupovala podľa stanovených cieľov v rámci PHSR na roky 200 - 2013. Hlavné priority pre dané obdobie boli v oblasti rekonštrukcie verejných priestranstiev, ochrany majetku a osôb – prevencia kriminality, aktivít zameraných na podporu sociálnej inklúzie MRK, tvorbu nových pracovných miest, výstavby protipovodňových opatrení, opravy lávok a verejných budov.

Tabuľka 22 Projektové zámery obce Žehra zrealizované v období 2007 – 2013

Názov projektového zámeru	Operačný program	Celkové oprávnené výdavky v EUR
Podpora a rozvoj cestovného ruchu v obci Žehra	ROP	71 707,96
Revitalizácia centra obce Žehra	ROP	460 516,75
TSP v obci Žehra	ZaSI	44 230,49

Sociálna práca v komunite	ZaSl	87 663,97
Pomáhať a chrániť pomocou občianskych hliadok	ZaSl	104 023,40
Podpora sociálnej inklúzie MRK v obci Žehra	ZaSl	92 342,02
Podpora zamestnávania príslušníkov MRK	ZaSl	76 507,94

Zdroj: Obec Žehra

Tabuľka 23 Projekty zrealizované v období rokov 2007-2013 z finančných zdrojov obce

Účel projektu	Suma v EUR
Oprava budovy Kultúrneho domu	10 000,00
Oprava bytoviek sídl. Drevení	72 000,00
Rekonštrukcia verejného rozhlasu	11 376,00
Oprava strechy Kultúrneho domu	7 865,00
Výmena okien a dverí Kultúrneho domu	4 500,00
Autobusové zastávky	4 000,00
Oprava lávok	6 000,00

Zdroj: Obec Žehra

1.2. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Analýza vonkajšieho prostredia obsahuje identifikáciu hlavných vonkajších faktorov územia, analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území a analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia.

1.2.1. Analýza väzieb územia obce Žehra

Východiskovým dokumentom na riešenie územnej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov je rozvoj územia sídelnej štruktúry definovanej v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS) v znení zmien a doplnkov č.1 KURS 2011, s definíciou centier a ťažísk osídlenia. Záväzná časť KURS v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, vyhodnotila dodržiavanie zásad a regulatív, ktoré boli schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033 z 31. októbra 2001. V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry týkajúcich sa okresu Spišská Nová Ves, sa jedná o podporovanie rozvoja centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu, medzi ktorými je zaradený aj okres Spišská Nová Ves. V tomto zmysle ide o podporu gelnického ťažiska osídlenia a podporu rozvojovej osi druhého stupňa hornádsku rozvojovú os: Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Krompachy – Košice (v úseku Spišská Nová Ves – Košice ako komunikačno-sídlnú os). Okres bol ďalej, v zmysle KURS 2001 a v rámci hospodárskej a sociálnej infraštruktúry a územného rozvoja Slovenska, postihnutý recesiou

v poľnohospodárstve, kde pracovala značná časť obyvateľov. Absencia výrobnjej základne, jej malá diverzifikácia, nedostatočné infraštruktúrne napojenie vidieckych priestorov, výrazná miera nezamestnanosti a poloha mimo hlavných dopravných trás sú dôsledkom podpriemernej rozvinutosti hospodárskej a sociálnej infraštruktúry. V priebehu histórie bol okres Spišská Nová Ves vždy okrajom záujmu, nemal významnú dopravnú polohu, ani vhodné prírodné podmienky na rozvoj poľnohospodárstva, nerozvinuli sa tu výrobné aktivity, mal (a čiastočne si zachoval) nadpriemernú natalitu a vyznačoval sa migráciou obyvateľov do väčších miest mimo okres. Práve jeho „periférna“ poloha v rámci iných územných celkov nevyvolávala potreby napojenia jeho centier na hlavné ekonomické, dopravné, infraštruktúrne a iné siete Slovenska. Okres dosahoval podľa ukazovateľa počtu žiakov stredných škôl na 1 000 obyvateľov v šk. r. 2005/2006 hodnotu pod 40 žiakov stredných škôl na 1 000 obyvateľov. Podpriemerné hodnoty vykazuje i zdravotníctvo okresu. Je tu nedostatok praktických lekárov pre dospelých, taktiež pre deti a dorast, gynekológov a pôrodníkov, stomatológov.

Okres Spišská Nová Ves skončil v Indexe regionálneho podnikateľského prostredia na poslednom 79. mieste. Z mála konkurenčných výhod prečnieva iba dostupnosť voľnej pracovnej sily. Vysoká nezamestnanosť v regióne ale negatívne vplyva na ponuku pracovného trhu, chýbajú hlavne kvalifikovaní pracovníci, odchádzajúci za lepšími podmienkami za hranice okresu. Okres Spišská Nová Ves má taktiež najhoršiu úroveň technológií na Slovensku. Najmenej sa tu využívajú motorové vozidlá. Najslabšia je úroveň vzdelania a znalosť cudzích jazykov. Úroveň konkurencie v priemysle a službách je najnižšia v štáte. Bariéry na zlepšenie podnikateľského prostredia sú tu najväčšie a okres má najmenej perspektívny potenciál rozvoja. Najväčším problémom je lokálna izolovanosť, lebo hoci leží v blízkosti významných trás (diaľnica zo Žiliny do Prešova) trpí hornatým profilom a zanedbanými miestnymi komunikáciami. Problémom je i dedičstvo z minulosti, nakoľko okres bol strediskom železnorudného baníctva a strojárkej výroby. Dnes sa už neťaží a obmedzené sú i kapacity iných výrobn. Regiónu chýbajú impulzy na ďalší rozvoj. Trpí vysokou nezamestnanosťou, ale najhoršie je to, že veľký podiel nezamestnaných nemá prácu dlhodobu a neprejavuje ochotu si ju nájsť. Pre potenciálnych zamestnávateľov je tu teda ťažko dostupná kvalifikovaná i nekvalifikovaná pracovná sila. Ani rekvalifikačné kurzy túto situáciu nezlepšujú lebo vedú k školeniam v málo žiadaných profesiách. Riešením by mohlo byť cieleňé sústredenie finančných prostriedkov na podporu malých a stredných podnikov. Budovanie cestných – nosných dopravných spojení zasiahne región priamo alebo sprostredkovane, čo môžu obce využiť na pritiahnutie investorov z rozvíjajúceho sa Prešova, či Košíc. Dôležité je zosúladiť programy rekvalifikácií s potrebami perspektívnych investorov. Samosprávy môžu tiež hľadať námety na rozvojové scenáre v spolupráci s okolitými okresmi.

1.2.2. Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia

Faktormi rozvoja sú predpoklady a zdroje, ktoré môžu vyvolávať očakávaný rozvoj, v opačnom prípade sa stávajú bariérou ďalšieho rozvoja. Zdroje sa menia na faktory, ak sú účinné.

Exogénne faktory sa formujú mimo regiónu / obce a územie sa im musí prispôbiť. Patria tu celková stratégia a politika hospodárskeho a sociálneho rozvoja, legislatíva, politický systém či infraštruktúra nadregionálneho významu.

Medzi hlavné vonkajšie faktory regionálneho rozvoja v tomto prípade, by sme mohli zaradiť mobilitu práce a kapitálu a zodpovedajúcu vybavenosť infraštruktúrou. Regionálny rozvoj je teda spôsobený predovšetkým vonkajšími impulzmi, pričom veľkú úlohu má lokalizácia pobočiek podnikov, prílev kapitálu, know-how, ako aj existencia vhodnej infraštruktúry a finančná motivácia, ktoré sa uskutočňujú prostredníctvom nadregionálnej úrovne, ako je príslušný štát alebo Európska únia.

Faktorov rozvoja z vonkajšieho prostredia je mnoho, u uvedených sa predpokladá vplyv na podstatné množstvo silných stránok v oblasti ekonomického rozvoja v obci. Je ďalej potrebné vytvoriť systémy a opatrenia na ich efektívne využitie.

- Zvýšený záujem zahraničných investorov o SR
- Úbytok vysokokvalifikovanej pracovnej sily z regiónu
- Pôsobenie Európskeho sociálneho fondu
- Vláda bude v rámci politiky zamestnanosti posilňovať riešenie sociálnej inklúzie, predchádzanie vylúčeniu z trhu práce a podporu znevýhodnených skupín do zamestnania, najmä absolventov škôl, osôb so zdravotníckym postihnutím, matiek s deťmi, osôb vo veku blízkom dôchodkovému veku
- Európska podpora znalostnej ekonomiky - existencia veľkých pilotných projektov, možnosť zapojenia
- Vláda plánuje venovať náležitú pozornosť skvalitneniu terénnej sociálnej práce, podpore profesionality a zvýšeniu statusu terénnych sociálnych pracovníkov.
- Medzinárodné programy spolupráce
- Konkurencia iných miest na Slovensku poskytujúcich atraktívne, moderné služby CR (aquaparky, wellnes služby, víkendové pobyty...)
- Finalizácia národného jednotného informačného programu CR - NUTIS
- Rast vzdelanosti posilňuje vo sfére turizmu kultúrno-poznávací prvok, významné sa stávajú formy kultúrneho turizmu
- Plánovaná podpora vlády na naštartovanie turistického priemyslu s cieľom zvýšiť podiel cestovného ruchu na hrubom domácom produkte SR
- Plánovaná finančná podpora vlády samosprávam a podnikateľom v rozvoji kultúrneho turizmu
- Nárast chudoby

Rozvoj vidieckych oblastí v jednotlivých členských štátoch EÚ je realizovaný prostredníctvom národných programov rozvoja vidieka, ktoré by mali rešpektovať nasledovné spoločné priority EÚ:

- podporovať prenos znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach,

- zvyšovať životaschopnosť a konkurencieschopnosť všetkých typov poľnohospodárstva a propagovať inovačné technológie a udržateľné hospodárenie,
- podporovať organizáciu potravinového reťazca, dobré životné podmienky zvierat a riadenie rizík v poľnohospodárstve,
- obnovovať, zachovávať a posilňovať ekosystémy súvisiace s poľnohospodárstvom a lesníctvom,
- podporovať efektívne využívanie zdrojov a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy a
- podporovať sociálne začlenenie, znižovanie chudoby a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach.

Finančné prostriedky EÚ zamerané na rozvoj vidieka sú zabezpečené z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Spolu so štrukturálnymi fondmi EÚ (EFRR, ESF a KF) a Európskym námorným a rybárskym fondom (ENRF) spoločne predstavujú európske štrukturálne a investičné fondy (ESIF). Z týchto fondov bude podpora EÚ na Slovensku financovaná prostredníctvom nasledovných operačných programov:

- OP Výskum a inovácie
- OP Integrovaná infraštruktúra,
- OP Ľudské zdroje,
- OP Kvalita životného prostredia
- Integrovaný regionálny OP,
- OP Efektívna verejná správa,
- OP Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka a
- OP Rybné hospodárstvo.

1.2.3. Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území

Ako vonkajšie faktory môžu ovplyvniť rozvoj obce? Na faktory globálneho prostredia a hodnotenia ich vplyvov sa využíva strategický audit makrookolía daného subjektu – v tomto prípade obce. Uvedené faktory sa analyzujú v nasledujúcej STEP matici, a ide o štyri hlavné oblasti, vyplývajúce z ich názvu:

S – sociálne – (sociálna sféra)

Zahŕňajú faktory súvisiace so spôsobom života ľudí, vrátane životných hodnôt – demografická krivka, migrácia obyvateľstva, dopravná obslužnosť, úroveň vzdelanosti, životný štýl, sekularizácia, podmienky pre využitie voľného času a rekreáciu, pôsobenie masmédií a pod. Faktory spadajúce do sociálnej sféry môžu značne ovplyvniť predovšetkým ekonomický a sociálny pilier rozvoja obce, niektoré z nich pôsobia aj na pilier environmentálny. Pre management obce je žiadúce sledovať trendy demografického vývoja populácie, a to ako z pohľadu prirodzenej obmeny obyvateľstva, tak jeho migrácie. Veková skladba totiž priamo determinuje potenciál pracovnej sily, odráža sa aj v požiadavkách na dopravu a premieťa sa i do kultúrnych oblastí (zachovávanie tradícií, rozvoj nových kultúrnych aktivít).

T – technické – (technologická sféra)

Zahŕňajú faktory, ktoré súvisia s vývojom výrobných prostriedkov, materiálov, procesov, know-how a nových technológií, s vývojom a výskumom, a ktoré majú na dané územie, resp. na subjekty v danom území, dopad.

E – ekonomické – (ekonomická sféra)

Tu patria ekonomické podmienky v danej oblasti. Typicky sú tu uvedené ukazovatele ako výška HDP, cykly ekonomiky, zamestnanosť, mzdové náklady, štruktúra podnikateľských subjektov a zamestnávateľov, vplyv globalizácie.

P – politicko-právne faktory

Do tejto oblasti patrí všetko, čo súvisí s politickou situáciou a tvorbou legislatívy. Premietajú sa tu politická stabilita, legislatívne predpisy, daňová politika, politika verejnej podpory a i.

STEP analýza je analýzou jednotlivých častí vonkajšieho prostredia, ktoré majú vplyv na daný subjekt / obec. Podstatou je ujasniť si, ktoré faktory majú na obec najvýznamnejší vplyv.

Tabuľka 24 STEP analýza obce Žehra

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Politické
Mobilita obyvateľov	Úroveň technológie poskytovateľa	Makroekonomický vývoj európskeho a národného hospodárstva	Podmienky pre čerpanie dotácií z európskych a národných fondov na podporu regionálneho rozvoja
Zmeny v osobných a zdieľaných hodnotách	Technológie pre kontakt s verejnosťou	Vplyv daňovej politiky	Vládne sektorové politiky
Trendy v spotrebiteľskom chovaní obyvateľov	Rozvoj obnoviteľných a ekologicky šetrných energetických zdrojov	Nové trhy, nové príležitosti	Smerovanie aktívnej politiky SR v oblasti zamestnanosti
Demografické zmeny	Nové spôsoby komunikácie s občanmi	Národný a regionálny vývoj nezamestnanosti	Smerovanie európskej a národnej regionálnej politiky

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec Žehra je charakteristická odkázaním občanov na dochádzanie do zamestnania – vysokou dochádzkou obyvateľov. Pre ekonomický a sociálny pilier je tak zásadný vývoj mobility, vlastníctvo automobilov ale hlavne ochota cestovať za prácou, kultúrou a inými aktivitami. Zlepšovanie vzdelanosti populácie je príležitosťou k príchodu mladých odborníkov do regiónu ako zdroja pracovnej sily. Taktiež môže pozitívne pôsobiť na sociálny a environmentálny pilier, vďaka uvedomeniu si významu kultúry pre spoločenský život obce a jej celkové oživenie a tiež dôležitosť ochrany krajiny a životného prostredia. Ďalšie faktory vychádzajú zo súčasných trendov v hodnotovej orientácii populácie. Obyvateľstvo je v dnešnej dobe vďaka pôsobeniu médií a tým že informácie aktívne vyhľadáva, stále viac informované. Sú tak preň dostupné ponuky pracovných príležitostí v rámci celej SR. To vytvára konkurenčné prostredie, kde si informovaný občan môže vybrať príležitosti aj mimo

obce, či regiónu. Za zmienku stojí aj negatívny trend pasivity v hodnotách ľudí, ovplyvnený pasívnym životným štýlom ale i finančnými možnosťami jednotlivých domácností.

Technologická oblasť sa čoraz viac premieta do sociálneho piliera, a to s ohľadom na podradenú oblasť dopravy a technickej infraštruktúry. Na danú môže pozitívne pôsobiť vývoj vo sfére ekologických a k prírode šetrných energetických zdrojov (plynofikácia, využívanie solárnej energie, biomasa) a tiež šetrné formy dopravy. Významný trend, ktorý by mal byť ale sledovaný je rozvoj nových médií, informačných a komunikačných technológií, vrátane moderných spôsobov komunikácie s občanmi a prezentácie aktivít obce. Tento trend sa samozrejme premieta aj do oblasti podnikania, obchodu, cestovného ruchu, dopravy, kultúry a čiastočne i do environmentálnej sféry. Vzhľadom k vidieckemu charakteru obce so zastúpením lesníctva by bolo vhodné sledovať aj trendy a nové inovatívne postupy v lesníckej výrobe, ktoré môžu zlepšiť postavenie tohto významného zdroja zamestnanosti a tiež prispieť k ochrane životného prostredia.

1.2.4. Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi

Plánovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja musí byť v súlade a nadväzovať na súbor národných, regionálnych i miestnych rozvojových dokumentov, ktoré v danom období špecifikujú rozvojové smerovanie nadradených územných celkov. Príprava rozvojovej stratégie na miestnej úrovni je v súlade s miestnym územnoplánovacím dokumentom, pretože PHSR a UPD spolu predstavujú základné rozvojové piliere budúceho rozvoja územia.

Na regionálnej úrovni je miestna stratégia zosúladená s rozvojovou stratégiou a cieľmi samosprávneho kraja vrátane iných platných regionálnych rozvojových koncepcií, programov alebo stratégií.

PHSR obce Žehra je spracovaný v súlade s rôznymi rozvojovými stratégiami a koncepciami na miestnej, regionálnej, národnej i nadnárodnej úrovni tak, aby nedochádzalo k žiadnym rozporom ale naopak, aby sa vzájomne dopĺňali a vo vzájomnom súlade prispievali k znásobovaniu rozvojového efektu obce.

Obec Žehra má spracovaný aktuálne platný územnoplánovací dokument.

Počas spracovávanía PHSR bola nadviazaná úzka spolupráca so zástupcami jednotlivých sektorov (verejný, súkromný, občiansky) vrátane zapojenia partnerov, aktivistov miestnych záujmových združení a marginalizovaných komunít. PHSR tak zohľadňuje a je v súlade so všetkými miestnymi rozvojovými dokumentmi a to predovšetkým v nasledovných oblastiach:

- rozvoj miestnej ekonomiky a rast zamestnanosti v území,
- rast konkurencieschopnosti miestnych podnikateľov,
- rozvoj inovatívnych a kreatívnych nápadov a projektov,
- rozvoj malého podnikania a služieb v rôznych oblastiach,
- rozvoj turizmu – infraštruktúra, služby, propagácia,

- skvalitňovanie všetkých druhov vzdelávania a informovania (základné, odborné, celoživotné, záujmové, rekvalifikačné a pod.),
- rozvoj a skvalitňovanie verejnej infraštruktúry a služieb,
- rozvoj komunitného dialógu a spolupráce, komunitných a sociálnych služieb vrátane zapájania mladých ľudí a marginalizovaných skupín obyvateľov,
- rozvoj viac sektorových partnerstiev a spolupráce,
- skvalitňovanie a ochrana životného prostredia,
- využívanie a zveľaďovanie miestneho potenciálu (príroda, ľudia, tradície, história a pod.).

PHSR obce je v súlade s nasledovnými stratégiami alebo koncepciami na regionálnej alebo národnej úrovni, ktoré budú vplývať na konkrétny rozvoj územnej oblasti, ktorej súčasťou je aj územie obce:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja 2016 – 2022, ktorý je zameraný na „intenzívnu podporu tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji“ (základné poslanie – misia KSK). Základné strategické ciele sa zameriavajú na posilnenie regionálnej identity prostredníctvom tvorby pracovných miest, rozvoja vidieka, komunitného spôsobu života, rozvojom občianskej spoločnosti, sociálnych ľudských práv, dobrovoľníctva, kultúrneho a prírodného dedičstva a kvality života obyvateľov.
- Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020 sa vo svojich prioritných osiach zameriava na bezpečnú a ekologickú dopravu, ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám a zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie.
- Stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja slúži na podporu rozvoja kreatívnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zamestnanosť a kvalitu života v regióne. Vo svojich prioritných oblastiach sa zameriava na budovanie partnerstiev a rozvoj vzdelávania.
- Program budovania logistického centra pre agrokomodity v KSK je zameraný na podporu zvyšovania zamestnanosti a konkurencieschopnosti Košického kraja podporou priamej produkcie prvovýroby, tvorbu partnerstiev, dodávateľských reťazcov, registráciu miestnych agroproduktov, vzdelávací a školiaci proces, miestne značky a pod.
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020 sa zameriava na rozvoj vzájomnej spolupráce a partnerstiev pri využívaní vnútorného inovačného potenciálu, podporu inovatívneho podnikania, skvalitňovania ľudských zdrojov a budovania regionálneho inovačného ekosystému európskeho významu.
- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v podmienkach Košického kraja 2015 – 2020 sa v rámci svojich prioritných oblastí zameriava znevýhodnené skupiny na trhu práce, ich motiváciu, aktivizáciu, odborné vzdelávanie, inovatívne formy podnikania, využívanie vnútorného potenciálu územia a rozvoj informovanosti.

- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2020 stanovuje pre Košický kraj 3 základné prioritné oblasti: 1.-vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii, 2.-podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje a 3.-podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti zabezpečujúceho sociálnu a územnú súdržnosť.
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 sa zameriava na zvyšovanie konkurencieschopnosti cestovného ruchu pri lepšom využívaní jeho potenciálu so zámerom vyrovnávať regionálne disparity a vytvárať nové pracovné príležitosti. Dôraz bude kladený na kvalitu, inovácie, rozvoj podnikania v CR, širšiu účasť znevýhodnených občanov, rozvoj cykloturistiky, kúpeľníctva, rozvoj vzdelávania a partnerstiev, produktov a propagácie CR.
- Miestna Agenda 21 – Udržateľný rozvoj obcí a mikroregiónov na Slovensku sa zameriava na tvorbu partnerstiev, enviroment, miestny rozvoj a kvalitu života na vidieku, podporu miestnych iniciatív a zapájanie miestneho obyvateľstva a komunít do trvalo udržateľného rozvoja regiónov.

1.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

SWOT analýza bola spracovaná na základe výstupov analýzy vnútorného prostredia obce a tiež názorov a podnetov miestnych občanov, ktorí sa zúčastnili pracovných stretnutí zameraných na identifikáciu silných a slabých stránok územia obce. Snahou bolo dosiahnuť viac sektorovú spoluprácu zapojením do prípravných prác na PHSR aj miestnych združení, spolkov, záujmových organizácií a podnikateľských subjektov v záujme čo najširšej prezentácie miestnych názorov a návrhov v každej z dotknutých oblastí. Výsledkom bolo široké spektrum účastníkov, ktorí prezentovali svoj uhol pohľadu na obec, dianie v nej, kvalitu života a potrieb v území kde žijú alebo pôsobia.

Vybrané boli štyri základné oblasti, v rámci ktorých boli postupne zadefinované silné a slabé stránky obce a jej územia z pohľadu vnútorného prostredia. Z pohľadu vonkajších vplyvov boli zadefinované príležitosti a ohrozenia, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvňovať budúci rozvoj v obci.

Určujúcim kritériom bolo stanovenie spoločnej názorovej zhody medzi účastníkmi stretnutí a tá bola v niektorých prípadoch smerodajnou pri zápise do jednotlivých častí analýzy SWOT (zvlášť pri definovaní vplyvu vnútorného alebo vonkajšieho prostredia). Analýza je výstupom konkrétnej práce s ľuďmi a ich názormi, ktoré boli v prípade spoločnej zhody nadradené dodržaniu presných definícií SWOT analýzy.

Ako základné oblasti hodnotenia analýzy SWOT boli vybrané:

- prírodné zdroje
- ľudské a spoločenské zdroje
- materiálne a fyzické zdroje a
- ekonomické zdroje.

Z každej z týchto oblastí boli zadefinované silné stránky a slabé stránky územia z pohľadu vnútorného prostredia, ktoré si dokáže obec a jej obyvatelia ovplyvniť samostatne. Za každú oblasť boli navrhnuté tie silné alebo slabé stránky, ktoré sa účastníkom pracovných stretnutí javili ako kľúčové. Tie boli neskôr zohľadnené pri zadefinovaní základných problémov v území a následnom výbere budúcich prioritných rozvojových oblastí a stanovení strategickej časti PHSR.

1.4. SWOT ANALÝZA

PRÍRODNÉ ZDROJE
Silné stránky
<ul style="list-style-type: none">- Výhodná poloha obce vo vidieckom prostredí- Existencia chránených území- Kvalitné životné prostredie- Blízkosť Slovenského raja- Lesný fond ako predpoklad rozvoja lesníctva a jeho diverzifikácie- Bohatá fauna a flóra so zastúpením vzácnych druhov a endemitov- Prírodný potenciál na rozvoj vidieckeho, zdravotného cestovného ruchu, pešej turistiky a cykloturistiky- Možnosti alternatívnych zdrojov energie (biomasa, drevoštiepka)
Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- Nízky potenciál pôd pre rozsiahlejšie poľnohospodárske využitie- Nevhodné klimatické pomery pre pestovanie poľnohospodárskych plodín- Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu- Nedostatočné využitie obnoviteľných zdrojov energie v prospech rozvoja obce- Chýbajúca kanalizácia a ČOV- Nedostatočné separovanie a zhodnocovanie odpadov- Existencia „nelegálnych skládok“- Nedostatočné environmentálne povedomie občanov
Príležitosti
<ul style="list-style-type: none">- Zvýšenie zhodnocovania odpadov- Efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov v lesníctve- Vybudovanie verejnej kanalizácie a ČOV- Dobudovanie vodovodnej siete- Výstavba verejného kompostoviska a zberného dvora- Zvedenie účinných opatrení na predchádzanie vzniku odpadov- Zefektívnenie separovaného zberu odpadov- Likvidácia „čiernych skládok“- Využívanie alternatívnych zdrojov energie vo väčšej miere- Realizácia opatrení smerujúcich k udržaniu kvality životného prostredia

- Skvalitnenie environmentálnej výchovy a zodpovednosti občanov a návštevníkov voči životnému prostrediu

Ohrozenia

- Zanedbanie environmentálnej výchovy
- Prehľbujúce sa znečisťovanie životného prostredia divokými skládkami
- Zníženie biodiverzity v dôsledku znižovania ekologickej stability krajiny v dôsledku zintenzívnenia sa stresových faktorov
- Neriadené lesné hospodárstvo (nadmerný výrub bez obnovy lesných porastov)
- Obmedzenie politiky súdržnosti a krátenie fondov EÚ z dôvodu ekonomickej alebo finančnej krízy

ĽUDSKÉ ZDROJE

Silné stránky

- Záujem obyvateľov a mládeže o šport
- Celkový prirodzený prírastok obyvateľstva v roku 2014
- Dostatok voľnej pracovnej sily
- Využívanie aktivačných prác v obci
- Informovanosť obyvateľov prostredníctvom moderných technológií

Slabé stránky

- Nepriaznivá veková štruktúra obce – poproduktívne obyvateľstvo prevládajúce nad predproduktívnym
- Chýbajúce zariadenie pre sociálne odkázaných občanov
- Chýbajúce sociálne služby
- Absencia zdravotníckeho zariadenia
- Vysoký počet uchádzačov o zamestnanie
- Nedostatočná vzájomná väzba medzi vzdelávacou sústavou a trhom práce
- Nedostatočná občianska angažovanosť vo veciach verejných
- Vysoký podiel obyvateľov MRK
- Starnutie obyvateľstva
- Prehľbovanie medzigeneračnej priepasti seniori - mládež
- Vysoká nezamestnanosť
- Strata pracovných návykov a motivácie pracovať u dlhodobo nezamestnaných
- Nižšia vzdelanostná úroveň nezamestnaných
- Prehľbovanie chudoby a sociálnych rozdielov
- Rozširovanie vandalizmu, extrémizmu a rôznych foriem závislosti
- Nízka informovanosť a kvalifikácia obyvateľov
- Nedostatočná úroveň športového vyžitia a voľnočasových aktivít
- Nedostatok kultúrnych a športových podujatí
- Nedostatok nájomných bytov pre sociálne odkázaných obyvateľov a mladé rodiny
- Nedostatok pozemkov pre IBV

Príležitosti

- Zlepšenie stavu demografickej štruktúry zatriaktívnením obce pre mladé rodiny s deťmi
- Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľov
- Uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti (aktivačné práce, absolventská prax a pod.)
- Rekonštrukcia objektu pre komunitné centrum
- rekonštrukcia MŠ
- výstavba ZŠ
- Zvyšovanie zodpovednosti občanov za rozvoj územia
- Zvýšenie angažovanosti občanov na veciach verejných
- Realizácia spoločných regionálnych aktivít
- Podpora športových podujatí
- Podpora spolkovéj a klubovej činnosti
- Zriadenie klubu dôchodcov
- Organizovanie väčšieho počtu kultúrnych podujatí
- Možnosť využívať štrukturálne fondy EU

Ohrozenia

- Prehlbujúci sa nepriaznivý demografický vývoj
- Prehlbujúce sa napätie medzi majoritou a minoritou
- Odchod mladých kvalifikovaných ľudí do zahraničia a iných regiónov
- Nedostatok personálnych kapacít v samospráve na tvorbu projektov
- Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnej infraštruktúry a skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce
- Vytrácanie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt
- Rast kriminality a vandalizmu

MATERIÁLNE ZDROJE

Silné stránky

- Kultúrny dom – kultúrne akcie, oslavy a pod.
- Kultúrne pamiatky zaradené do UNESCO
- Predajňa potravinárskeho tovaru
- Dostupná sieť inštitúcií, úradov, služieb a zdravotnej starostlivosti v obci Spišské Vlachy a Krompachy
- Potenciál územného rozvoja
- Zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku
- Existujúce podmienky na rozširovanie bytovej a individuálnej výstavby

Slabé stránky

- Chýbajúce zdravotnícke zariadenie
- Absencia kapacít v materskej škole
- Chýbajúca základná škola
- Nekvalitná technická ale i cestná infraštruktúra
- Chýbajúce sociálne byty a byty s nižším štandardom

- Zlý stav obecných budov a chýbajúci bezbariérový prístup
- Absencia možnosti stravovania
- Nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy
- Absencia kamerového systému a obmedzovačov rýchlostí v obci
- Zastarané verejné osvetlenie a tiež nedostatočný počet svietidiel
- Chýbajúce chodníky v obci,
- Nedokončené nádvorie kostola
- Chýbajúce športové zariadenia
- Zlý technický stav obecného rozhlasu

Príležitosti

- Podpora výstavby sociálnych bytov a bytov nižšieho štandardu
- Rekonštrukcia technickej infraštruktúry, miestnych komunikácií
- Rekonštrukcia obecných budov vrátane investície do energie z OZE
- Príprava a predaj pozemkov na stavbu rodinných domov
- Vybudovanie oddychových zón pre verejnosť
- Rekonštrukcia autobusových zastávok
- Zaobstaranie kamerového systému a obmedzovačov rýchlosti
- Rekonštrukcia verejného osvetlenia a pridanie lúčov
- Vybudovanie chodníkov v obci
- Vybudovanie športového areálu
- Vybudovanie komunitného centra
- Zlepšenie funkčnosti miestnych sietí
- vybudovanie nového detského ihriska
- Národný program digitalizácie verejných služieb

Ohrozenia

- Pretrvávajúce nevyriešenie majetkovo-právnych vzťahov, ktoré podmieňuje rozvoj územia
- Nutnosť dochádzky za zdravotníckymi zariadeniami
- Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a sociálnej infraštruktúry
- Presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančných kompenzácií
- Finančná a ekonomická kríza v EÚ a neistota na finančných trhoch vplývajúca na stabilitu bánk – ohrozenie úverových zdrojov pre finančne náročné projekty

EKONOMICKÉ ZDROJE

Silné stránky

- Potenciál pre rozvoj pešej turistiky (turistické značkové trasy)
- Spracovanie a predaj dreva – expedičný sklad
- Potenciál pre rozvoj drevárstva a lesníctva
- Potravinárstvo,
- Bohatá história regiónu

- Dostatok disponibilnej pracovnej sily
- Snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie miestnej infraštruktúry a služieb
- Udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej a regionálnej úrovni
- Výborný potenciál pre rozvoj aktivít CR a oddychového rekreačného zázemia pre obyvateľov blízkych miest a obcí

Slabé stránky

- Nízke mzdové ohodnotenie pracovnej sily
- Vysoká nezamestnanosť
- Vysoký podiel obyvateľov MRK
- Nepostačujúce množstvo pracovných príležitostí
- Nízka podpora miestnych podnikateľov
- Nutnosť dochádzky za prácou
- Nedostatočne rozvinutý turizmus a jeho infraštruktúra (najmä stravovacie zariadenia)
- Slabý marketing územia
- Nízka propagácia obce z hľadiska kultúrneho a prírodného potenciálu
- Nedostatočné využívanie fondov EÚ miestnymi podnikateľmi
- Celkový útlm ekonomickej aktivity
- Odliv mladých ľudí a kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia a okolitých obcí a miest
- Nedostatočný sortiment tovaru v miestnych obchodoch
- Nízke využívanie štátnych podporných programov a EU fondov miestnymi podnikateľmi a administratívne náročné čerpanie EU fondov

Príležitosti

- Využívanie programov podporujúcich zamestnanosť
- Vytváranie priaznivých podmienok pre podnikanie a tvorbu nových pracovných miest
- Rozvoj rodinných podnikov, tradičných remesiel či ochrany životného prostredia
- Podpora podnikateľov prostredníctvom fondov EÚ
- Využitie prírodného a kultúrneho potenciálu na rozvoj cestovného ruchu
- Vybudovanie drobného obslužného zariadenia pre turistov
- Vybudovanie infraštruktúry CR (oblasť stravovania)
- Rozšírenie sortimentu tovarov v miestnych obchodoch

Ohrozenia

- Pokles pracovných príležitostí pre občanov s nižším vzdelaním
- Prehlbovanie chudoby u nezamestnaných
- Neatraktívne stimuly pre potenciálnych investorov na východe Slovenska
- Nedostatočné opatrenia zo strany národnej legislatívy voči zneužívaniu sociálnych výhod
- Neatraktívne stimuly pre potenciálnych investorov na východe Slovenska
- Pretrvávajúci nezáujem investorov o Východné Slovensko
- Nárast odlevu kvalifikovanej pracovnej sily

1.4.1. Silné a slabé stránky územia

Analýza silných a slabých stránok monitoruje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov a odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silné stránky obce sú obyčajne zakotvené v prirodzených dispozíciách a v konkurenčnej výhode. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Prírodné zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- bohatý prírodný potenciál, ktorý vyplýva z vhodných klimatických podmienok a výhodnej polohy obce v podhorskom prostredí so širokým zastúpením lesov, lúk, pasienkov a potokov s množstvom rôznorodej fauny i flóry (lesná zver, chránené druhy a pod.);
- zaujímavý historický potenciál územia spojený so zachovávaním miestnych tradícií, nárečovej osobitosti, tradičných prvkov v obliekaní, kulinárstve, tradovaní miestnych povestí a pamätihodností,
- pomerná blízkosť miest (Prešov, Spišská Nová Ves), ktoré svoje okolie využívajú na rekreačno - oddychové aktivity, víkendovú turistiku, agroturistiku, záujmové aktivity, poznávacie výlety a pod.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- Znečistenie vodného toku a iných lokalít z dôvodu nezodpovedného konania obyvateľov
- Nízke environmentálne povedomie občanov
- Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu
- veľmi nízke využívanie obnoviteľných zdrojov energie, alternatívnych a energeticky šetrných postupov a technológií, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu.

Ľudské a spoločenské zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- záujem miestnych obyvateľov o rozvoj obce i celého regiónu, rôzne kultúrno-spoločenské a športové podujatia, rôzne spolkové, komunitné a klubové činnosti, šport, záujmové združenia, a i.;
- zvýšený záujem o vzdelávacie aktivity v rôznych oblastiach, inovačné technológie, výpočtová technika, celoživotné vzdelávanie, vzrastajú nároky na vybavenosť a kvalitu vzdelávania v miestnych školských, výchovných a voľnočasových zariadeniach.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- stále pretrvávajúca pomerne vysoká nezamestnanosť, ktorá ovplyvňuje kvalitu života miestnych obyvateľov, nutnosť dochádzania za prácou, málo miestnych pracovných

príležitostí a z toho vyplývajúci nižší životný štandard, chudoba, alebo strata pracovných návykov a sociálna vylúčenosť;

- zvýšená potreba služieb a aktivít prispôsobených pre vzrastajúci počet seniorov, sociálne zabezpečenie, vzdelávacie aktivity, prispôsobené športové a spoločenské podujatia, zabránenie vzniku medzigeneračnej priepasti seniori – mládež, podpora rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt;
- vysoká potreba motivácie, aktivizácie a aktivít prispôsobených moderným potrebám mladých ľudí a mládeže za účelom zvyšovania atraktivity bývania na vidieku a zamedzeniu ich odchodu do mestských oblastí nielen za prácou, ale aj za kvalitnejšími službami a voľnočasovými aktivitami podľa svojich predstáv.
- Nedostatočná sociálna infraštruktúra

Materiálne a fyzické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- Poloha obce v blízkosti väčších miest a historických objektov
- Zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku a pretrvávajúci záujem o bývanie v obci
- obec je pomerne dobre vybavená miestnou základnou dopravnou a technickou infraštruktúrou, obyvatelia majú prístup k pitnej vode, energetickej sieti, môžu využívať služby telekomunikačných a mobilných operátorov, televízie, rozhlasu a internetu.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- zastaraný a nevyhovujúci technicko energetický stav obecných budov a zariadení, nízka úroveň ich vybavenosti, ktorá nespĺňa súčasné nároky na kvalitu ich využívania čo ovplyvňuje kvalitu verejných služieb, vzdelávania a sociálnych služieb, voľnočasových, športových a kultúrnych služieb;
- chýbajúce časti a zastaraný prípadne nevyhovujúci stav existujúcej dopravnej a ďalšej miestnej technickej základnej infraštruktúry (napr. miestne komunikácie, chýbajúce chodníky, parkovacie miesta, cyklotrasy, prvky bezpečnosti a pod.) a vysoká finančná náročnosť ich realizácie;
- problém s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov

Ekonomické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- výborný potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu (výhodná poloha obce a jej zaujímavý prírodný, historický a kultúrny potenciál pre rozvoj miestnej rekreačnej a oddychovej turistiky, záujmovej a poznávacej turistiky);

- snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia, skvalitňovanie infraštruktúry a služieb, príprava rozvojových dokumentov, udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej i regionálnej úrovni, podpora medzisektorovej a komunitnej spolupráce;
- dostatok lesného fondu, ako predpoklad nárastu zamestnanosti prostredníctvom rozvoja ťažby a finalizácie dreva

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- nízky počet pracovných príležitostí vytváraných v obci a jej okolí, prevažuje skôr stav znižovania doterajšieho počtu zamestnancov, rušenie živností, pracovné príležitosti pre mladých sú veľmi obmedzené a tiež aj pre osoby staršie (po 50-tke), matky s rodinnými povinnosťami a pod.
- chýbajúca alebo nevyhovujúca infraštruktúra potrebná pre rozvoj CR, chýbajú poskytovatelia služieb CR a tiež rôznych doplnkových služieb pre turistov;
- odchod kvalifikovanej pracovnej sily a zvlášť mladých ľudí po ukončení štúdia za prácou alebo vyššími zárobkami do iných regiónov prípadne do zahraničia.

1.4.2. Príležitosti a ohrozenia

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať.

Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

Ako príležitosti s rozhodujúcim pozitívnym vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- podpora z fondov EÚ na realizáciu investičných i neinvestičných rozvojových projektov pre verejný, súkromný i neziskový sektor smerujúce k trvalo udržateľnému rozvoju;
- plnenie záväzkov SR voči legislatíve a normám EÚ (napr.: zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, postupné budovanie kanalizácií a ČOV, využívanie OZE a pod.);
- špecializované účelové dotačné programy EÚ (napr. zamestnávanie mladých ľudí a pod.);
- národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (životné prostredie, bezpečnosť, kultúra, sociálna pomoc, zamestnanosť, vzdelávanie, šport, poľnohospodárstvo, investície a pod.);

- postupujúca výstavba diaľnic smerom na východ SR a postupný príchod významných investorov vytvárajúcich pracovné príležitosti aj bližšie k východu republiky, rozvoj priemyselných a technologicky vyspelých parkov s vyššou pridanou hodnotou;
- rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreativity, alternatívnych technológií šetrných k životnému prostrediu;
- prírodné zdroje vhodné pre rozvoj atraktivít a služieb v oblasti cestovného ruchu pre obyvateľov a návštevníkov z blízkych miest a obcí;
- podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov s dôrazom na rozvoj zamestnanosti na vidieku.
- zlepšenie stavu demografickej štruktúry zatriktívením obce pre mladé rodiny s deťmi
- uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti (aktivačné práce, absolventska prax a pod.)
- zvýšenie angažovanosti občanov na veciach verejných a ich zodpovednosti za rozvoj vlastného územia
- Realizácia opatrení smerujúcich k udržaniu kvality životného prostredia.

Ako ohrozenia s významným rizikovým vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- hydroklimatické zmeny spojené s otepľovaním, extrémny počasie, záplavy, suché obdobia ovplyvňujúce stav lesov, vysychanie povrchových i podzemných vodných zdrojov, lesné požiare a pod.;
- prehlbujúca sa kríza v rámci Európskej únie – finančná, ekonomická, nekontrolované migračné vlny, obmedzovanie voľného pohybu osôb alebo tovarov, ohrozenie politiky súdržnosti príp. rozpad EÚ;
- finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby spojené s poklesom výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne a s tým spojený pokles príjmov obyvateľov alebo hromadné prepúšťania;
- nepriaznivý demografický vývoj, starnutie obyvateľstva a odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou, vzdelaním, kvalitnejšími službami do miest, iných regiónov alebo do zahraničia;
- pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR spojená s nezáujmom investorov o východ Slovenska, málo novovytváraných pracovných príležitostí zvlášť vo vidieckych oblastiach;
- nízka podpora štátu pre malých a stredných podnikateľov, vysoká odvodová záťažnosť a byrokracia obmedzujúca rozvoj existujúcich a zakladanie nových podnikateľských prevádzok;
- prehlbujúca sa chudoba a sociálna vylúčenosť marginalizovaných skupín obyvateľstva, neprispôsobivých občanov, nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, prehlbovanie radikalizmu a extrémizmu;
- nekontrolované zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie pôdy nekontrolovaným užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív a pod.,

neriadené hospodárenie v lesoch – rozsiahle výrubby bez obnovy lesných porastov; zanedbávanie environmentálnych záťaží, skládok a pod.

- presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančnej podpory.
- Nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej a občianskej infraštruktúry

1.4.3. Identifikácia potrieb a odhad budúceho možného vývoja

Pri identifikácii kľúčových potrieb územia obce sa vychádzalo z analýzy vnútorného i vonkajšieho prostredia a zo SWOT analýzy. Výber kľúčových potrieb predstavuje najdôležitejší krok v strategickom plánovaní a zostavení samotnej stratégie PHSR. Prioritné oblasti stratégie PHSR vychádzajú z kľúčových problémov – potrieb a predstavujú tie oblasti rozvoja, v ktorých by sa mali koncentrovať plánované financie, personálne i materiálne zdroje. Kľúčové nedostatky (problémy) súčasnej situácie územia boli identifikované pomocou problémovej analýzy, ktorá bola zostavená na pracovných stretnutiach.

Prvým krokom bolo zostavenie zoznamu kľúčových problémov. Pri definovaní kľúčových problémov bola vyvinutá snaha vziať do úvahy názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva. Miestni obyvatelia dostali príležitosť vyjadriť svoje názory formou dotazníkového prieskumu prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke obce ako aj v tlačenej verzii dostupnej na obecnom úrade a taktiež sa mohli zúčastniť na organizovaných pracovných stretnutiach. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy (slabé stránky + ohrozenia) členovia pracovných skupín pomenovali nasledovné kľúčové problémy obce a jej územia:

- Málo využívané obnoviteľné zdroje energií
- Nízka energetická efektívnosť verejných budov
- Nízke environmentálne povedomie u obyvateľov a podnikateľov
- Nakladanie s odpadmi a prostredie zaťažené odpadkami
- Nedostatok pracovných príležitostí, stále vysoká nezamestnanosť
- Nutnosť dochádzania za prácou
- Odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou
- Prehlbovanie sociálnych rozdielov a chudoby
- Pokles počtu obyvateľov, starnutie obyvateľstva
- Chýba osobitný prístup k potrebám mladých ľudí a mládeže
- Nedostatočná úroveň poskytovania komunitných služieb
- Nárast radikalizmu, extrémizmu, rôznych foriem závislostí.
- Ohrozenie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt.
- Verejné budovy sú v zlom technickom stave.
- Vybavenie verejných zariadení nezodpovedá súčasným požiadavkám.
- Znížená kvalita poskytovaných verejných služieb.
- Nutné dobudovanie, resp. zrekonštruovanie dopravnej a technickej infraštruktúry
- Pokles ekonomickej aktivity, málo novovytváraných pracovných príležitostí.

- Dlhodobá nezamestnanosť u mladých ľudí, osôb po 50-tke a žien s malými deťmi.
- Chýbajú podporné nástroje pre rozvoj cestovného ruchu.
- Chýba podpora pre miestnych podnikateľov a živnostníkov.
- Potreba motivácie k ekologickým formám hospodárenia.

Vyššie uvedené kľúčové problémy územia obce spomaľujú jej rozvoj, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nižšej kvality života miestnych obyvateľov. Účastníci pracovných stretnutí v ďalšom kroku pristúpili k vytvoreniu oblastí, ktorých sa určené kľúčové problémy týkajú.

Po zohľadnení ich spoločného vplyvu bolo identifikovaných **päť základných problémových oblastí územia obce**.

1. Nevyhovujúci stav miestnej verejnej infraštruktúry a nedostatok, prípadne nízka kvalita poskytovaných verejných služieb.
2. Nedostatok príležitostí pre aktívne spoločenské, kultúrne a športové vyžitie obyvateľstva.
3. Málo pracovných príležitostí v území z čoho vyplýva potreba cestovania resp. odchodu obyvateľstva za prácou.
4. Nízka úroveň informovanosti, vzdelávania obyvateľov, komunitnej spolupráce, komunitného dialógu a potreba podpory a pomoci marginalizovaným skupinám obyvateľstva.
5. Nedostatočná ochrana prírody a životného prostredia.

Po zohľadnení pozitívnych vplyvov možných príležitostí pre rozvoj obce i negatívnych rizikových ohrození z pohľadu vonkajšieho prostredia, taktiež vonkajších faktorov rozvoja územia obce a samotných finančných, materiálnych i personálnych kapacít obce s dôrazom na aktuálne potreby a záujmy miestnych obyvateľov boli jednotlivé kľúčové problémy prehodnotené a na základe spoločných znakov zlúčené do základných problémových oblastí. Stanovené boli tie oblasti, ktoré nielen treba riešiť, ale sú v moci samosprávy a schopnostiach miestnych obyvateľov ich skutočne aj zrealizovať.

Využitím bodovacej metódy boli účastníkmi pracovných stretnutí identifikované nasledujúce **3 najdôležitejšie potreby**:

1. Efektívny a plnohodnotný hospodársky rozvoj zameraný na rozvoj a skvalitňovanie miestnej verejnej infraštruktúry, služieb, podnikateľských aktivít s dôrazom na rast zamestnanosti a rozvoj cestovného ruchu.
2. Rozvíjať a skvalitňovať miestny ľudský potenciál so zameraním na vzdelávanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia, zabezpečenia sociálnych služieb vrátane rozvoja komunitnej spolupráce a komunitného dialógu v záujme pomoci marginalizovaným skupinám pri lepšom uplatnení sa na trhu práce.
3. Chrániť prírodu v území a skvalitňovať miestne životné prostredie obyvateľov, zvyšovať energetickú efektívnosť, využívať obnoviteľné zdroje energie, zmierňovať nepriaznivé dopady zmeny klímy a efektívne hospodáriť s odpadmi.

Víziou obce je využiť atraktívnu polohu sídla s horskou klímou na peší turizmus, poznávací turizmus a cykloturistiku. V obci existuje turistická infraštruktúra (náučné chodníky), ktorá vytvára základ pre rozvoj vyššie uvedených kategórií cestovného ruchu. Zo strany obce je potrebné zabezpečiť marketing územia a v rámci neho lepšiu propagáciu kultúrneho, prírodného a geologického potenciálu.

Hospodársky potenciál obce je viazaný na ekonomiku, ktorú tvoria malé podniky a živnostníci v oblasti lesnej výroby a cestovného ruchu. Príležitosťou na rozvoj ekonomiky sa v prípade obce javí v efektívnejšom zhodnotení existujúcich kapacít, pričom najväčší potenciál je v oblasti lesníctva a ťažby dreva, ako aj v oblasti CR – skvalitnením služieb a zabezpečením marketingu územia. Rozvoj ekonomického potenciálu v obci by podporila i úloha aktívneho koordinátora medzi jednotlivými subjektami.

Základnou funkciou samosprávy je zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, a to rekonštrukciou obecných budov, dobudovaním technickej a občianskej infraštruktúry.

Realizácia PHSR závisí od pripravenosti obce, a od toho, ako zvládne spolupracovať s partnermi ale i od vonkajšieho prostredia. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené možné riziká, pochádzajúce z vnútorného/vonkajšieho prostredia obce.

Tabuľka 25 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Nezáujem partnerov (podnikateľov) o spoluprácu s Obcou pri realizácii PHSR Nedôkladný prístup Obce k získavaniu vonkajších zdrojov a k celkovej realizácii PHSR	Realizácia PHSR	Stagnácia obce	10%
Technické	Neúspešnosť v získaní finančných zdrojov na rozvoj technickej a dopravnej infraštruktúry	Realizácia opatrení	Stagnácia obce	30%
Ekologické	Nečakané klimatické zmeny	Opatrenia na adaptáciu klimatických zmien realizované v nedostatočnej miere	Nepriaznivé životné podmienky	10%
Sociálne	Migrácia produktívnych obyvateľov za prácou do zahraničia a iných regiónov a miest v dôsledku nedostatku pracovných príležitostí, nárast chudoby	Opatrenia v sociálnej oblasti s nedostatočným vplyvom	Nárast sociálno-patologických javov	30%
Ekonomické	Vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia obce	40%

Zdroj: vlastné spracovanie

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik i vonkajších vplyvov a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia.

V spolupráci s miestnymi obyvateľmi boli na pracovných stretnutiach identifikované silné a slabé stránky dotknutého územia. Zároveň boli stanovené aktuálne príležitosti, ktoré môžu vplývať ako hybná sila na rozvoj a tiež riziká alebo ohrozenia, ktoré by rozvoj spomaľovať alebo v určitých kritických situáciách značne obmedziť. Na pracovných stretnutiach boli stanovené základné problémové oblasti, ktoré boli premietnuté do identifikácie základných potrieb územia.

Pri zohľadnení týchto skutočností bola následne na pracovnom stretnutí navrhnutá strategická vízia územia, ktorá definuje predstavu miestnych obyvateľov o budúcom želanom stave svojho územia.

2.1. VÍZIA ÚZEMIA

Obec Žehra definovala víziu svojho územia nasledovne:

- zabezpečiť svojim obyvateľom kvalitné životné prostredie prejavujúce sa čistým ovzduším, nízkym hlukom, kvalitnou vodou, odpadmi a chemikáliami nezaťaženosťou pôdou a zachovanými prirodzenými biotopmi,
- ponúknuť kvalitnú technickú infraštruktúru, kvalitné služby občianskej vybavenosti, sociálne zázemie na vysokej úrovni a množstvo príležitostí na príjemné športové a kultúrne vyžitie,
- umožniť prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti, výchove a vzdelávaniu s dostatkom pracovných príležitostí.

Na základe definovanej vízie územia si obec do roku 2023 stanovila nasledovný

strategický cieľ:

Zvýšiť konkurencieschopnosť a atraktivitu obce Žehra využitím prírodného, kultúrneho a ľudského potenciálu, prostredníctvom dobudovania základnej infraštruktúry, podporou zamestnanosti a rozvojom podnikateľského prostredia.

Uvedený strategický cieľ predstavuje súhrn čiastkových špecifických cieľov definovaných v nasledovných politikách – oblastiach rozvoja:

- **hospodárska oblasť:** zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky pre život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu;
- **sociálna oblasť:** podporovať rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci;
- **environmentálna oblasť:** realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.

2.2. FORMULÁCIA STRATÉGIE PHSR

Hlavným cieľom definovania rozvojovej stratégie je určenie základnej hierarchickej štruktúry pre dané programovacie obdobie. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria:

- ciele,
- priority,
- opatrenia a
- aktivity.

Pri definovaní stratégie vo všetkých typoch programových dokumentov je dôležité dbať, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné (neprekrývali sa). Pre každý programový dokument musí byť definovaný jeden globálny resp. strategický cieľ.

Špecifické ciele predstavujú jasnú, výstižnú a hutnú charakteristiku cieľového stavu. Dosiahnutie tohto stavu je zámerom rozvojovej stratégie na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Aktivity predstavujú typy činností – projektov, ktoré sa obec bude snažiť v rámci vymedzených opatrení realizovať.

Rozvojová stratégia obce Žehra pozostáva z jedného strategického cieľa a troch špecifických cieľov, ktoré vychádzajú z identifikovaných potrieb územia a vymedzujú tri základné prioritné rozvojové celky (osi) stratégie:

- A. Hospodárska oblasť
- B. Sociálna oblasť
- C. Environmentálna oblasť

Pre každú z týchto prioritných osí bol navrhnutý samostatný špecifický cieľ. Napĺňanie špecifických cieľov bude priamym spôsobom prispievať k naplneniu dlhodobého strategického cieľa rozvojovej stratégie územia.

Tabuľka 26 Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHSR

A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Zvýšiť kvalitu dopravnej, občianskej a technickej infraštruktúry a zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Priority	1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce
	2. Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry
	3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu
	4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce Žehra
B. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci.
Priority	5. Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Žehra rozvojom aktívnej politiky trhu práce
	6. Komunitná spolupráca
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Ochrana a zlepšovanie stavu životného prostredia, využívaním obnoviteľných zdrojov energie a efektívnym systémom odpadového hospodárstva.
Priorita	7. Rozvoj enviromentálnej infraštruktúry obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Každý špecifický cieľ vymedzujú jednotlivé priority - oblasti strategického plánovania obce, ktoré nadväzujú na špecifické ciele. Rozvojová stratégia obce Žehra bude napĺňaná prostredníctvom siedmich prioritných oblastí.

Navrhovaná rozvojová stratégia zohľadňuje riešenie najdôležitejších problémov územia, ktoré spomaľujú všestranný rozvoj obce, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nízkej kvality života miestnych obyvateľov. Pri definovaní rozvojovej stratégie sa prihliadalo na názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva, miestnych podnikateľov, predstaviteľov samosprávy a tiež miestnych záujmových združení a organizácií. Pracovná skupina pre prípravu PHSR obce bola starostlivo vybratá z aktívnych obyvateľov obce s pomerným zastúpením podľa veku, pohlavia, ekonomickej aktivity a hlavne záujmu prispieť vlastnou aktivitou a časom k vytvoreniu budúcej rozvojovej stratégie. Všetci obyvatelia obce dostali príležitosť vyjadriť svoj názor v dotazníkovom prieskume, v ktorom dostali príležitosť pre určenie základných prioritných oblastí rozvoja a označenie konkrétnych aktivít, ktoré je potrebné čo najskôr riešiť.

2.3. VÝBER A POPIS CIEĽOV

Z hľadiska uskutočniteľnosti, monitorovania a hodnotenia bol vybraný menší počet špecifických cieľov a rovnako aj menší počet priorít. Prostredníctvom definovania priorít boli určené hlavné oblasti, ktoré je potrebné v obci podporiť a rozvíjať. Je dôležité, aby miestne rozvojové ciele boli zosúladené s nadradenými programovými dokumentmi na národnej a tiež regionálnej úrovni (najmä s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja).

2.3.1. Ciele stanovené na národnej úrovni

Základným východiskovým koncepčným dokumentom pre plánovanie regionálneho rozvoja na Slovensku je **Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**, ktorá definuje dlhodobú víziu, vytyčuje ciele a určuje prioritné oblasti regionálneho rozvoja a vytvára základný rámec pre realizáciu regionálnej politiky SR. Vízia regionálneho rozvoja predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov (do roku 2020 s výhľadom do roku 2030) dospieť a je definovaná takto:

„Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.“

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR je stanovený strategický cieľ:

„Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.“

Politika regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni má byť v najbližších rokoch koncentrovaná na realizáciu opatrení v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií, zvyšovania energetickej efektívnosti, využívania obnoviteľných prírodných zdrojov, podpory podnikania, zlepšenia kvality životného prostredia a na zvýšenie efektívnosti fungovania a kvality výkonu verejnej správy. Presadzuje uplatňovanie princípov udržateľného rozvoja využívajúc celý pozitívny rozvojový potenciál dotknutého územia. Za udržateľný sa považuje rozvoj založený na ekonomickom raste, prednostne na efektívnom využívaní obnoviteľných zdrojov a rozvážnom využívaní neobnoviteľných prírodných zdrojov so znižovaním ich nadmernej spotreby, na rešpektovaní kultúrnych a sociálnych potrieb obyvateľstva a na ochrane životného prostredia.

Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je **Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020**, ktorá stanovuje pre Slovensko 5 základných národných priorít:

1. Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie.
2. Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest.
3. Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce.
4. Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov.
5. Moderná a profesionálna verejná správa.

Nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), ktorý stanovuje na obdobie rokov 2014 – 2020 nasledovných 11 tematických cieľov:

1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií.
2. Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám (IKT), zlepšenie ich využívania a kvality.
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov (MSP).
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika.
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach.
8. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily.
9. Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii.
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie.
11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.

2.3.2. Ciele stanovené na regionálnej úrovni

Základným regionálnym rozvojovým dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022, ktorý spolu s Územným plánom veľkého územného celku Košický kraj, sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj na miestnej úrovni musí byť zosúladený a vychádzať nielen z princípov národného ale i regionálneho plánovaného rozvoja. Víziou Košického samosprávneho kraja je **vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja**. Základné poslanie (misia) Košického samosprávneho kraja je **intenzívna podpora tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji**.

Tabuľka 27 Prehľad cieľov v PHSR KSK

Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK	
Hospodárska oblasť	
Strategický cieľ	1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce
Špecifické ciele	1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore 1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky 1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu 1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu 1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu
Strategický cieľ	2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka
Špecifický cieľ	2.1 Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí
Strategický cieľ	3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená
Špecifický cieľ	3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života
Sociálna oblasť	
Strategický cieľ	4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti
Špecifické ciele	4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín
Strategický cieľ	5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv
Špecifické ciele	5.1 Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb 5.2 Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva 5.3 Skvalitnenie systému vzdelávania 5.4 Riadená migrácia
Strategický cieľ	6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva
Špecifické ciele	6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra 6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva
Strategický cieľ	7. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva
Špecifický cieľ	7.1 Zachovanie kultúrneho dedičstva
Environmentálna oblasť	
Strategický cieľ	8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov
Špecifické ciele	8.1 Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry 8.2 Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd 8.3 Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie 8.4 Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov 8.5 Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva

Zdroj: vlastné spracovanie

2.3.3. Popis cieľov PHSR obce Žehra

Tabuľka 28 Popis jednotlivých cieľov stratégie PHSR obce Žehra

A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Zvýšiť kvalitu dopravnej, občianskej a technickej infraštruktúry a zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	<p>Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verejné budovy sú v nevyhovujúcom technickom stave. • Vybavenie verejných zariadení nezodpovedá súčasným požiadavkám. • Znížená kvalita poskytovaných verejných služieb. • Dopravná a technická infraštruktúra chýba, alebo je zastaraná. • Pokles ekonomickej aktivity, málo novovytváraných pracovných príležitostí. • Nedostatočná infraštruktúra pre rozvoj športu • Chýbajú podporné nástroje pre rozvoj cestovného ruchu. • Chýba podpora pre miestnych podnikateľov a živnostníkov. • Potreba motivácie k ekologickým formám hospodárenia. • Nedostatok pracovných príležitostí, stále vysoká nezamestnanosť. • Dlhodobá nezamestnanosť u mladých ľudí, osôb po 50-tke a žien s malými deťmi. • Nutnosť dochádzania za prácou. <p>Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektívny a plnohodnotný hospodársky rozvoj zameraný na rozvoj a skvalitňovanie miestnej verejnej infraštruktúry, služieb, podnikateľských aktivít s dôrazom na rast zamestnanosti a rozvoj cestovného ruchu. <p>Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.</p>
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	<p>Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného hospodárskeho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce.</p> <p>Skvalitňovaním života miestnych obyvateľov, miestnej infraštruktúry a rozvojom investícií, podnikania a cestovného ruchu obec prispeje aj</p>

	k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje integrovaný a na výsledky orientovaný miestny rozvoj, ktorý sa opiera na vnútorný potenciál obce a prispieva k zvyšovaniu konkurencieschopnosti obce.
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	<p>Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami:</p> <p>Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest. • Moderná a profesionálna verejná správa. <p>Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií. • Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám, zlepšenie ich využívania a kvality. • Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov. • Podpora udržateľnej dopravy. • Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily. • Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.
Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	<p>Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja predovšetkým nasledovnými strategickými cieľmi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce. • Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka. • Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená. • Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva.
B. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy

	<p>vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou. • Prehlbovanie sociálnych rozdielov a chudoby. • Vysoký podiel obyvateľov MRK • Postupné starnutie obyvateľstva, zvýšená potreba sociálnych služieb. • Chýba osobitný prístup k potrebám mladých ľudí a mládeže. • Nedostatok kultúrnych, spoločenských a športových podujatí • Nedostatočná aktivita spolkovej a klubovej činnosti • Nárast radikalizmu, extrémizmu, rôznych foriem závislostí. • Nižšia vzdelanostná úroveň nezamestnaných. • Ohrozenie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt. <p>Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjať a skvalitňovať miestny ľudský potenciál so zameraním na vzdelávanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia, zabezpečenia sociálnych služieb vrátane rozvoja komunitnej spolupráce a komunitného dialógu v záujme pomoci marginalizovaným skupinám pri lepšom uplatnení sa na trhu práce. <p>Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.</p>
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	<p>Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného sociálneho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce.</p> <p>Rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje zvyšovanie kvality života miestnych obyvateľov a tak sa opiera o vlastný vnútorný ľudský potenciál obce.</p>
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	<p>Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce. <p>Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade</p>

	<p>s nasledovnými tematickými cieľmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. • Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie.
Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	<p>Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja predovšetkým strategickými cieľmi :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti. • Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv. • Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva.
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Špecifický cieľ	Ochrana a zlepšovanie stavu životného prostredia, využívaním obnoviteľných zdrojov energie a efektívnym systémom odpadového hospodárstva.
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	<p>Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočné separovanie a zhodnocovanie odpadov • Málo využívané obnoviteľné zdroje energií. • Chýbajúca kanalizácia a ČOV • Nezregulovaný tok obecného potoka • Zanedbaná verejná zeleň a verejné priestranstvá • Energetická efektívnosť verejných budov je nízka • Environmentálne povedomie u obyvateľov i podnikateľov je nízke. <p>Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chrániť prírodu v území a skvalitňovať miestne životné prostredie obyvateľov, zvyšovať energetickú efektívnosť, využívať obnoviteľné zdroje energie, zmierňovať nepriaznivé dopady zmeny klímy a efektívne hospodáriť s odpadmi. <p>Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.</p>

<p>Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR</p>	<p>Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného environmentálneho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce.</p> <p>Aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu miestneho životného prostredia, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovanie nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívny systém odpadového hospodárstva prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje integrovaný a na výsledky orientovaný miestny rozvoj pri rešpektovaní princípov trvalej udržateľnosti.</p>
<p>Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov</p>	<p>Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov. <p>Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. • Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika. • Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.
<p>Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja</p>	<p>Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja a je v súlade s nasledovnými jeho špecifickými cieľmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry. • Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd. • Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie. • Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov. • Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva.

Zdroj: vlastné spracovanie

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť PHSR obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t.j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

Pri definovaní stratégie vo všetkých typoch programových dokumentov je dôležité dbať na to, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné, teda aby sa neprekrývali.

3.1. KONKRÉTNE OPATRENIA A AKTIVITY

PHSR obce Žehra pozostáva z hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. **Každá z oblastí je členená na priority, opatrenia a aktivity (konkrétne projekty).** V hospodárskej oblasti sa nachádzajú 4 priority, v sociálnej oblasti sú 2 priority a v environmentálnej oblasti je 1 priorita. Na základe analýzy súčasného stavu základnej infraštruktúry v obci Žehra sa dajú definovať nedostatky, ktoré zle vplyvajú na možný rozvoj a ktoré je potrebné odstrániť. Odstránenie nedostatkov patrí k najdôležitejším faktorom pre zvýšenie kvality života v obci. Rozvoj a skvalitnenie základnej infraštruktúry obce napomôže naštartovať a rozbehnúť jej budúci rozvoj a výrazne prispeje k zvýšeniu kvality života obyvateľov obce.

Po zohľadnení kľúčových potrieb obyvateľov obce a rôznych možností obce (vrátane finančných) boli stanovené nasledovné kľúčové aktivity, ktoré sa bude obec snažiť vo forme projektov v najbližších rokoch, zvlášť do roku 2023, zrealizovať a tak dosahovať postupný rozvoj obce s následným postupným skvalitňovaním života jej obyvateľov. Pri výbere aktivít (projektov) boli zohľadnené súčasné možnosti a podmienky pre podávanie projektov z fondov EÚ, rôznych národných zdrojov a taktiež možnosti vlastného spolufinancovania a tiež využívania súkromných zdrojov pre finančné zabezpečenie jednotlivých projektov.

Jednotlivé aktivity predstavujú konkrétne projekty, ktoré obec plánuje realizovať v najbližšom období. Popis jednotlivých aktivít, ich charakteristika i harmonogram realizácie je súčasťou akčného plánu PHSR, ktorý sa bude pravidelne prehodnocovať a aktualizovať. Ďalšie nové aktivity budú postupne dopisované po ich odsúhlasení obecným zastupiteľstvom. Zpracované budú v čase pravidelnej aktualizácie akčného plánu PHSR.

Tabuľka 29 Prehľad priorít, opatrení a aktivít podľa oblastí

A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Priorita 1.	Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce
Opatrenie 1.1.	Rozvoj a skvalitňovanie vnútornej dopravnej infraštruktúry
aktivita	1.1.1 Rekonštrukcia asfaltových povrchov miestnych komunikácií
	1.1.2 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom nachádzajúcimi sa pod obecnými komunikáciami
	1.1.3 Rekonštrukcia/výstavba nových parkovacích plôch

	1.1.4	Oprava mostov a lávok
	1.1.5	Rekonštrukcia verejných priestranstiev v osade Dreveník
	1.1.6	Dopravné značenie – osadenie retarderov, meračov rýchlosti a i.
	1.1.7	Údržba jestvujúcich autobusových zastávok
	1.1.8	Rekonštrukcia autobusových zastávok
	1.1.9	Výstavba/rekonštruovanie miestnych chodníkov
Priorita 2.	Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry	
Opatrenie 2.1.	Rozvoj školskej infraštruktúry	
aktivita	2.1.1.	Podpora rozvoja mimoškolských aktivít detí a mládeže
	2.1.2.	Podpora ďalšieho vzdelávania vedúcich zamestnancov MŠ
	2.1.3.	Rekonštrukcia MŠ I.
	2.1.4.	Výstavba/zvýšenie kapacít MŠ II.
	2.1.5.	Vybudovanie detského ihriska pri MŠ I. a II.
	2.1.6.	Výstavba novej ZŠ
Opatrenie 2.2.	Rozvoj sociálnej infraštruktúry	
aktivita	2.2.1.	Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby
	2.2.2.	Zriadenie denného stacionára pre seniorov
	2.2.3.	Rozvoj terénnej sociálnej práce v obci
	2.2.4.	Vybudovanie komunitného centra
	2.2.5.	Prevádzka komunitného centra
Opatrenie 2.3.	Kultúra	
aktivita	2.3.1.	Podpora kultúrnych a spoločenských akcií
	2.3.2.	Vybavenie kultúrneho domu
Opatrenie 2.4.	Rozvoj športovej infraštruktúry	
aktivita	2.4.1.	Podpora organizovania športových podujatí
	2.4.2.	Výstavba multifunkčného ihriska
	2.4.3.	Výstavba detského ihriska
Opatrenie 2.5.	Rozvoj technickej infraštruktúry	
aktivita	2.5.1.	Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu
	2.5.2.	Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)
	2.5.3.	Rekonštrukcia a doplnenie verejného osvetlenia
Opatrenie 2.6.	Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti	
Aktivita	2.6.1.	Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Žehra
	2.6.2.	Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci
	2.6.3.	Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – dobudovanie kamerového systému
	2.6.4.	Zavádzanie inovatívnych postupov pri riešení prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti
	2.6.5.	Zavedenie občianskych hliadok v obci Žehra
Opatrenie 2.7.	Rozvoj občianskej infraštruktúry	
aktivita	2.7.1.	Rekonštrukcia budovy OcU – debarierizácia
	2.7.2.	Revitalizácia/rozšírenie priestranstva cintorína
Opatrenie 2.8.	Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci	
aktivita	2.8.1.	Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti

	obyvateľov obce
	2.8.2. Výstavba nájomných bytov
	2.8.3. Výstavba infraštruktúry k bytovým domom
Priorita 3.	Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu
Opatrenie 3.1.	Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb
aktivita	3.1.1. Podpora aktivít podnikateľov v cestovnom ruchu pri využívaní silných stránok územia
	3.1.2. Výstavba/rekonštrukcia cyklotrasy
	3.1.3. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)
Opatrenie 3.2.	Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
aktivita	3.2.1. Zapájanie sa do jestvujúcich produktov cestovného ruchu (napr.: Terra Incognita)
	3.2.2. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov
Priorita 4.	Rozvoj ekonomického potenciálu obce Žehra
Opatrenie 4.1.	Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania
aktivita	4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom
	4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov
Opatrenie 4.2.	Skvalitňovanie miestnych služieb
aktivita	4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom
	4.2.2. Elektronizácia verejných služieb
	4.2.3. Pravidelná aktualizácia PHSR
B. SOCIÁLNA OBLASŤ	
Priorita 5.	Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce Žehra rozvojom aktívnej politiky trhu práce
Opatrenie 5.1.	Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce
aktivita	5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a inštitúciami v regióne pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu
	5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu
Priorita 6.	Komunitná spolupráca
Opatrenie 6.1.	Aktivizácia obyvateľstva
aktivita	6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, prevencia rôznych foriem diskriminácie, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)
	6.1.2. Výchovno – vzdelávacie aktivity
	6.1.3. Podpora sociálnej inklúzie MRK
C. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Priorita 7.	Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce
Opatrenie 7.1.	Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd
aktivita	7.1.1. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov
	7.1.2. Rekonštrukcia/ Vybudovanie verejnej kanalizácie a ČOV
	7.1.3. Protipovodňové opatrenia na miestnom potoku

	7.1.4. Vybudovanie obecnej studne v osade Dreveník
Opatrenie 7.2.	Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene
aktivita	7.2.1. Revitalizácia verejných priestranstiev v osade Dreveník
Opatrenie 7.3.	Zlepšenie hospodárenia s odpadmi
aktivita	7.3.1. Vybudovanie zberného dvora
	7.3.2. Vybudovanie malého obecného kompostoviska
	7.3.3. Odstraňovanie odpadov v extraviláne obce
	7.3.4. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi
	7.3.5. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce (nákupy materiálu, stavby, ...)

Zdroj: vlastné spracovanie, obec Žehra

3.2. ANALÝZA UKAZOVATEĽOV PHSR

Tabuľka 30 Zoznam ukazovateľov dopadu podľa oblastí

Typ	Názov ukazovateľa	Zdroj	Merná jednot.	Rok 2017	Rok 2023
A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ					
Dopad	Vyššia spokojnosť s občianskou vybavenosťou v obci	prieskum	%	35	45
	Vyššia spokojnosť s rozvojom a napredovaním obce	prieskum	%	28	40
B. SOCIÁLNA OBLASŤ					
Dopad	Nárast spokojnosti miestnych obyvateľov s poskytovanými sociálnymi službami pre seniorov v obci	prieskum	%	15	30
	Nárast spokojnosti miestnych obyvateľov s poskytovanými sociálnymi službami pre obyvateľov sociálne vylúčených komunit	prieskum	%	23	35
	Zvýšená spokojnosť s prácou obecného úradu a miestnej samosprávy	prieskum	%	68	75
C. ENVIROMENTÁLNA OBLASŤ					
Dopad	Zvýšený počet opatrení zameraných na ochranu prírody a životného prostredia	obec	počet	0	5

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Tabuľka 31 Zoznam ukazovateľov výsledku podľa aktivít

Priorita/opatrenie/aktivita	Ukazovateľ výsledku	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota r. 2017	Cieľová hodnota r. 2023
A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ					
Priorita 1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce					
Opatrenie 1.1. Rozvoj a skvalitňovanie vnútornej dopravnej infraštruktúry					
1.1.10 Rekonštrukcia asfaltových povrchov miestnych komunikácií	počet komunikácií	obec	počet	0	5
1.1.11 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom nachádzajúci sa pod obecnými komunikáciami	Počet pozemkov	obec	počet	0	10
1.1.12 Rekonštrukcia/výstavba nových parkovacích plôch	Počet rekonštruovaných/nových parkovacích miest	obec	počet	0	80
1.1.13 Oprava mostov a lávok	Počet rekonštruovaných mostov/lávok	obec	počet	0	2
1.1.14 Rekonštrukcia verejných priestranstiev v osade Dreveník	Počet rekonštruovaných plôch	obec	počet	0	1
1.1.15 Dopravné značenie – osadenie retarderov, meračov rýchlosti a i.	Počet osadených retarderov, meračov rýchlosti	obec	počet	0	4
1.1.16 Údržba jestvujúcich autobusových zastávok	Počet autobusových zastávok	obec	počet	0	3
1.1.17 Rekonštrukcia autobusových zastávok	Počet rekonštruovaných autobusových zastávok	obec	počet	0	1
1.1.18 Výstavba /rekonštruovanie miestnych chodníkov	Počet chodníkov	obec	počet	0	3
Priorita 2. Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry					
Opatrenie 2.1. Rozvoj školskej infraštruktúry					
2.1.7. Podpora rozvoja mimoškolských aktivít detí a mládeže	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	21
2.1.8. Podpora ďalšieho vzdelávania vedúcich zamestnancov MŠ	Počet učiteľov	obec	počet	0	3
2.1.9. Rekonštrukcia MŠ I.	Počet rekonštruovaných MŠ	obec	počet	0	1
2.1.10. Výstavba/zvýšenie kapacít MŠ II.	Počet nových MŠ	obec	počet	0	1

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

2.1.11. Vybudovanie detského ihriska pri MŠ I. a II.	Počet detských ihrísk	obec	počet	0	2
2.1.12. Výstavba novej ZŠ	Počet nových ZŠ	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.2. Rozvoj sociálnej infraštruktúry					
2.2.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby	Počet nových/skvalitnených sociálnych služieb	obec	počet	0	1
2.2.2. Zriadenie denného stacionára pre seniorov	Počet denných stacionárov	obec	počet	0	1
2.2.3. Rozvoj terénnej sociálnej práce v obci	Počet pracovníkov	obec	počet	0	4
2.2.4. Vybudovanie komunitného centra	Počet vybudovaných komunitných centier	obec	počet	0	1
2.2.5. Prevádzka komunitného centra	Počet pracovníkov	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.3 Kultúra					
2.3.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií	Počet podporených kultúrnych akcií	obec	počet	0	40
2.3.2. Vybavenie kultúrneho domu	Počet vybavených kultúrnych domov	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.4. Rozvoj športovej infraštruktúry					
2.4.1. Podpora organizovania športových podujatí	Počet podporených športových podujatí	obec	počet	0	14
2.4.2. Výstavba multifunkčného ihriska	Počet multifunkčných ihrísk	obec	počet	0	1
2.4.3. Výstavba detského ihriska	Počet detských ihrísk	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.5. Rozvoj technickej infraštruktúry					
2.5.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu	Počet rekonštruovaných obecných rozhlasov	obec	kpl	0	1
2.5.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)	Počet inštalovaných prvkov drobnej architektúry	obec	počet	0	8
2.5.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Počet rekonštruovaných/doplnených svetelných bodov	obec	počet	0	10
Opatrenie 2.6. Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti					
2.6.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Žehra	Počet stretnutí	obec	počet	0	7
2.6.2. Aktívna podpora besied a prednášok	Počet podporených podujatí	obec	počet	0	6

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

s obyvateľmi v obci					
2.6.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – dobudovanie kamerového systému	Počet nových kamier	obec	počet	0	8
2.6.4. Zavádzanie inovatívnych postupov pri riešení prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti	Počet zavedených inovatívnych postupov	obec	počet	0	1
2.6.5. Zavedenie občianskych hliadok v obci Žehra	Počet členov občianskych hliadok	obec	počet	0	6
Opatrenie 2.7. Rozvoj občianskej infraštruktúry					
2.7.1. Rekonštrukcia budovy OcU – debarierizácia	Počet rekonštruovaných budov	obec	počet	0	1
2.7.2. Revitalizácia/rozšírenie priestranstva cintorína	Počet revitalizovaných priestranstiev	obec	počet	0	1
Opatrenie 2.8. Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci					
2.8.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce	Počet podporených opatrení	obec	počet	0	14
2.8.2. Výstavba nájomných bytov	Počet nájomných bytov	obec	počet	0	54
2.8.3. Výstavba infraštruktúry k bytovým domom	Počet bytových domov	obec	počet	0	6
Priorita 3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu					
Opatrenie 3.1. Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb					
3.1.1. Podpora aktivít podnikateľov v cestovnom ruchu pri využívaní silných stránok územia	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	7
3.1.2. Výstavba/rekonštrukcia cyklotrasy	Počet cyklotrás	obec	počet	0	1
3.1.3. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)	Počet prvkov drobnej architektúry	obec	počet	0	8
Opatrenie 3.2. Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu					
3.2.3. Zapájanie sa do jestvujúcich produktov cestovného ruchu (napr.: Terra Incognita)	Počet podaných projektov	obec	počet	0	1
3.2.4. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov	Počet opatrení na propagáciu CR	obec	počet	0	7
Priorita 4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce Žehra					
Opatrenie 4.1. Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom	Počet partnerstiev	obec	počet	0	1
4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov	Počet podporených služieb	obec	počet	0	2
Opatrenie 4.2. Skvalitňovanie miestnych služieb					
4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom	Počet dokumentácií	obec	počet	0	5
4.2.2. Elektronizácia verejných služieb	Počet nových/kvalitnejších služieb	obec	počet	0	1
4.2.3. Pravidelná aktualizácia PHSR	Počet aktualizácií PHRS	obec	počet	0	2
B. SOCIÁLNA OBLASŤ					
Priorita 5. Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce rozvojom aktívnej politiky trhu práce					
Opatrenie 5.1. Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce					
5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a inštitúciami v regióne pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Počet stretnutí	obec	počet	0	7
5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	7
Priorita 6. Komunitná spolupráca					
Opatrenie 6.1. Aktivizácia obyvateľstva					
6.1.4. Informačné kampane (enviromentálna výchova, prevencia rôznych foriem diskriminácie, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)	Počet informačných aktivít	obec	počet	0	2
6.1.5. Výchovno – vzdelávacie aktivity	Počet výchovno - vzdelávacích aktivít	obec	počet	0	3
6.1.6. Podpora sociálnej inklúzie MRK	Počet pracovných miest	obec	počet	0	6
3. ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

Priorita 7. Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce					
Opatrenie 7.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd					
7.1.5. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov	Počet podporených aktivít	obec	počet	0	7
7.1.6. Rekonštrukcia/ Vybudovanie verejnej kanalizácie a ČOV	Počet ČOV	obec	Počet	0	2
	Dĺžka vybudovanej kanalizácie		km	0	3
7.1.7. Protipovodňové opatrenia na miestnom potoku	Počet opatrení	obec	počet	0	3
7.1.8. Vybudovanie obecnej studne v osade Dreveník	Počet studní	obec	počet	0	1
Opatrenie 7.2. Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene					
7.2.1. Revitalizácia verejných priestranstiev v osade Dreveník	Počet revitalizovaných priestranstiev	obec	počet	0	1
Opatrenie 7.3. Zlepšenie hospodárenia s odpadmi					
7.3.6. Vybudovanie zberného dvora	Počet podporených zberných dvorov	obec	počet	0	1
7.3.7. Vybudovanie malého obecného kompostoviska	Počet kompostovísk	obec	počet	0	1
7.3.8. Odstraňovanie odpadov v extraviláne obce	Počet podporených opatrení	obec	počet	0	7
7.3.9. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi	Počet zavedených opatrení/systémov	obec	počet	0	1
7.3.10. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce (nákupy materiálu, stavby, ...)	Počet podporených opatrení	obec	počet	0	4

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

3. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

4.1. POSTUP REALIZÁCIE PHSR

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Stanovuje rozdelenie zodpovedností za realizáciu jednotlivých častí PHSR a popis samotných priebežných postupov, ktoré budú nevyhnutné pre úspešnú realizáciu rozvojovej stratégie obce. Dôležitou súčasťou realizácie PHSR bude zabezpečenie komunikačných a informačných aktivít vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám obyvateľstva obce. Celkovú úspešnosť realizácie PHSR a postupné napĺňanie stanovených cieľov spojené s prípadnými zmenami v stratégii alebo aktualizáciami bude zabezpečovať systém monitorovania a hodnotenia. Vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych rozvojových projektov bude súčasťou akčných plánov stratégie. U projektov financovaných zo zdrojov Európskej únie je fixne predpísaný systém ich monitorovania. Ostatné opatrenia a projekty, ktoré nebudú financované z európskej pomoci budú monitorované cestou vyhodnotenia plnenia akčného plánu za príslušný kalendárny rok.

4.1.1. Postup realizácie PHSR

Realizácia rozvojovej stratégie obce bude postupne počas obdobia jej platnosti do roku 2022, zabezpečovaná v niekoľkých základných oblastiach:

- Dopĺňanie PHSR (v zmysle platnej metodiky PHSR a jej aktualizácií),
- Príprava rozvojových projektov (v zmysle platnej legislatívy a metodiky PHSR),
- Realizácia rozvojových projektov (v súlade so stratégiou a akčnými plánmi),
- Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHSR,
- Aktualizácia plánov a stratégie PHSR.

Tabuľka 32 Popis realizácie jednotlivých oblastí PHSR

Oblasť	Popis/Zdôvodnenie
Dopĺňanie PHSR	V zmysle platnej metodiky sú predpísané časti, ktoré má rozvojová stratégia obce povinne obsahovať. Počas spracovania PHSR neboli k dispozícii všetky metodikou požadované údaje a preto niektoré vybrané časti PHSR bude potrebné dopĺňať v priebehu realizácie PHSR priebežne alebo hneď ako budú požadované

	informácie alebo údaje k dispozícii.
Príprava projektov	V zmysle platnej metodiky je dôležité realizáciu predovšetkým väčších investičných projektov starostlivo naplánovať a pripraviť. Dôležitý je výber konkrétnych projektov, ktoré sa budú realizovať, prehodnotenie ich prínosu a dopadu na plnenie cieľov stratégie, ekonomickej efektívnosti a stavu pripravenosti na konkrétnu realizáciu (technická pripravenosť, povolenia, financovanie, partneri a pod.).
Realizácia projektov	Jedná sa o základnú a nosnú časť plnenia rozvojovej stratégie obce. Predstavuje konkrétnu realizáciu investičných alebo neinvestičných projektov v zmysle s akčnými plánmi a v súlade so stratégiou PHSR. V prípade viaczdrojového financovania s využitím dotácií je dôležité zabezpečiť plnenie platnej legislatívy, zmluvných podmienok poskytovateľa dotácie, zaznamenania a archivovania priebehu realizácie (foto, video, dokumenty a pod.), propagácie projektu a pod.
Monitorovanie a hodnotenie	Postupné plnenie PHSR bude potrebné priebežne monitorovať a vyhodnocovať. V prípade neplnenia nastavených ukazovateľov, cieľov alebo v prípade výrazných zmien vonkajších alebo vnútorných vplyvov na obec bude potrebné prehodnotiť nové úpravy, zmeny alebo aktualizácie vybraných častí príp. celého PHSR.
Aktualizácia plánov a stratégie	Počas jednotlivých rokov realizácie PHSR bude samospráva každoročne prehodnocovať a aktualizovať vybrané plány – akčný plán, komunikačný plán, plán hodnotenia a monitorovania, finančný plán, zoznam ukazovateľov a pod. Samospráva každoročne do leta spracuje pripomienky úradu, poslancov, verejnosti a partnerov a navrhne aktualizácie akčného a iných plánov pred začiatkom prípravy rozpočtu na nasledujúci rok. Aktualizáciu PHSR ako celku samospráva uskutoční každé 3 – 4 roky. K termínu aktualizácie PHSR je potrebné vypracovať hodnotenie stavu projektovej pripravenosti (ex-ante).

Zdroj: vlastné spracovanie

Jednotlivé základné oblasti realizácie PHSR budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka 33 Aktivity pre jednotlivé oblasti realizácie PHSR

Dopĺňanie PHSR		
Názov aktivity	Popis realizácie	Formulár
Evidencia a karty mimovládnych organizácií	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych mimovládnych organizácií (MVO) – spolky, zväzy, združenia a pod. (formálneho i neformálneho charakteru).	Predpísaný metodikou na vypracovanie PHSR: - karta MVO - evidencia MVO
Evidencia a karty podnikateľských subjektov	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych podnikateľských osôb alebo subjektov, ktoré majú sídlo, prevádzku alebo vykonávajú činnosť na území obce.	Predpísaný metodikou PHSR: - karta právnickej osoby - evidencia podnikateľov
Dohody o partnerstvách	Oslovenie miestnych organizácií a podnikateľov s ponukou na vytvorenie partnerstva pri realizácii PHSR.	Metodikou PHSR odporúčaný vzor dohody o partnerstve
Doplnenie chýbajúcich častí resp. tabuliek	Zber údajov a ich doplnenie do tabuliek príp. doplnenie nových informácií, ktoré boli	V súlade s metodikou na vypracovanie PHSR príp.

	zistené resp. schválené už po termíne spracovania hlavného dokumentu PHSR.	úprava alebo zjednodušenie v záujme zrozumiteľnosti.
Kritériá hodnotenia PHSR	Návrh hodnotiacich kritérií pre hodnotenie plnenia PHSR pre každoročné posudzovanie a monitorovanie plnenia akčného plánu, opatrení a cieľov stratégie PHSR.	Návrh a doplnenie formuláru predpísaného metodikou: - kritériá hodnotenia PHSR
Hodnotiace tabuľky pre výber projektov	Výber hodnotených oblastí a príprava hodnotiacich tabuliek pre každú vybranú oblasť v súlade s metodikou PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklady hodnotiacich tabuliek
Príprava projektov PHSR		
Hodnotenie a výber projektov	Postupné hodnotenie navrhovaných projektov podľa navrhnutých hodnotiacich tabuliek (prioritný významu a pripravenosť).	Prideľovanie bodov za každý projekt v rámci hodnotiacich tabuliek a vyhodnotenie.
Výnosovo nákladová analýza projektu	Finančné prehodnotenie navrhovaných projektov – zhodnotenie nákladov a prínosov/výnosov projektu.	Predpísaný metodikou PHSR: - výnosovo nákladová analýza
Formulár na prípravu projektov	Každý dôležitý alebo finančne náročnejší projekt zahrnutý v akčnom pláne by mal mať vypracovaný formulár na prípravu projektu).	Predpísaný metodikou PHSR: - formulár na prípravu projektov
Výberové konania	Realizácia postupu výberu dodávateľa v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, miestnymi všeobecne záväznými nariadeniami alebo pokynmi poskytovateľa dotácie.	V súlade s platnými predpismi realizované samostatne alebo odborne spôsobilými osobami.
Technická príprava projektu	Príprava technickej projektovej dokumentácie – štúdie, projekty, posudky, vyjadrenia, povolenia a pod. v súlade s platnou legislatívou SR a EÚ.	Realizované odborne spôsobilými osobami resp. príslušnými útvarmi alebo inštitúciami.
Príprava žiadostí o NFP	V prípade projektov uchádzajúcich sa o dotačnú pomoc vypracovanie žiadosti o poskytnutie dotácie vrátane projektového spisu a príslušných povinných príloh.	Predpísané formuláre žiadostí, projektov a príloh príslušným poskytovateľom dotácie.
Realizácia projektov PHSR		
Realizácia aktivít projektu	Praktická realizácia konkrétnych aktivít jednotlivých investičných i neinvestičných projektov. Archivácia dokumentácie spojenej s realizáciou projektu - stavebný denník, prezenčné listiny, zápisy zo stretnutí, foto, video a pod.	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. stavebný dozor), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Propagácia projektu	Propagácia aktivít a výstupov projektu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, komunikačným plánom alebo podmienkami poskytovateľa dotácie príp. partnerov projektu – príprava a archivácia materiálov (články, tabule, oznamy, foto, video, plagáty, letáky a pod.).	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. mediálne spoločnosti), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Administratíva projektu	Organizácia a plánovanie realizácie aktivít projektov, finančné vyúčtovanie, monitoring	Vlastné spracovanie alebo pri dotáciách využitie

	realizácie a dopadov projektu. Archivácia a spracovanie sprievodnej dokumentácie projektu – žiadosti o platby, monitorovacie správy a pod.	odborného poradenstva pri spracovaní predpísaných formulárov a správ vrátane príloh.
Monitorovanie a hodnotenie PHSR		
Záznam z monitorovania	Záznam realizovaný min. 1 x za rok týkajúci sa spracovania komplexného prehľadu postupného plnenia jednotlivých opatrení stratégie prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít / projektov akčného plánu PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklad záznamu z monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Monitorovacia správa	Zber údajov a vyplnenie monitorovacej správy min. 1 x za rok, prehľad pripomienok k akčnému plánu, komunikácia s verejnosťou, spracovanie pripomienok a návrhov aktualizácií jednotlivých častí PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - monitorovacia správa - + zoznam pripomienok - + návrhy zmien v PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu plnenia ukazovateľov	Súčasťou každoročného procesu monitorovania PHSR je aj hodnotenie stavu plnenia merateľných ukazovateľov PHSR vrátane návrhov na ich aktualizáciu.	Predpísaný metodikou PHSR: - zoznam ukazovateľov Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie PHSR	Hodnotenie plnenia PHSR – obec každoročne vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení do 31. marca za predchádzajúci rok.	Predpísané metodikou PHSR: - kritériá hodnotenia PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Správa o plnení PHSR	Obec má povinnosť každoročne do 31. mája zaslať na samosprávny kraj správu o plnení PHSR.	V súlade s metodikou PHSR a pokynmi samosprávneho kraja.
Aktualizácia plánov a stratégie PHSR		
Akčný plán PHSR	Každoročná aktualizácia akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky s priamym prepojením na rozpočet obce. Aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok.	Predpísaný metodikou PHSR: - akčný plán PHSR + pripomienky úradu, poslancov a verejnosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Plán hodnotenia a monitorovania PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania PHSR v súlade s aktualizáciou platnej legislatívy, metodiky, dokumentov obce, štatistických údajov alebo pripomienok a návrhov úradu.	Predpísaný metodikou PHSR: - plán hodnotenia a monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Komunikačný plán PHSR	Každoročná aktualizácia komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a možností obce.	Predpísaný metodikou PHSR: - komunikačný plán PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.

Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia merateľných ukazovateľov opatrení alebo cieľov na základe predloženia návrhov na ich aktualizáciu vyplývajúcich z prehodnotenia stavu plnenia ukazovateľov.	Predpísaný metodikou PHSR: - zoznam ukazovateľov + návrhy na zmeny Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu projektovej pripravenosti	V prípade celkovej aktualizácie PHSR (obvykle každé 3 – 4 roky) je potrebné vykonať ex-ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Vyhodnotenie dotazníkových prieskumov	V prípade realizácie verejných prieskumov spojených s aktualizáciou PHSR alebo len ako zisťovanie spätnej väzby od verejnosti v súlade s komunikačným plánom.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - návrh dotazníka - vyhodnotenie prieskumu
Záznamy z verejných prerokovaní	V prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej s aktualizáciou cieľov a opatrení stratégie ich nový návrh bude verejne prerokovaný.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - záznam zo stretnutia + prezenčná listina, foto
Aktualizácia PHSR	Spracovanie aktualizovanej verzie celého dokumentu PHSR vrátane príloh a jeho následné schválenie obecným zastupiteľstvom.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - aktualizovaný dokument PHSR

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2. Spolupráca s partnermi

Obec Žehra už počas prípravy PHSR využívala rôzne formy partnerskej spolupráce. V rámci prípravy PHSR bolo vynaložené úsilie na vytvorenie viacsektorovej spolupráce v záujme efektívnej a plnohodnotnej vzájomnej komunikácie, zberu informácií, potrieb a poznatkov čo najširšieho spektra miestnych aktérov v obci. Partnerská spolupráca bola využívaná pri zbere údajov o obci, pri analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie. Partnerská spolupráca pokračovala aj pri príprave programovej a realizačnej časti PHSR obce. Obec plánuje pokračovať v partnerskej spolupráci aj v realizačnej fáze svojho rozvojového programu a to vo všetkých základných oblastiach realizácie PHSR. Konkrétne úlohy jednotlivých partnerov a oblasti spolupráce sú súčasťou podpísaných vzájomných partnerských dohôd. Vzájomná spolupráca bude zameraná predovšetkým na:

- **poznatkovú spoluprácu** – zber údajov, poznatkov a informácií o problémoch a potrebách partnera, možnostiach spolupráce, čo vie partner ponúknuť pre rozvoj obce, odborná pomoc a poradenstvo pri realizácii PHSR, inštitucionálne príp. organizačné zabezpečenie plnenia niektorých aktivít realizácie PHSR, realizácia samostatných aktivít / projektov v rámci akčného plánu PHSR a pod.;

- **finančnú spoluprácu** – spolufinancovanie spoločných projektov realizovaných v rámci akčného plánu PHSR, samostatná realizácia a financovanie rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorské a dotačné príspevky na realizáciu vybraných aktivít obce a pod.;
- **materiálnu a pracovnú spoluprácu** – nefinančná pomoc zameraná na materiálne alebo technické zabezpečenie realizácie aktivít / projektov obce, odpracovaný čas a dobrovoľná spolupráca, odborná výpomoc alebo poradenstvo, organizácia vzdelávania, seminárov a iných podujatí v záujme realizácie aktivít PHSR a pod.;
- **mediálnu spoluprácu** – spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, zabezpečovanie spätnej väzby v súlade s výsledkami a dopadmi realizácie projektov a aktivít PHSR, propagačné a mediálne aktivity alebo projekty a pod.

4.1.3. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Za realizáciu PHSR, jeho inštitucionálne a organizačné zabezpečenie je zodpovedná obec predovšetkým prostredníctvom jej základných orgánov - osoby starostu obce a obecného zastupiteľstva. Starosta obce pôsobiaci ako štatutárny orgán obce a zároveň ako najvyšší výkonný orgán prostredníctvom svojho výkonného orgánu – obecného úradu bude zabezpečovať základné inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR.

Jednotlivé konkrétne úlohy môžu byť delegované na jednotlivé útvary / oddelenia úradu obce prípadne môžu byť konkrétnymi úlohami poverené konkrétne osoby – zamestnanci úradu, volení zástupcovia obce prípadne zástupcovia orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom (poradné, iniciatívne alebo kontrolné orgány). Na základe špecifikovania úloh partnerskej spolupráce ukotvenej v rámci partnerskej dohody môžu byť konkrétnymi úlohami poverení aj zástupcovia alebo konkrétne osoby partnerov obce.

Poverenie k realizácii konkrétnej úlohy bude realizované písomnou formou starostom obce prípadne vedúcim útvaru alebo oddelenia úradu alebo príspevkovej a rozpočtovej organizácie obce. V prípade partnerskej spolupráce bude starostom poverený partner na základe partnerskej dohody. Zodpovednosť za realizáciu a správnosť spracovania pridelených úloh nesie konkrétna poverená osoba, vedúci príslušného oddelenia / útvaru úradu obce. Celkovú zodpovednosť za všetky rozdelené úlohy však nesie starosta obce.

Pridelovanie úloh a zodpovedností zabezpečuje predovšetkým starosta obce a zároveň zabezpečuje priebežnú kontrolu plnenia interného harmonogramu úloh. Starosta priebežne informuje obecné zastupiteľstvo o inštitucionálnom a organizačnom zabezpečení plnenia úloh realizácie PHSR, plnení a dodržiavaní predpísaných termínov a harmonogramu realizácie PHSR.

Pri realizácii konkrétnych projektov obec bude využívať aj služby odborne spôsobilých alebo poverených osôb – odborníkov, v závislosti od zamerania jednotlivých projektov. Podľa

potreby bude obec pri realizácii projektov spolupracovať s externými spoločnosťami (verejné obstarávanie, externý manažment, projektové práce, stavebné práce, stavebný dozor a pod.).

4.2. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR

PHSR je koncipovaný ako otvorený dokument, ktorý budú môcť občania priebežne pripomienkovať. Pripomienky občanov sa budú zhromažďovať priebežne a vyhodnocovať raz ročne. V prípade potreby sa pripomienky občanov zapracujú do revízie PHSR, ktorá sa bude robiť raz do roka pred začiatkom prípravy rozpočtu obce na nasledujúci rok.

Systém monitorovania a hodnotenia PHSR je rozpracovaný do jednotlivých aktivít a podrobne popísaný v časti „Postup realizácie PHSR“. Pozostávať bude z nasledovných krokov:

- priebežný zber, spracovanie a vyhodnotenie (raz do roka) pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii a plneniu PHSR obce (zvyčajne do leta pred začatím príprav rozpočtu na ďalší rok);
- zhodnotenie plnenia akčného plánu PHSR, samospráva vyhodnotí výstupy, výsledky a dopady realizovaných aktivít za predchádzajúci rok (zvyčajne každý rok do 31. marca);
- zhodnotenie stavu plnenia ukazovateľov, na základe zhodnotenia plnenia akčného plánu samospráva každoročne (do 31. marca) vyhodnotí plnenie plánovaných ukazovateľov a v prípade potreby vypracuje návrh na ich úpravu;
- spracovanie monitorovacej správy za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie záznamu z monitorovania za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie a kompletizácia správy o plnení PHSR, ktorú má samospráva povinne zaslať každý rok do 31. mája na príslušný samosprávny kraj.

Na základe zistených a vyhodnotených údajov samospráva navrhne pravidelnú aktualizáciu vybraných plánov, formulárov alebo príloh PHSR. Predovšetkým sa budú pravidelne každý rok aktualizovať nasledovné časti PHSR:

- akčný plán PHSR s výhľadom na ďalšie 2 roky - samospráva vypracuje návrh akčného plánu na nasledujúci rok, ktorý má byť priamo prepojený na budúcoročný rozpočet obce (aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);

- komunikačný plán PHSR – samospráva vypracuje návrh aktualizácie komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a finančných možností obce (aktualizácia komunikačného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);
- merateľné ukazovatele - v prípade vypracovania návrhu na aktualizáciu ukazovateľov (vyplývajúcu z procesu monitorovania a hodnotenia) samospráva spracuje aktualizáciu základného formuláru merateľných ukazovateľov vrátane ich úprav aj v iných častiach PHSR (realizačná a finančná časť PHSR).

V prípade zásadných zmien v platnej legislatíve príp. zmien v metodike pre spracovanie PHSR alebo na základe podstatných zmien (napr. v štatistických údajoch, strategických dokumentoch obce a pod.) alebo pripomienok zásadného charakteru od miestnych aktérov v území samosprávy by mala byť realizovaná celková revízia a aktualizácia PHSR obce. V tomto prípade bude potrebné realizovať nasledovné kroky:

- aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania - samospráva na základe aktuálnych skutočností prehodnotí a aktualizuje plán hodnotenia PHSR;
- hodnotenie stavu projektovej pripravenosti - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR vykoná ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR;
- vyhodnotenie dotazníkových prieskumov - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR osloví verejnosť (napr. dotazníkovým prieskumom) a vyhodnotí jeho výsledky, ktoré zapracuje do aktualizácie stratégie PHSR;
- záznamy z verejných prerokovaní - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej aj so zmenou cieľov a stratégie PHSR vykoná verejné prerokovanie nového návrhu stratégie PHSR;
- spracovanie aktualizovanej verzie PHSR - samospráva zabezpečí nové aktualizované spracovanie dokumentu PHSR vrátane príloh a zabezpečí jeho schválenie miestnym zastupiteľstvom.

4.2.1. Plán hodnotenia a monitorovania

Tabuľka 34 Plán priebežných hodnotení PHSR

Plán priebežných hodnotení PHSR do roku 2022		
Forma hodnotenia	Termín hodnotenia	Dôvod hodnotenia
Operatívne hodnotenie	do leta 2017	Spracovanie a vyhodnotenie prípadných pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2017	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2018 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu

		obce na rok 2018.
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2018	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2018	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2018	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2018	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2019 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2019.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2018	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2019	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2019	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2019	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2019	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2020 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2020
Tematické hodnotenie	do konca roka 2019	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Strategické hodnotenie	Najsôr v roku 2019	Prehodnotenie potreby alebo nutnosti hodnotenia strategickej časti PHSR (napr. v prípade zásadných zmien legislatívy, spoločenskej potreby, neplnenia nastavených ukazovateľov alebo cieľov stratégie a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2020	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2020	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2020	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov

		a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2020	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2021 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2021.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2020	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2021	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2021	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2021	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2021	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2022 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2022.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2021	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Mimoriadne hodnotenie	K stanovenému termínu	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.
	K termínu aktualizácie PHSR alebo spracovania nového PHSR	Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti v prípade celkovej aktualizácie PHSR alebo začatia príprav pre vypracovanie nového PHSR pre nové programovacie obdobie.

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3. KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR

4.3.1. Východisková situácia

Popis východiskovej situácie predstavuje základ efektívneho nastavenia miestnych informačných a komunikačných aktivít pre PHSR obce. Na základe analýzy aktuálneho stavu informovanosti miestnych obyvateľov a doteraz využívaných komunikačných nástrojov je možné vyhodnotiť súčasný stav, zdefinovať potreby pre obdobie platnosti PHSR a navrhnúť účinné spôsoby budúcej realizácie komunikačnej stratégie.

Na základe dotazníkového prieskumu realizovaného v rámci prípravy PHSR boli oslovení miestni obyvatelia aby vyjadrili svoju spokojnosť s dostupnými službami v obci, bývaním, zhodnotili miestny rozvoj za posledných 7 rokov a taktiež aby uviedli podnety, doporučia a návrhy pre ďalší rozvoj obce a najčastejší zdroj čerpania informácií o obci,. Výsledky prieskumu verejnej mienky sú uvedené v rámci prílohovej časti tohto dokumentu.

Zhodnotenie východiskovej situácie je možné prehľadne popísať prostredníctvom komunikačnej SWOT analýzy. Komunikačná SWOT analýza hodnotí silné a slabé stránky v rámci interného prostredia a príležitosti a hrozby z pohľadu externého prostredia. Analýza SWOT je spracovaná pre oblasť komunikácie a informovania o obci a jej rozvoji.

Tabuľka 35 Komunikačná SWOT analýza

	Užitočné pre dosiahnutie cieľov	Škodlivé pre dosiahnutie cieľov
	Silné stránky	Slabé stránky
Vnútročné prostredie	<ul style="list-style-type: none"> spokojnosť s bývaním v obci, pozitívny postoj obyvateľov, aktívna WEB stránka obce, funkčný miestny rozhlas, záujem obyvateľstva o rozvoj, neformálne diskusie o obci, miestne združenia, spolky a MVO, dobré partnerské vzťahy s MVO, obec je členom MAS HNILEC. 	<ul style="list-style-type: none"> obmedzené finančné zdroje obce, obmedzené personálne zabezpečenie, obmedzený dostup k internetu, chýbajúci systémový prístup zameraný na informovanosť a komunikáciu nízka aktivizácia miestnych podnikateľov – záujem o spoluprácu, slabá spolupráca s mladými ľuďmi a znevýhodnenými skupinami.
	Príležitosti	Ohrozenia
Vonkajšie prostredie	<ul style="list-style-type: none"> spolupráca v regióne okresu Spišská Nová Ves komunikačné kampane k fondom EÚ, externé organizácie zamerané na regionálny rozvoj - poradenstvo, národné resp. regionálne informačné centrá - semináre, dokumenty, letáky, 	<ul style="list-style-type: none"> zhoršenie ekonomickej situácie v SR alebo na východe SR vynútené zmeny v politike EÚ (migrácia obyvateľstva, ekonomická a finančná kríza, obmedzenie fondov EÚ a pod.), vysoká byrokracia

	<ul style="list-style-type: none">• nové elektronické formy komunikácie.	<ul style="list-style-type: none">• a netransparentnosť pri schvaľovaní a realizácii projektov,• zmeny verejnej mienky plynúce z fám a dezinformácií
--	--	---

Zdroje: vlastné spracovanie

4.3.2. Ciele komunikačnej stratégie

Cieľom komunikačnej stratégie obce pre obdobie realizácie PHSR do roku 2023 je vytvoriť systémový základ pre oslovenie, informovanie a vzájomnú výmenu informácií s miestnymi obyvateľmi. Zámerom je nadviazať na doteraz využívané komunikačné nástroje a zároveň prehĺbiť komunikáciu s konkrétnymi vybranými cieľovými skupinami v obci.

Na základe východiskovej situácie a s ohľadom na strategický cieľ PHSR vyplývajú pre obec nasledovné ciele komunikačnej stratégie:

- Efektívna komunikácia o možnostiach čerpania dotácií a podpory smerom k špecifickým cieľovým skupinám.
- Zaistenie publicity PHSR s dôrazom na zrozumiteľnosť, kvalitu a dostupnosť informácií.
- Zvýšiť povedomie o výhodách partnerskej spolupráce pri realizácii rozvojových aktivít.
- Motivovať cieľové skupiny k aktívnej komunikácii a podávania spätnej väzby k aktivitám obce.
- Využívať moderné a inovatívne formy cieleného oslovenia a komunikácie vybraných cieľových skupín obyvateľstva (podnikatelia, mladí ľudia, znevýhodnení obyvatelia, seniori a pod.).

4.3.3. Cieľové skupiny

Cieľové skupiny pre realizáciu rozvojových aktivít PHSR je možné rozdeliť nasledovne:

- spoločné cieľové skupiny – skupina vnímaná a oslovená ako celok a
- špecifické cieľové skupiny – skupiny obyvateľov so spoločnými záujmami, potrebami, problémami, ktorí si vyžadujú osobitné formy oslovenia a spôsoby komunikácie.

Spoločné cieľové skupiny:

- obyvatelia obce,
- subjekty zapojené do realizácie PHSR,
- verejné a regionálne inštitúcie,
- masmédiá,
- potencionálni prijímatelia dotácií a podpory z fondov EÚ.

Špecifické cieľové skupiny:

- mladí ľudia žijúci v obci,
- MRK a iné znevýhodnené skupiny obyvateľov,
- miestni seniori,
- podnikatelia,
- mimovládne organizácie, spolky a záujmové združenia.

4.3.4. Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia vychádza z princípu, že komunikácia je neoddeliteľnou súčasťou efektívneho budúceho rozvoja obce realizovaného prostredníctvom PHSR. Prispeje k vytváraniu partnerstiev za účelom dosahovania všeobecného prospechu z investovaných zdrojov prostredníctvom rôzne orientovaných projektov. Prispeje k zvyšovaniu počtu podávaných projektov nielen zo strany samosprávy ale aj zo strany zainteresovaných špecifických skupín obyvateľstva. Podporí sa zlučovanie rôznych zdrojov za účelom dosiahnutia spoločného prospechu pre obec. Zvýši sa všeobecná informovanosť o dianí v obci. Zvýši sa efektivita realizácie projektov v obci a napĺňanie cieľov PHSR.

Samotná komunikačná stratégia by mala vychádzať z cieľov PHSR a obsahovať konkrétne opatrenia v oblasti informovania a komunikácie. Komunikačná stratégia PHSR vychádza z nasledovných všeobecných princípov komunikácie:

- flexibilita komunikácie – prístup aktuálnych informácií,
- kontinuálnosť komunikácie – pravidelnosť v informovaní a
- dostupnosť komunikácie – rôznorodosť využívaných nástrojov.

Komunikačná stratégia je vyjadrením spôsobu, akým bude obec zabezpečovať informovanosť a komunikáciu počas obdobia realizácie PHSR do roku 2022.

4.3.5. Prípravná fáza PHSR

Aby mala samospráva pri realizácii svojich rozvojových projektov podporu miestnej verejnosti je dôležité zapájať miestne obyvateľstvo už do prípravy PHSR. Zároveň by mala byť verejnosť priebežne informovaná o postupe prípravy a spracovania rozvojovej stratégie a mala by mať možnosť aktívne vstupovať do procesu prípravy dokumentu.

V prvej fáze bolo potrebné zabezpečiť základnú informovanosť predstaviteľov samosprávy spojenú so zmenou platnej legislatívy týkajúcej sa regionálneho rozvoja na národnej úrovni. Zmeny sa týkali novelizácie zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. platné od roku 2015. Okrem toho bola v roku 2015 vypracovaná nová metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC, ktorá má za cieľ zjednotiť proces spracovávania PHSR na miestnej i regionálnej úrovni. Nová metodika priniesla so sebou množstvo nových analýz, prehľadov, metód a postupov spracovania, ktoré si vyžadovali samostatné odborné prístupy a vysvetlenia za účelom nastavenia konkrétnych postupov

realizácie prípravy stratégie a spracovania samotného dokumentu PHSR. Predstavitelia samosprávy sa zúčastňovali na doplňujúcich seminároch informujúcich o aktuálnych zmenách v postupoch a ich konkrétnom uplatnení. Následne bolo potrebné zabezpečiť internú komunikáciu a informovať miestnych poslancov a pracovníkov obecného úradu. Za účelom odborného poradenstva a výmeny aktuálnych informácií boli realizované stretnutia zástupcov miestnej samosprávy s externými poradenskými organizáciami príp. inštitúciami poskytujúcimi poradenstvo pri podpore regionálneho rozvoja.

Na základe novej metodiky na vypracovanie PHSR bolo dôležité prehliadnúť medzisektorovú spoluprácu medzi miestnym verejným a súkromným sektorom vrátane zapojenia verejnosti, miestnych organizácií, záujmových združení a spolkov. To si vyžadovalo osobitný prístup pri oslovení, aktivizácii, informovaní a zapojení všetkých dotknutých aktérov do spolupráce. Využitie boli predovšetkým nasledovné metódy informovania a zapájania do spolupráce:

- **stretnutia** – formálne, neformálne alebo pracovné stretnutia starosta – zamestnanci úradu, starosta – poslanci, starosta – miestne osobnosti (lídri) miestnych záujmových skupín, starosta - starostovia okolitých obcí, starosta – odborné poradenské skupiny, stretnutia pracovných skupín a riadiaceho tímu pre prípravu PHSR;
- **rozhovory a prieskumy** – príprava a realizácia dotazníkového prieskumu pre verejnosť,
- **odborné poradenstvo** – využívanie odborných poradenských služieb, zriadenie miestnej poradenskej a pracovnej skupiny pre prípravu PHSR;
- **využitie existujúcich médií** – informovanie prostredníctvom miestnych novín, rozhlasu, informačnej úradnej tabule, WEB stránky a rôznych spôsobov elektronickej komunikácie.

4.3.6. Realizačná fáza PHSR

Jej cieľom je počas jednotlivých rokov obdobia realizácie PHSR informovať o rozvojovej stratégii obce verejnosť, nadväzovať a udržiavať partnerské vzťahy a medzisektorovú spoluprácu v obci, informovať a motivovať špecializované cieľové skupiny k podávaniu projektov, podávať správy o plnení PHSR, pravidelne vyhodnocovať a aktualizovať vybrané časti PHSR.

Počas realizačnej fázy PHSR bude informovanie a komunikácia zabezpečená na základe nasledovných opatrení:

1. Informovanosť a medializácia;
2. Komunikácia s partnermi;
3. Komunikácia so špecializovanými cieľovými skupinami;
4. Hodnotenie a aktualizácia PHSR.

Jednotlivé opatrenia budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka 36 Popis komunikačných aktivít v rámci jednotlivých fáz PHSR

Opatrenie	Aktivity	Rok realizácie
Prípravná fáza	<ul style="list-style-type: none"> - Informovanie a spolupráca s partnermi pre PHSR - Informovanie o postupe prác spracovania PHSR - Zverejňovanie pracovných verzií PHSR - Verejné prerokovanie vybraných častí PHSR - Zverejnenie finálnej verzie PHSR (po zapracovaní pripomienok). 	2017
Realizačná fáza Informovanosť a medializácia	<ul style="list-style-type: none"> - Informačná kampaň po schválení PHSR - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - sociálne siete, - tlačené materiály, - informovanie na verejných podujatiach. 	2017
	<ul style="list-style-type: none"> - Informovanie partnerov a verejných inštitúcií o platnom PHSR (združenie obcí, MAS, VÚC a pod.) - listy, - tlačené materiály, - digitálne médiá (CD, USB), - WEB stránka. 	2017
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné informovanie o aktivitách, realizovaných projektoch a aktualitách ohľadom PHSR - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - sociálne siete, - formálne a neformálne stretnutia s verejnosťou, - tlačené materiály, - pracovné stretnutia, - informovanie na verejných podujatiach. 	2017 – 2023
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelná propagácia PHSR a realizovaných projektov v obci - miestne a regionálne médiá (noviny, televízia, rozhlas, internet), - digitálne médiá (foto, video, DVD, CD, USB, aplikácie PC/mobil/tablet), - propagačné materiály (letáky, brožúry, plagáty, banery), - propagačné podujatia (výstavy a expozície, konferencie, semináre, exkurzie a pod.) 	2017 – 2023
	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelné prieskumy verejnej mienky, názorov a celkového vnímania rozvoja obce verejnosťou 	2017 – 2023

	<ul style="list-style-type: none"> - dotazníkové prieskumy pre širokú verejnosť, - prieskumy verejnej mienky, - verejné stretnutia. 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Záverečná informačná a propagačná kampaň - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - sociálne siete, - tlačené materiály, - informovanie na verejných podujatiach. 	2017 – 2023
<p>Realizačná fáza</p> <p>Komunikácia s partnermi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oslovenie existujúcich a nových partnerov - listy, - informačná tabuľa, - návštevy, - motivačné stretnutia. - Spolupráca s partnermi (príprava a realizácia spoločných projektov, spoločných aktivít a podujatí) - dohody o partnerstve a spolupráci, - elektronická komunikácia, - pracovné stretnutia, - odborné poradné alebo pracovné skupiny, - vzdelávacie odborné semináre, programy. - Pravidelná komunikácia a informovanie partnerov - úradná informačná tabuľa, - miestny rozhlas, - elektronická komunikácia, - listy a tlačené materiály, - výstavy a exkurzie, - osobné a verejné stretnutia. 	2017 – 2023
<p>Realizačná fáza</p> <p>Komunikácia so špecializovanými cieľovými skupinami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Oslovenie zástupcov miestnych komunít a záujmových skupín resp. ich neformálnych lídrov - miestny rozhlas, - úradná informačná tabuľa, - elektronická komunikácia a sociálne siete, - tlačené materiály, - verejné stretnutia a podujatia. - Spolupráca s dotknutými špecializovanými skupinami - pracovné stretnutia, - miestne poradné alebo pracovné skupiny, - verejné stretnutia a návštevy, - dotazníkové prieskumy. - Informovanie a vzdelávanie špecializovaných skupín - úradná informačná tabuľa, - elektronická komunikácia a sociálne siete, - listy a tlačené materiály, 	2017 – 2023

	<ul style="list-style-type: none"> - výstavy a exkurzie, - vzdelávacie odborné semináre, programy a konferencie. 	
<p>Realizačná fáza</p> <p>Hodnotenie a aktualizácia PHSR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vypracovanie a archivácia sprievodnej dokumentácie priebežného monitorovania, hodnotenia a postupnej realizácie PHSR - príprava ročnej správy o plnení PHSR, - ročné komunikačné plány, - monitoring a aktualizácia akčných plánov, - nové dohody o partnerstvách, - záznamy z rokovaní pracovných a poradných skupín, - plánovacie formuláre prieskumov, - evidencia a karty podnikateľských subjektov, - evidencia a karty MVO/združení/spolkov, - stav projektovej pripravenosti, - hodnotiace tabuľky pre výber projektov, - formuláre na prípravu projektov, - nákladovo výnosové analýzy projektov a - záznamy z prerokovaní aktualizácií PHSR (komisie, verejnosť). 	2017 – 2023

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.7. Komunikačné plány PHSR

Miestna samospráva si na základe komunikačnej stratégie na každý rok realizácie PHSR navrhne konkrétne komunikačné a informačné aktivity (projekty), ktoré budú spracované do ročných komunikačných plánov.

Komunikačné plány budú zahŕňať:

- analýzu realizovaných informačných a komunikačných aktivít pre jednotlivé cieľové skupiny na základe stanovených opatrení a vyhodnotenie ich úspešnosti,
- návrh a vyhodnotenie relevantných ukazovateľov výstupov a výsledkov vrátane stanovenia cieľových ukazovateľov na daný rok,
- časový harmonogram uskutočnenia plánovaných aktivít,
- detailnejšie rozpracovanie konkrétnych aktivít na 12 mesiacov v danom roku,
- návrh finančného zabezpečenia na jednotlivé aktivity plánované v danom roku,
- predbežné finančné alokácie na ďalšie roky,
- osoby zodpovedné za prípravu a realizáciu jednotlivých komunikačných aktivít a
- osoby zodpovedné za vypracovanie záznamov a archiváciu sprievodnej dokumentácie (prezenčné listiny, zápisy, fotodokumentácia a pod.) z jednotlivých komunikačných alebo informačných aktivít.

Ročné komunikačné plány budú vypracované na základe vzorového formuláru, ktorý je v súlade s platnou metodikou na vypracovanie PHSR. Vzorový formulár komunikačného

plánu pre fázu realizácie PHSR (v súlade s aktuálne platnou metodikou – verzia 2.0) tvorí prílohu PHSR.

4.4. AKČNÝ PLÁN OBCE ŽEHRA NA ROKY 2017 -2018

Akčný plán obsahuje zoznam projektov (aktivít), ktoré prispievajú k naplneniu cieľov jednotlivých priorít a opatrení, na najbližšie roky.

Aktivity sú zoradené podľa obdobia kedy sa plánuje ich realizácia, preto je potrebné jeho každoročné monitorovanie, t.j. vyhodnocovanie a následné aktualizovanie. V rámci aktualizácie akčného plánu sa pridávajú aktivity (projekty) v súlade s programovou časťou PHSR. Akčný plán je podkladom (vstupom) do plánovania rozpočtu obce.

Za realizáciu jednotlivých projektov je zodpovedný gestor projektu. V akčnom pláne väčšinou ako gestor (realizátor) vystupuje obec, t.j. priamo zodpovedným je starosta obce.

V prípade, že v rámci projektu má obec partnera, je nevyhnutné stanoviť z každej inštitúcie zodpovedné osoby s cieľom zabezpečenia potrebnej komunikácie a zodpovednosti.

Akčný plán na roky 2017-2018 je uvedený v prílohe PHSR.

5. FINANČNÁ ČASŤ

5.1 FINANČNÝ PLÁN PHSR

Finančná časť PHSR obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Hlavné zdroje financovania predstavujú zdroje EÚ (EŠIF), rozpočet obce, štátny rozpočet a dotácie, súkromné zdroje a iné. Akčný plán na trojročné obdobie obsahuje výšku jednotlivých výdavkov v súlade s rozpočtom obce a vhodnými zdrojmi financovania, pričom výška bola stanovaná kvalifikovaným odhadom, resp. Ako výsledok zrealizovaných verejných obstarávaní.

Finančná časť pre všetky opatrenia PHSR obsahuje informácie o možnostiach a zdrojoch finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení/aktivít a to hlavne zo štrukturálnych EÚ fondov.

Finančný rámec pre realizáciu PHSR je spracovaný na roky 2017 – 2023 a indikatívny rozpočet pre akčný plán na roky 2017-20198. Sumy pre jednotlivé opatrenia sú uvádzané kvalifikovaným odhadom, nakoľko ich skutočné vyjadrenie bude stanovené po spracovaní projektovej dokumentácie a výbere zhotoviteľa projektu/stavby. Hodnoty finančnej náročnosti pre tieto aktivity (projekty) budú aktualizované každoročne, pri aktualizácii akčného plánu na n+2 roky.

Finančný plán PHSR je uvedený vo Formulároch F1 a F2 v rámci prílohovej časti.

6. ZÁVER

Spracovaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra vznikol strategický strednodobý dokument v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu, ktorý je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja obce v jej jednotlivých oblastiach.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencie schopnosť regiónu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra je otvorený dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný podľa skutočnej potreby na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v programe má obecné zastupiteľstvo, starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve.

Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných aktivít.

6.1 INFORMÁCIE O SCHVÁLENÍ A ZVEREJNENÍ PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 24.02.2017.

PRÍLOHY

Formulár U4 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Základný riadiaci tím

Funkcia v riadiacom tíme	Meno člena základného tímu	Funkcia v pracovnom zaradení
garant PHSR	Ivan Mižigár	Starosta obce
člen	Jozef Horváth	poslanec obecného zastupiteľstva
člen	Ladislav Horváth	poslanec obecného zastupiteľstva
člen	František Hadušovský	zástupca súkromného sektora
člen	Miloš Pacovský	zástupca neziskového sektora
člen	Ing. Jana Tóthová	zástupca externej firmy spolupracujúcej pri príprave PHSR

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Pracovná skupina č.1 – hospodárska

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Vlkolinský Miroslav	zástupca súkromného sektora
koordinátor	Daniela Širilová	pracovníčka OcÚ
metodik	Mgr.Dana Gyimotyová	pracovníčka ZŠ s MŠ

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Pracovná skupina č.2 – sociálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Ing.Peter Kubaško	poslanec obecného zastupiteľstva
koordinátor	Mgr. Monika Mlynarčíková	pracovníčka OcÚ
metodik	Mgr. Vladimira Dunková	sociálna pracovníčka

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Pracovná skupina č.3 – environmentálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Mgr.Tatiana Brandoburová	pracovníčka OcÚ
koordinátor	Daniela Širilová	pracovníčka OcÚ
metodik	František Hadušovský	Poslanec obecného zastupiteľstva

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Formulár U9 Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Názov dokumentu, rok vydania/spracovania/schválenia	Platnosť dokumentu /výhľad	Úroveň dokumentu	Zdroj
Analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielom s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014-2020	2020	národná	www.partnerskadoho-da.gov.sk
Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020, 2013	2020	národná	www.minzp.sk
Atlas RÓMSKYCH komunít na Slovensku 2013, 2014	neurčená	národná	www.minv.sk
Dlhodobá koncepcia bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva a model jej financovania, 2004	neurčená	národná	www.telekom.gov.sk
Dôsledky klimatickej zmeny a možné adaptačné opatrenia v jednotlivých sektoroch, 2011	neurčená	národná	www.shmu.sk
EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020, 2011	2020	medzinárodná	www.ec.europa.eu/justice
Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030, 2011	2030	národná	www.minzp.sk
Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020, 2013	2020	národná	www.mpsr.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011	2010/2025, priebežná aktualizácia	národná	www.telekom.gov.sk
Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2020, 2015	2020	národná	www.telekom.gov.sk
Marketingová stratégia Slovenskej agentúry pre cestovný ruch na roky 2014-2020, 2013	2020	národná	www.sacr.sk
Metodika na vypracovanie PHSR (verzia 2.0, február 2015)	neurčená	národná	www.telekom.gov.sk
Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja, 2001	neurčená	národná	www.minzp.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky 2020/30	2020 /2030	národná	www.telekom.gov.sk

Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, 2013	2020	národná	www.telekom.gov.sk
Návrh energetickej politiky Slovenskej republiky, 2013	2035/2050	národná	www.economy.gov.sk
Návrh orientácie, zásad a priorít vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2027	2027	národná	www.minzp.sk
Odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2013/C 120/01), 2013	2020	medzinárodná	www.employment.gov.sk
Oznámenie Komisie EURÓPA 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, 2010	2020	medzinárodná	www.telekom.gov.sk www.eur-lex.europa.eu
Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020, 2014	2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014-2020, 2014	2020	národná	www.mpsr.sk
Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja „Regionálny MASTER PLÁN“, 2013	neurčená	regionálna	www.vucke.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja pre roky 2016 – 2022	2022	regionálna	www.vucke.sk
Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011-2015, 2013	2015	národná	www.minv.sk
Rozvojový plán Slovensko – Východ, 2006	2013	regionálna	www.vucke.sk
Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020, 2013	2020	národná	www.telekom.gov.sk
Stratégia CLLD územia MAS HNILEC	2023	regionálna	
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020	2020	národná, regionálna	www.telekom.gov.sk
Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy	2020	národná, regionálna	www.telekom.gov.sk
Stratégia protipovodňovej ochrany do roku 2020, 2013	2020	národná	www.minzp.sk

Zdroje informácií

1. Obec Žehra, (www.obeczehra.sk)
2. Štatistický úrad SR (www.statistics.sk),
<http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx>
3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR
4. www.shmu.sk
5. www.enviroportal.sk

Súvisiaca legislatíva

1. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.,
2. Zákon č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
3. Zákon č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
4. Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
5. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách,
6. Zákon č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zoznam skratiek použitých v PHSR

CR –	Cestovný ruch
ČOV –	Čistiareň odpadových vôd
EÚ –	Európska únia
EŠIF –	Európske štrukturálne investičné fondy
FO -	Fyzická osoba
CHVÚ –	Chránené vtáčie územie
IBV –	individuálna bytová výstavba
IT –	informačné technológie
KO –	komunálny odpad
MAS –	Miestna akčná skupina
MRK -	marginalizovaná rómska komunita
MŠ –	materská škola
n.o. -	nezisková organizácia
OcÚ -	obecný úrad
o.z. -	občianske združenie
PHSR –	program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
PO –	právnická osoba
SODB –	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR -	Slovenská republika
s.r.o. -	spoločnosť s ručením obmedzeným
ŠR –	štátny rozpočet
ŠÚ SR –	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ÚPSVaR SR –	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
VÚC KSK –	Vyšší územný celok Košického samosprávneho kraja
ZD -	Zberný dvor
ZMOHR –	Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu
ZMOS -	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ –	Základná škola
Z.z. -	zbierka zákonov

Formulár R1 - Akčný plán na roky 2017-2018

Akčný plán obce Žehra na roky 2017-2018							
A. HOSPODÁRSKA OBLASŤ							
P.č.	Špecifický cieľ/opatrenie/aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie		Ukazovateľ výstupu	poznámka
				zdroj	Suma v EUR		
1	1.1.2. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom nachádzajúci sa pod obecnými komunikáciami	2017-2018	obec	VZ	n	Počet pozemkov	
2	1.1.4. Oprava mostov a lávok	2018	obec	VZ	12 000,00	Počet rekonštruovaných mostov/lávok	
3	1.1.7 Údržba jestvujúcich autobusových zastávok	2017-2018	obec	VZ	400,00	Počet autobusových zastávok	200,00€/rok pre 3 zastávky
4	1.1.8 Rekonštrukcia autobusových zastávok	2017	obec	VZ	12 000,00	Počet rekonštruovaných autobusových zastávok	
5	2.1.1 Podpora rozvoja mimoškolských aktivít detí a mládeže	2017-2018	obec	VZ	4 000,00	Počet podporených aktivít	2 000,00 €/rok
6	2.1.2 Podpora ďalšieho vzdelávania vedúcich zamestnancov MŠ	2017-2018	obec	VZ	200,00	Počet učiteľov	100,00 €/rok

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

7	2.1.4 Výstavba/zvýšenie kapacít MŠ II.	2017	obec	EÚ, ŠR, VZ	350 000,00	Počet nových MŠ	
8	2.1.5 Vybudovanie detského ihriska pri MŠ I. a II.	2018 - 2019	obec	ŠR, VZ	20 000,00	Počet detských ihrísk	
9	2.2.3 Rozvoj terénnej sociálnej práce v obci	2017-2018	obec	EÚ, ŠR, VZ	80 000,00	Počet pracovníkov	40 000,00€ /rok / 4 pracovníci
10	2.2.4 Vybudovanie komunitného centra	2017	obec	EÚ, ŠR, VZ	340 000,00	Počet vybudovaných komunitných centier	
11	2.2.5 Prevádzka komunitného centra	2017-2018	obec	VZ	20 000,00	Počet pracovníkov	10 000,00€ /rok
12	2.3.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií	2017-2018	obec	VZ	10 000,00	Počet podporených kultúrnych akcií	5 000,00 €/rok
13	2.3.2. Vybavenie kultúrneho domu	2017-2018	obec	VZ	1 000,00	Počet podporených kultúrnych domov	500,00/rok
14	2.4.1. Podpora organizovania športových podujatí	2017-2018	obec	VZ	600,00	Počet podporených športových podujatí	300,00€/rok
15	2.4.2. Výstavba multifunkčného ihriska	2018	obec	ŠR, VZ	30 000,00	Počet multifunkčných ihrísk	
16	2.4.3. Výstavba detského ihriska	2018	obec	ŠR, VZ	15 000,00	Počet detských ihrísk	
17	2.5.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2018	obec	VZ	7 000,00	Počet rekonštruovaných/doplnených svetelných bodov	
18	2.6.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov	2017-2018	Obec	VZ	200,00	Počet stretnutí	100,00 €/rok

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

	a návštevníkov obce Žehra						
19	2.6.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci	2017-2018	Obec	VZ	200,00	Počet podporených podujatí	100,00 €/rok
20	2.6.5 Zavedenie občianskych hliadok v obci Žehra	2017 - 2018	Obec	EÚ, ŠR, VZ	120 000,00	Počet členov občianskych hliadok	60 000,00 €/rok
21	2.7.1 Rekonštrukcia budovy OcU – debarierizácia	2017	Obec	VZ	5 000,00	Počet rekonštruovaných budov	
22	2.8.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce	2017 - 2018	Obec	VZ	4 000,00	Počet podporených opatrení	2 000,00€/rok
23	2.8.2. Výstavba nájomných bytov	2017 -2018	Obec	ŠFRB, ŠR, VZ	1 560 000,00	Počet nájomných bytov	
24	2.8.3. Výstavba infraštruktúry k bytovým domom	2017 - 2018	Obec	ŠR, VZ	300 000,00	Počet bytových domov	
25	3.1.1. Podpora aktivít podnikateľov v cestovnom ruchu pri využívaní silných stránok územia	2017 - 2018	Obec	VZ	400,000	Počet podporených aktivít	200,00€/rok
26	3.1.2. Výstavba/rekonštrukcia cyklotrasy	2017 - 2018	Obec	VZ	600,00	Počet cyklotrás	300,00€/rok

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

27	3.2.2 Propagácia CR, obce a jej historických koreňov	2017 - 2018	Obec	VZ	400,000	Počet opatrení na propagáciu CR	200,00€/rok
28	4.1.1 Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom	2017 - 2018	Obec	VZ	400,00	Počet partnerstiev	200,00€/rok
29	4.1.2 Podpora posilnenia služieb pre investorov	2017 - 2018	Obec	VZ	400,00	Počet podporených služieb	200,00€/rok
30	4.2.1. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom	2017 - 2018	Obec	VZ	15 000,00	Počet dokumentácií	
31	4.2.2. Elektronizácia verejných služieb	2017 - 2018	Obec	VZ	400,00	Počet nových/kvalitnejších služieb	200,00€/rok
B. SOCIÁLNA OBLASŤ							
P.č.	Špecifický cieľ/opatrenie/aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie		Ukazovateľ výstupu	poznámka
				zdroj	Suma v EUR		
1	5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a inštitúciami v regióne pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	2017 - 2018	obec	n	n	Počet stretnutí	
2	5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri	2017 - 2018	obec	n	n	Počet podporených aktivít	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

	aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu						
3	6.1.1. Informačné kampane (enviromentálna výchova, prevencia rôznych foriem diskriminácie, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)	2017 - 2018	obec	VZ	400,00	Počet informačných aktivít	200,00€/rok
C. ENVIROMENTÁLNA OBLASŤ							
P.č.	Špecifický cieľ/opatrenie/aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie		Ukazovateľ výstupu	poznámka
				zdroj	Suma v EUR		
1	7.1.1. Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov	2017 - 2018	obec	VZ	1 600,00	Počet podporených aktivít	800,00 €/rok
2	7.1.3 Protipovodňové opatrenia na miestnom potoku	2018	obec	VZ	2 000,00	Počet opatrení	2 000,00€/rok
3	7.1.4 Vybudovanie obecnej studne v osade Dreveník	2018	obec	EU, ŠR, VZ	50 000,00	Počet studní	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

4	7.3.3	Odstraňovanie odpadov v extraviláne obce	2017 - 2018	obec	VZ	20 000,00	Počet podporených opatrení	10 000,00/rok
5	7.3.4	Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi	2017 - 2018	obec	n	n	Počet zavedených opatrení/systémov	
6	7.3.5	Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce (nákupy materiálu, stavby, ...)	2017 - 2018	obec	n	n	Počet podporených opatrení	

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Formulár F1 - Indikatívny rozpočet PHSR obce Žehra na roky 2017-2018 – sumarizácia

	Rok		
	2017	2018	Spolu v EUR
A. Hospodárska oblasť	1 706 100,00	1 143 100,00	2 909 200,00
B. Sociálna oblasť	200 ,00	200,00	400,00
C. Environmentálna oblasť	800,00	52 800,00	53 600,00

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Formulár A4 - Evidencia podnikateľských subjektov

Číslo	Názov PO/sídlo/Sk NACE:	Počet zamest. (2015)	Prírastok/úbytok zamestnancov	Tržby (rok)	Zisk (rok)
1	Urbárske a pozemkové spoločenstvo Žehra				
2	Agrodružstvo Žehra				
3	Drevovýroba Kočíš,s.r.o.				
4	Eurodreveník Žehra,s.r.o.				
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
1				
Sídlo:			Prevádzkárneň/Prevádzkárne:	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
				0
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Kontakty				
adresa:	telefón:		e-mail:	webová stránka:
Poznámky (spolupráca s obcou, mestom):				

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Formulár A5 - Evidencia mimovládnych organizácií v obci Žehra

Por. číslo	Názov organizácie
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov

Základné údaje o projektovom zámere č.							
Názov projektu							
Garant							
Kontaktná osoba garanta							
Partneri garanta (spolupráca s)							
Začatie a ukončenie projektu (od do)							
Stav projektu pred realizáciou							
Cieľ projektu							
Výstupy							
Užívatelia							
Indikátory monitoringu							
Zmluvné podmienky							
Riziká							
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik		Súčinnosť iného odboru alebo subjektu			Termín (mesiac/rok)		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	obec	
Spolu							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Formulár R6 - Formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR

P.č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.							
2.							
3.							
4.							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Formulár F2 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce

v EUR										
Oblasť/priorita/opatrenie aktivity	Typ projektu	Hlavný ukazovateľ výsledku	Realizácia	RN Spolu	Zdroj financovania				Pozn.	
				EÚ (EŠIF)	ŠR	Obec	ŠFRB/VUC			
				a=b+c+d+e	b	c	d	e		
A. Hospodárska oblasť										
Priorita 1. Rozvoj dopravnej infraštruktúry obce										
Opatrenie 1.1. Rozvoj a skvalitňovanie vnútornej dopravnej infraštruktúry										
1.1.19	Rekonštrukcia asfaltových povrchov miestnych komunikácií	Investičný	počet komunikácií	2019-2023	80 000,00	68 000,00	8 000,00	4 000,00	0	5 miestnych komunikácií
1.1.20	Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom nachádzajúci sa pod obecnými komunikáciami	Investičný	Počet pozemkov	2017-2018	n	n	n	n	n	Cca 10 pozemkov
1.1.21	Rekonštrukcia/výstavba nových parkovacích plôch	Investičný	Počet rekonštruovaných /nových parkovacích miest	2019-2020	160 000,00	136 000,00	16 000,00	8 000,00	0	54 nových a 26 rekonštruovaných parkovacích miest
1.1.22	Oprava mostov a lávok	Investičný	Počet rekonštruovaných mostov/lávok	2018	12 000,00	0	0	12 000,00	0	2 opravené mosty

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

1.1.23	Rekonštrukcia verejných priestranstiev v osade Dreveník	Investičný	Počet rekonštruovaných plôch	2020	200 000,00	170 000,00	20 000,00	10 000,00	0	
1.1.24	Dopravné značenie – osadenie retarderov, meračov rýchlosti a i.	Investičný	Počet osadených retarderov, meračov rýchlosti	2019	15 000,00	0	12 000,00	3 000,00	0	
1.1.25	Údržba jestvujúcich autobusových zastávok	Investičný	Počet autobusových zastávok	2017-2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00€/rok pre 3 zastávky
1.1.26	Rekonštrukcia autobusových zastávok	Investičný	Počet rekonštruovaných autobusových zastávok	2017	12 000,00	0	0	12 000,00	0	1 zastávka
1.1.27	Výstavba /rekonštruovanie miestnych chodníkov	Investičný	Počet chodníkov	2019-2022	50 000,00	42 500,00	5 000,00	2 500,00	0	
Priorita 2. Obnova a dobudovanie základnej a občianskej infraštruktúry										
Opatrenie 2.1. Rozvoj školskej infraštruktúry										
2.1.13.	Podpora rozvoja mimoškolských aktivít detí a mládeže	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017-2023	14 000,00	0	0	14 000,00	0	2 000,00 €/rok
2.1.14.	Podpora ďalšieho vzdelávania vedúcich zamestnancov MŠ	Neinvestičný	Počet učiteľov	2017 - 2023	700,00	0	0	700,00	0	100,00 €/rok
2.1.15.	Rekonštrukcia MŠ I.	Investičný	Počet rekonštruovaných MŠ	2019	20 000,00	0	0	20 000,00	0	v osade Dreveník
2.1.16.	Výstavba/zvýšenie kapacít MŠ II.	Investičný	Počet nových MŠ	2017	350 000,00	297 500,00	35 000,00	17 500,00	0	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

2.1.17. Vybudovanie detského ihriska pri MŠ I. a II.	Investičný	Počet detských ihrísk	2018 - 2019	20 000,00	0	16 000,00	4 000,00	0	2
2.1.18. Výstavba novej ZŠ	Investičný	Počet nových ZŠ	2020	500 000,00	425 000,00	50 000,00	25 000,00	0	1
Opatrenie 2.2. Rozvoj sociálnej infraštruktúry									
2.2.1. Rozvoj a skvalitňovanie opatrovateľskej služby	Investičný	Počet nových/skvalitnených sociálnych služieb	2019-2023	10 000,00	0	0	10 000,00	0	2 000,00 €/rok
2.2.2. Zriadenie denného stacionára pre seniorov	Neinvestičný	Počet denných stacionárov	2020-2023	24 000,00	0	0	24 000,00	0	6 000,00€/rok
2.2.3. Rozvoj terénnej sociálnej práce v obci	Neinvestičný	Počet pracovníkov	2017 - 2023	280 000,00	238 000,00	28 000,00	14 000,00	0	40 000,00€ /rok / 4 pracovníci
2.2.4. Vybudovanie komunitného centra	Investičný	Počet vybudovaných komunitných centier	2017	340 000,00	289 000,00	24 000,00	17 000,00	0	
2.2.5. Prevádzka komunitného centra	Neinvestičný	Počet pracovníkov	2017 – 2023	70 000,00	0	0	70 000,00	0	10 000,00€ /rok
Opatrenie 2.3. Kultúra									
2.3.1. Podpora kultúrnych a spoločenských akcií	Neinvestičný	Počet podporených kultúrnych akcií	2017- 2023	30 000,00	0	0	30 000,00	0	5 000,00 €/rok
2.3.2. Vybavenie kultúrneho domu	Neinvestičný	Počet podporených kultúrnych domov	2017- 2023	3 500,00	0	0	3 500,00	0	500,00/rok
Opatrenie 2.4. Rozvoj športovej infraštruktúry									
2.4.1. Podpora organizovania športových podujatí	Neinvestičný	Počet podporených športových podujatí	2017- 2023	2 100,00	0	0	2 100,00	0	300,00€/rok

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

2.4.2. Výstavba multifunkčného ihriska	Investičný	Počet multifunkčných ihrísk	2018	30 000,00	0	24 000,00	6 000,00	0	
2.4.3. Výstavba detského ihriska	Investičný	Počet detských ihrísk	2018	15 000,00	0	12 000,00	3 000,00	0	Pri bytovkách
Opatrenie 2.5. Rozvoj technickej infraštruktúry									
2.5.1. Rozšírenie a rekonštrukcia obecného rozhlasu	Investičný	Počet rekonštruovaných obecných rozhlasov	2019	2 000,00	0	0	2 000,00	0	
2.5.2. Inštalácia prvkov drobnej architektúry v obci (odpadkové koše, lavičky a i.)	Investičný	Počet inštalovaných prvkov drobnej architektúry	2020	4 000,00	0	0	4 000,00	0	
2.5.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Investičný	Počet rekonštruovaných/ doplnených svetelných bodov	2018	7 000,00	0	0	7 000,00	0	
Opatrenie 2.6. Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti									
2.6.1. Spolupráca s príslušnými inštitúciami v regióne pri zabezpečení bezpečnosti a ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov a návštevníkov obce Žehra	Neinvestičný	Počet stretnutí	2017 - 2023	700,00	0	0	700,00	0	100,00 €/rok
2.6.2. Aktívna podpora besied a prednášok s obyvateľmi v obci	Neinvestičný	Počet podporených podujatí	2017 - 2023	700,00	0	0	700,00	0	100,00 €/rok
2.6.3. Zvyšovanie bezpečnosti miestnych obyvateľov – dobudovanie	Investičný	Počet nových kamier	2019	10 000,00	0	8 000,00	2 000,00	0	8 nových kamier

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

kamerového systému									
2.6.4. Zavádzanie inovatívnych postupov pri riešení prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti	Investičný	Počet zavedených inovatívnych postupov	2020	15 000,00	0	12 000,00	3 000,00	0	Napr. fit park pre seniorov
2.6.5. Zavedenie občianskych hliadok v obci Žehra	Neinvestičný	Počet členov občianskych hliadok	2017 - 2023	420 000,00	357 000,00	42 000,00	21 000,00	0	
Opatrenie 2.7. Rozvoj občianskej infraštruktúry									
2.7.1. Rekonštrukcia budovy OcU – debarierizácia	Investičný	Počet rekonštruovaných budov	2017	5 000,00	0	0	5 000,00	0	
2.7.2. Revitalizácia/rozšírenie priestranstva cintorína	Investičný	Počet revitalizovaných priestranstiev	2020	20 000,00	0	0	20 000,00	0	
Opatrenie 2.8. Rozvoj a skvalitňovanie bývania v obci									
2.8.1. Podpora úpravy a revitalizácie okolia rodinných a bytových domov a ostatných budov na území obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života a bezpečnosti obyvateľov obce	Neinvestičný	Počet podporených opatrení	2017 - 2023	14 000,00	0	0	14 000,00	0	2 000,00€/rok
2.8.2. Výstavba nájomných bytov	Investičný	Počet nájomných bytov	2017 - 2018	1 560 000,00	0	1 170 000,00	0	390 000,00	54 bytov 75% dotácia 25% ŠFRB
2.8.3. Výstavba infraštruktúry k bytovým domom	Investičný	Počet bytových domov	2017 - 2018	300 000,00	0	225 000,00	75 000,00	0	6 bytových domov 75% dotácia 25% VZ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

Priorita 3. Rozvoj a využitie potenciálu cestovného ruchu									
Opatrenie 3.1. Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu a kvality ponúkaných služieb									
3.1.1. Podpora aktivít podnikateľov v cestovnom ruchu pri využívaní silných stránok územia	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017-2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00€/rok
3.1.2. Výstavba/rekonštrukcia cyklotrasy	Investičný	Počet cyklotrás	2017 - 2023	2 100,00	0	0	2 100,00	0	300,00€/rok
3.1.3. Inštalácia prvkov drobnej architektúry pozdĺž cyklotrasy, turistických chodníkov a pri vstupe do obce (odpočívadlá, info tabule a pod.)	Investičný	Počet prvkov drobnej architektúry	2019-2023	5 000,00	0	0	5 000,00	0	
Opatrenie 3.2. Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu									
3.2.5. Zapájanie sa do jestvujúcich produktov cestovného ruchu (napr.:Terra Incognita)	Neinvestičný	Počet podaných projektov	2019	3 000,00	0	0	600,00	2 400,00	80% VUC 20% VZ
3.2.6. Propagácia CR, obce a jej historických koreňov	Neinvestičný	Počet opatrení na propagáciu CR	2017 - 2022	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00€/rok
Priorita 4. Rozvoj ekonomického potenciálu obce Žehra									
Opatrenie 4.1. Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania									
4.1.1. Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom	Neinvestičný	Počet partnerstiev	2017 - 2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00€/rok

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

4.1.2. Podpora posilnenia služieb pre investorov	Neinvestičný	Počet podporených služieb	2017 - 2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00€/rok
Opatrenie 4.2.Skvalitňovanie miestnych služieb									
4.2.3. Obstaranie projektovej dokumentácie, štúdií a VO k pripravovaným investičným projektom	Neinvestičný	Počet dokumentácií	2017 - 2023	30 000,00	0	0	30 000,00	0	
4.2.4. Elektronizácia verejných služieb	Neinvestičný	Počet nových/kvalitnejších služieb	2017 - 2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00€/rok
4.2.5. Pravidelná aktualizácia PHSR	Neinvestičný	Počet aktualizácií PHRS	2019- 2023	400,00	0	0	400,00	0	2 aktualizácie
Celkom za hospodársku oblasť				4 645 000,60	2 023 00,00	1 707 000,0	523 000,00	392 400,0	
B. Sociálna oblasť									
Priorita 5. Systémové znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce rozvojom aktívnej politiky trhu práce									
Opatrenie 5.1. Rozvoj spolupráce všetkých zainteresovaných inštitúcií za účelom systémového znižovania nezamestnanosti rozvojom aktívnej politiky trhu práce									
5.1.1. Aktívna spolupráca s VÚC KSK a inštitúciami v regióne pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu	Neinvestičný	Počet stretnutí	2017 - 2023	n	n	n	n	n	
5.1.2. Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017 - 2023	n	n	n	n	n	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

nezamestnanosti, rovnosť príležitostí (pre ženy) a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu									
Priorita 6.Komunitná spolupráca									
Opatrenie 6.1. Aktivizácia obyvateľstva									
6.1.7. Informačné kampane (enviromentálna výchova, prevencia rôznych foriem diskriminácie, zvyšovanie povedomia o nutnosti separácie odpadov a pod.)	Neinvestičný	Počet informačných aktivít	2017 - 2023	1 400,00	0	0	1 400,00	0	200,00€/rok
6.1.8. Výchovno – vzdelávacie aktivity	Neinvestičný	Počet výchovno - vzdelávacích aktivít	2019 - 2023	150 000,00	127 500,00	15 000,00	7 500,00	0	
6.1.9. Podpora sociálnej inklúzie MRK	Neinvestičný	Počet pracovných miest	2020 - 2023	120 000,00	102 000,00	12 000,00	6 000,00	0	
Celkom za sociálnu oblasť				271 400,00	229 500,00	27 000,00	14 900,00		
C. Environmentálna oblasť									
Priorita 7. Rozvoj environmentálnej infraštruktúry obce									
Opatrenie 7.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd									
7.3.1 Podpora prevencie pred nelegálnym znečisťovaním vôd rôznym druhom odpadov	Neinvestičný	Počet podporených aktivít	2017 - 2023	5 600,00	0	0	5 600,00	0	800,00€/rok
7.3.2 Rekonštrukcia/ Vybudovanie verejnej	Investičný	Počet ČOV Dĺžka vybudovanej	2020-2023	900 000,00	765 000,00	90 000,00	45 000,00	0	2 ČOV, 3km kanál

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

kanalizácie a ČOV		kanalizácie							
7.3.3 Protipovodňové opatrenia na miestnom potoku	Investičný	Počet opatrení	2018 -2020	6 000,00	0	0	6 000,00	0	2 000,00€/rok
7.3.4 Vybudovanie obecnej studne v osade Dreveník	Investičný	Počet studní	2018	50 000,00	42 500,00	5 000,00	2 500,00	0	
Opatrenie 7.2. Obnova a ochrana krajiny, prírody, obecných parkov a zelene									
7.2.1. Revitalizácia verejných priestranstiev v osade Dreveník	Investičný	Počet revitalizovaných priestranstiev	2019	250 000,00	212 500,00	25 000,00	12 500,00	0	
Opatrenie 7.3. Zlepšenie hospodárenia s odpadmi									
7.3.1. Vybudovanie zberného dvora	Investičný	Počet podporených zberných dvorov	2020	200 000,00	170 000,00	20 000,00	10 000,00	0	
7.3.2. Vybudovanie malého obecného kompostoviska	Investičný	Počet kompostovísk	2019	30 000,00	25 500,00	3 000,00	1 500,00	0	
7.3.3. Odstraňovanie odpadov v extraviláne obce	Neinvestičný	Počet podporených opatrení	2017 -2023	70 0000,00	0	0	70 000,00	0	10 000,00/rok
7.3.4. Zavedenie systému nakladania s odpadmi a zlepšenie systému prevencie a postihovania nelegálneho nakladania s odpadmi	Neinvestičný	Počet zavedených opatrení/systémov	2017-2023	n	n	n	n	n	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žehra na roky 2017 - 2023

7.3.5. Podpora zavádzania environmentálnych kritérií do verejných zákaziek obce (nákupy materiálu, stavby, ...)	Neinvestičný	Počet podporených opatrení	2017 - 2023	n	n	n	n	n	
Celkom za enviromentálnu oblasť				1 511 600,0	1 215 500,0	149 000,00	153 100,0		
Celkom za všetky oblasti									

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

Formulár U2 - Harmonogram spracovania PHSR

	2016 - 2017											
Termín	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Žehra

ZHRNUTIE PRIESKUMU VEREJNEJ MIENKY

K

PHSR OBCE ŽEHRA NA ROKY 2017 – 2023